

INCIPIUNT LIBRI DUO MACHABÆORUM.

LIBER PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

Et factum est, postquam percussit Alexander Philippi Macedo, qui primus regnavit in Græcia, egressus de terra Cethim, Darium regem Persarum, et Medorum :

Constituit prælia multa, et obtinuit omnium munitiones, et interfecit reges terræ,

Et pertransiit usque ad fines terræ : et accepit spolia multitudinis gentium, et siliuit terra in conspectu ejus.

Et congregavit virtutem, et exercitum fortem nimis : et exaltatum est, et elevatum cor ejus.

Et obtinuit regiones gentium, et tyrannos : et facti sunt illi in tributum.

Et post hæc : decidit in lectum, et cognovit quia moreretur.

Et vocavit pueros suos nobiles, qui secum erant nutriti a juventute : et divisit illis regnum suum, cum adhuc viveret.

Et regnavit Alexander annis duodecim, et mortuus est.

Et obtinuerunt pueri ejus regnum, unusquisque in loco suo :

Et imposuerunt omnes sibi diademata post mortem ejus, et filii eorum post eos annis multis, et multiplicata sunt mala in terra.

Et exiit ex eis radix peccatrix, Antiochus illustris, filius Antiochi regis, qui fuerat Romæ obses : et regnavit in anno centesimo trigesimo septimo regni Græcorum.

In diebus illis exierunt ex Israel filii iniqui, et suaserunt multis, dicentes : Eamus, et disponamus testamentum cum gentibus, quæ circa nos sunt : quia ex quo recessimus ab eis, invenerunt nos multa mala.

Et bonus visus est sermo in oculis eorum.

Et destinaverunt aliqui de populo, et abierunt ad regem : et dedit illis potestatem, ut facerent justitiam gentium.

Et ædificaverunt gymnasium in Jerosolymis secundum leges nationum.

Et fecerunt sibi præputia, et recesserunt a testamento sancto, et juncti sunt nationibus, et renudati sunt, ut facerent malum.

Et paratum est regnum in conspectu Antiochi, et cepit regnare in terra Ægypti, ut regnaret super duo regna.

Et intravit in Ægyptum in multitudine gravi, in curribus, et elephantis, et equitibus, et copiosa navium multitudine :

Et constituit bellum adversus Ptolemæum regem Ægypti, et veritus est Ptolemæus a facie ejus, et fugit, et ceciderunt vulnerati multi.

Et comprehendit civitates munitas in terra Ægypti : et accepit spolia terræ Ægypti.

Et convertit Antiochus, postquam percussit Ægyptum in centesimo et quadragesimo tertio anno : et ascendit ad Israel.

Et ascendit Jerosolymam in multitudine gravi.

Et intravit in sanctificationem cum superbia, et accepit altare aureum, et candelabrum luminis, et universa rasa ejus, et mensam propositionis, et libatoria, et phialas, et mortariola aurea, et velum, et coronas, et ornamentum aureum, quod in facie templi erat : et comminuit omnia.

Et accepit argentum, et aurum, et vasa concupiscibilia : et accepit thesauros occultos, quos invenit : et sublati omnibus, abiit in terram suam.

A Et fecit cædem hominum, et locutus est in superbia magna.

Et factus est plangens magnus in Israel, et in omni loco eorum :

Et ingemuerunt principes, et seniores : virgines, et juvenes infirmati sunt, et speciositas mulierum immutata est.

Omnis maritus sumpsit lamentum : et quæ sedebant in thoro maritali, lugebant :

Et commota est terra super habitantes in ea, et universa domus Jacob induit confusionem.

Et post duos annos dierum misit rex principem tributorum in civitates Juda, et venit Jerusalem cum turba magna.

Et locutus est ad eos verba pacifica in dolo : et crediderunt ei :

Et irruit super civitatem repente, et percussit eam plaga magna, et perdidit populum multum ex Israel.

Et accepit spolia civitatis : et succendit eam igni, et destruxit domos ejus, et muros ejus in circuitu.

B Et captivas duxerunt mulieres : et natos, et pecora possederunt.

Et ædificaverunt civitatem David muro magno, et firmo, et turribus firmis, et facta est illis in arcem.

Et posuerunt illic gentem peccatricem, viros iniquos, et convalescerunt in ea, et posuerunt arma, et escas : et congregaverunt spolia Jerusalem :

Et reposuerunt illic : et facti sunt in laqueum magnam.

Et factum est hoc ad insidiam sanctificationi, et in diabolum malum in Israel :

Et effuderunt sanguinem innocentem per circuitum sanctificationis, et contaminaverunt sanctificationem.

Et fugerunt habitatores Jerusalem propter eos, et facta est habitatio exterorum, et facta est externa semini suo, et nati ejus reliquerunt eam.

Sanctificatio ejus desolata est sicut solitudo,

Dies festi ejus conversi sunt in luctum : sabbata ejus in opprobrium, honores ejus ad nihilum.

Secundum gloriam ejus multiplicata est ignominia ejus : et sublimitas ejus conversa est in luctum.

Et scripsit rex Antiochus omni regno suo, ut esset omnis populus unus, et relinqueret unusquisque legem suam.

Et consenserunt omnes gentes secundum verbum regis Antiochi.

Et multi ex Israel consenserunt servituti ejus, et sacrificaverunt idolis, et coinquinaverunt sabbatum.

Et misit rex libros per manus nuntiorum in Jerusalem, et in omnes civitates Juda : ut sequerentur leges gentium terræ :

Et prohiberent holocausta, et sacrificia, et placationes fieri in templo Dei :

Et prohiberent celebrari sabbatum, et dies solennes :

Et jussit coinquinari sancta, et sanctum populum Israel.

Et jussit ædificari aras, et templa, et idola, et immolari carnes suillas, et pecora communia.

D Et relinquere filios suos circumcisos, et coinquinari animas eorum in omnibus immundis, et abominatioribus, ita ut obliviscerentur legem, et immutarent omnes justificationes Dei.

Et quicumque non fecissent secundum verbum regis Antiochi, morerentur.

Secundum omnia verba hæc scripsit omni regno suo,

et præposuit principes populo, qui hæc fieri cogerent. **A** manserunt] in Jerusalem : et eris tu, et filii tui inter

amicos regis, et amplificatus auro, et argento, et numeribus multis.

Et jusserunt civitatibus Juda sacrificare.
Et congregati sunt multi de populo ad eos, qui dereliquerant legem Domini : et fecerunt mala super terram :

Et effugaverunt populum Israel in abditis, et in absconditis fugitivorum locis.

Die quintadecima mensis Casleu, quinto et quadragesimo et centesimo anno, ædificavit rex Antiochus abominandum idolum desolationis super altare Dei, et per universas civitates Juda in circuitu ædificaverunt aras.

Et ante januas domorum, et in plateis incendebant thura, et sacrificabant :

Et libros legis Dei combusserunt igni, scindentes eos.

Et apud quemcumque inveniebantur libri testamenti Domini, et quicumque observabat legem Domini, secundum edictum regis trucidabant eum.

In virtute sua faciebant hæc populo Israel, qui inveniebatur in omni mense et mense in civitatibus. **B**

Et quinta et vigesima die mensis sacrificabant super aram, quæ erat contra altare.

Et mulieres, quæ circumcidebant filios suos trucidabant secundum jussum regis Antiochi :

Et suspendebant pueros a cervicibus per universas domos eorum : et eos, qui circumciderant illos, trucidabant.

Et multi de populo Israel defnierunt apud se, ut non manducarent immunda : et elegerunt magis mori, quam cibis coinquinari immundis.

Et noluerunt infringere legem Dei sanctam, et trucidati sunt :

Et facta est ira magna super populum valde.

CAPUT II.

In diebus illis surrexit Mathathias filius Joannis, filii Simeonis, sacerdos ex filiis Joarib ab Jerusalem, et consedit in monte Modin.

Et habebat filios quinque, Joannem, qui cognominabatur Gaddis :

Et Simonem, qui cognominabatur Thasi :

Et Judam, qui vocabatur Machabæus :

Et Eleazarum, qui cognominabatur Abaron : et Jonatham, qui cognominabatur Apphus.

Illi viderunt mala quæ fiebant in populo Juda, et in Jerusalem.

Et dixit Mathathias : Væ mihi, ut quid natus sum videre contritionem populi mei, et contritionem civitatis sanctæ, et se.ere illic, cum datur in manibus inimicorum :

Sancta in manu extraneorum facta sunt : templum ejus sicut homo ignobilis.

Vasa gloriæ ejus captiva abducta sunt : trucidati sunt senes ejus in plateis, et juvenes ejus ceciderunt in gladio inimicorum.

Quæ gens non hæreditavit regnum ejus, et non obtinuit spolia ejus ?

Omnis compositio ejus ablata est. Quæ erat libera, facta est ancilla. **D**

Et ecce sancta nostra, et pulchritudo nostra, et claritas nostra desolata est, et coinquinaverunt ea gentes. Quo ergo nobis adhuc vivere ?

Et scidit vestimenta sua Mathathias, et filii ejus : et operuerunt se ciliciis, et planxerunt valde.

Et venerunt illuc qui missi erant a rege Antiocho, ut cogerent eos, qui confugerant in civitatem Modin, immolare, et accendere thura, et a lege discedere.

Et multi de populo Israel consentientes accesserunt ad eos : sed Mathathias, et filii ejus constanter steterunt.

Et respondentes qui missi erant ab Antiocho, dixerunt Mathathie : Princeps et clarissimus, et magnus es in hac civitate, et ornatus filiis, et fratribus.

Ergo accede prior, et fac jussum regis sicut fecerunt omnes gentes, et viri Juda, et qui remanserunt [A].

Et respondit Mathathias, et dixit magna voce : Et si omnes gentes regi Antiocho obediunt, ut discedat unusquisque a servitute legis patrum suorum, et consentiat mandatis ejus :

Ego et filii mei, et fratres mei obediemus legi patrum nostrorum.

Propitius sit nobis Deus, non est nobis utile relinquere legem, et justitias Dei.

Non audiemus verba regis Antiochi, nec sacrificabimus transgredientes legis nostræ mandata, ut eamus altera via.

Et ut cessavit loqui verba hæc, accessit quidam Judæus in omnium oculis sacrificare idolis super aram in civitate Modin, secundum jussum regis :

Et vidit Mathathias, et doluit, et contremuerunt renes ejus, et accensus est furor ejus secundum judicium legis, et insiliens trucidavit eum super aram.

Sed et virum, quem rex Antiochus miserat, qui cogebat immolare, occidit in ipso tempore, et aram destruxit.

Et zelatus est legem, sicut fecit Phinees Zamri filio Salomi.

Et exclamavit Mathathias voce magna in civitate, dicens : Omnis qui zelum habet legis statuens testamentum, exeat post me.

Et fugit ipse, et filii ejus in montes, et reliquerunt quæcumque habebant in civitate.

Tunc descenderunt multi quærentes judicium, et justitiam, in desertum.

Et sederunt ibi ipsi, et filii eorum, et mulieres eorum, et pecora eorum, quoniam inundaverunt super eos mala.

Et renuntiavit est viris regis, et exercitui, qui erat in Jerusalem civitate David, quoniam discessissent viri quidam, qui dissipaverunt mandatum regis in loca occulta in deserto, et abiissent post illos multi.

Et statim prætererunt ad eos, et constituerunt adversus eos prælium in die sabbatorum. **C**

Et dixerunt ad eos : Resistitis et nunc adhuc ? exite, et facite secundum verbum regis Antiochi, et vivetis.

Et dixerunt : Non exhibimus neque faciemus verbum regis, ut polluamus diem sabbatorum.

Et concitaverunt adversus eos prælium.

Et non responderunt eis, nec lapidem miserunt in eos, nec oppilaverunt loca occulta,

Dicentes : Moriamur omnes in simplicitate nostra : et testes erunt super nos cælum, et terra, quod injuste perditis nos.

Et intulerunt illis bellum sabbatis : et mortui sunt ipsi, et uxores eorum, et filii eorum, et pecora eorum usque ad mille animas hominum.

Et cognovit Mathathias, et amici ejus, et luctum habuerunt super eos valde.

Et dixit vir proximo suo : Si omnes fecerimus sicut fratres nostri fecerunt, et non pugnaverimus adversus gentes pro animabus nostris, et justificationibus nostris : nunc citius disperdent nos a terra :

Et cogitaverunt in die illa, dicentes : Omnis homo, quicumque venerit ad nos in bello die sabbatorum, pugnemus adversus eum : et non moriemur omnes, sicut mortui sunt fratres nostri in occultis.

Tunc congregata est ad eos synagoga Assidæorum fortis viribus ex Israel, omnis voluntarius in lege.

Et omnes, qui fugiebant a malis, additi sunt ad eos, et facti sunt illis ad firmamentum.

Et collegerunt exercitum, et percusserunt peccatores in ira sua, et viros iniquos in indignatione sua : et cæteri fugerunt ad nationes, ut evaderent.

Et circumcivit Mathathias, et amici ejus, et destruxerunt aras :

Et circumciderunt pueros incircumcisos quotquot invenerunt in finibus Israel : et in fortitudine.

Et persecuti sunt filios superbia, et prosperatum est opus in manibus eorum.

Et obtinuerunt legem de manibus gentium, et de A
manibus regum: et non dederunt cornu peccatori.

Et appropinquaverunt dies Mathathæi moriendi, et
dixit filiis suis: Nunc confortata est superbia, et ca-
stigatio, et tempus eversionis, et ira indignationis.

Nunc ergo, o filii, æmulatores estote legis, et date
animas vestras pro testamento patrum vestrorum.

Et mementote operum patrum, quæ fecerunt in ge-
nerationibus suis: et accipietis gloriam magnam et
nomen æternum.

Abraham nonne in tentatione inventus est fidelis,
et reputatum est ei ad iustitiam?

Joseph in tempore angustiarum suarum custodivit manda-
tum, et factus est dominus Ægypti.

Phinees pater noster, zelando zelum Dei, accepit
testamentum sacerdotii æterni.

Jesus dum implevit verbum, factus est dux in
Israel.

Caleb, dum testificatur in ecclesia, accepit hæredi-
tatem.

David in sua misericordia consecutus est sedem
regni in sæcula.

Elias, dum zelat zelum legis, receptus est in
cælum.

Ananias, et Azarias, et Misael credentes, liberati
sunt de flamma.

Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum.

Et ita cogitate per generationem, et generationem:
et Al. tac. et] quia omnes qui sperant in eum, non
infirmantur.

Et a verbis viri peccatoris ne timueritis, quia gloria
ejus stercus, et vermis est.

Hodie extollitur, et cras non inveniatur: quia con-
versus est in terram suam, et cogitatio ejus periit.

Vos ergo, filii, confortamini, et viriliter agite in
lege: quia in ipsa gloriosi eritis.

Et ecce Simon frater vester, scio quod vir consilii
est, ipsum audite semper, et ipse erit vobis pater.

Et Judas Machabæus fortis viribus a juventute sua,
sit vobis princeps militiarum, et ipseaget bellum populi.

Et adducetis ad vos omnes factores legis, et vindicate
vindictam populi vestri.

Retribuite retributionem gentibus, et intendite in
præceptum legis.

Et benedixit eos, et appositus est ad patres suos.

Et defunctus est anno centesimo et quadragesimo
sexto: et sepultus est a filiis suis in sepulcris patrum
suorum in Modin, et planxerunt eum omnis Israel
planctu magno.

CAPUT III.

Et surrexit Judas, qui vocabatur Machabæus, filius
ejus pro eo.

Et adjurabant eum omnes fratres ejus, et universi,
qui se conjunxerant patri ejus, et præliabantur præ-
lium Israel cum lætitia.

Et dilatavit gloriam populo suo, et induit se lorica
sicut gigas, et succinxit se arma bellica sua in præliis,
et protegebat castra gladio suo.

Similis factus est leoni in operibus suis, et sicut ca-
teulus leonis rugiens in venatione.

Et persecutus est iniquos perscrutans eos: et qui
conturbabant populum suum, eos succendit flammis:

Et repulsi sunt inimici ejus præ timore ejus, et
omnes operarii iniquitatis conturbati sunt: et directa
est salus in manu ejus.

Et exacerbabat reges multos, et lætificabat Jacob in
operibus suis, et in sæculum memoria ejus in benedi-
ctione.

Et perambulavit civitates Juda, et perdidit impios ex
eis, et avertit iram ab Israel.

Et nominatus est usque ad novissimum terræ, et
congregavit pereuntes.

Et congregavit Apollonium gentes, et a Samaria vir-
tutem multam et magnam ad bellandum contra Israel.

Et cognovit Judas, et exiit obviam illi: et percus-

sit, et occidit illum: et ceciderunt vulnerati multi, et
reliqui fugerunt.

Et accepit spolia eorum: et gladium Apollonii ab-
tulit Judas, et erat pugnans in eo omnibus diebus.

Et audivit Seron princeps exercitus Syriæ, quod
congregavit Judas congregationem fidelium, et eccle-
siam secum,

Et ait: Faciam mihi nomen, et glorificabor in re-
gno, et debellabo Judam, et eos qui cum ipso sunt,
qui spernebant verbum regis.

Et præparavit se: et ascenderunt cum eo castra
impiorum fortes auxiliarii, ut facerent vindictam in
filios Israel.

Et appropinquaverunt usque ad Bethoron: et exiit
Judas obviam illi cum paucis.

Ut autem viderunt exercitum venientem sibi obviam,
dixerunt Judæ: Quomodo poterimus pauci pugnare
contra multitudinem tantam, et tam fortem, et nos
fatigati sumus jejuniis hodie?

Et ait Judas: Facile est concludi multos in manus
paucorum: et non est differentia in conspectu Dei cæli
liberare in multis, et in paucis.

Quoniam non in multitudine exercitus victoria belli,
sed de cælo fortitudo est.

Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci, et
superbia, ut disperdant nos, et uxores nostras, et
filios nostros, et ut spolient nos:

Nos vero pugnabimus pro animabus nostris, et le-
gibus nostris.

Et ipse Dominus conteret eos ante faciem nostram:
vos autem ne timueritis eos.

Ut cessavit autem loqui, insiluit in eos subito: et
contritus est Seron, et exercitus ejus in conspectu
ipsius.

Et persecutus est eum in descensu Bethoron usque in
campum, et ceciderunt ex eis octingenti viri: reliqui
autem fugerunt in terram Philisthiim,

Et cecidit timor Judæ, ac fratrum ejus, et formido
super omnes gentes in circuitu eorum.

Et pervenit ad regem nomen ejus, et de præliis Judæ
narrabant omnes gentes.

Ut audivit autem rex Antiochus sermones istos,
iratus est animo: et misit, et congregavit exercitum
universi regni sui, castra fortia valde:

Et aperuit ærarium suum, et dedit stipendia exer-
citus in annum: et mandavit illis, ut essent parati ad
omnia.

Et vidit quod defecit pecunia de thesauris suis, et
tributa regionis modica propter dissensionem, et plagam,
quam fecit in terra, ut tolleret legitima, quæ
erant a primis diebus:

Et timuit, ne non haberet ut semel et bis, in sum-
ptus, et donaria, quæ dederat ante larga manu, et
abundaverat super reges qui ante eum fuerant.

Et consternatus erat animo valde, et cogitavit ire
in Persidem, et accipere tributa regionum, et congre-
gare argentum multum.

Et reliquit Lysiam hominem nobilem de genere
regali, super negotia regia, a flumine Euphrate usque
ad flumen Ægypti:

Et ut nutriveret Antiochum filium suum donec re-
diret.

Et tradidit ei medium exercitum, et elephantos: et
mandavit ei de omnibus, quæ volebat, et de inhabitantibus
Judæam et Jerusalem:

Et ut mitteret ad eos exercitum ad conterendam et
extirpandam virtutem Israel, et reliquias Jerusalem,
et auferendam memoriam eorum de loco:

Et ut constitueret habitatores filios alienigenas in
omnibus finibus eorum, et sorte distribueret terram
eorum.

Et rex assumpsit partem exercitus residui, et exiit
ab Antiochia civitate regni sui anno centesimo et qua-
dragesimo septimo: et transfretavit Euphratem flumen,
et perambulabat superiores regiones.

Et elegit Lysias Ptolemæum filium Dorymini, et
Nicanorem, et Gorgiam, viros potentes ex amicis regis:

Et misit cum eis quadraginta millia virorum, et septem millia equitum, ut venirent in terram Juda, et disperderent eam secundum verbum regis.

Et processerunt cum universa virtute sua, et venerunt, et applicuerunt Emmaum in terra campestri.

Et audierunt mercatores regionum nomen eorum: et acceperunt argentum et aurum multum valde, et pueros: et venerunt in castra, ut acciperent filios Israel in servos: et additi sunt ad eos exercitus Syriæ, et terræ alienigenarum.

Et vidit Judas, et fratres ejus, quia multiplicata sunt mala, et exercitus applicabant ad fines eorum: et cognoverunt verba regis, quæ mandavit populo facere in interitum, et consummationem:

Et dixerunt unusquisque ad proximum suum: Eri-gamus defectionem populi nostri, et pugnemus pro populo nostro, et sanctis nostris.

Et congregatus est conventus ut essent parati in prælium: et ut orarent, et peterent misericordiam, et miserationes.

Et Jerusalem non habitabatur, sed erat sicut desertum: non erat qui ingrederetur et egrederetur de natis ejus: et sanctum conculcabatur: et filii alienigenarum erant in arce, ibi erat habitatio gentium: et ablata est voluptas a Jacob, et defecit ibi tibia, et cithara.

Et congregati sunt, et venerunt in Maspha contra Jerusalem: quia locus orationis erat in Maspha ante in Israel.

Et jejunaverunt illa die, et induerunt se ciliciis, et cinerem imposuerunt capiti suo: et disciderunt vestimenta sua:

Et expanderunt libros legis, de quibus scrutabantur gentes similitudinem simulacrorum suorum:

Et attulerunt ornamenta sacerdotalia, et primitias, et decimas: et suscitaverunt Nazaræos, qui impleverant dies:

Et clamaverunt voce magna in cælum, dicentes: Quid faciemus istis, et quo eos ducemus?

Et sancta tua conculcata sunt, et contaminata sunt, et sacerdotes tui facti sunt in luctum, et in humilitatem.

Et ecce nationes convenerunt adversum nos, ut nos disperdant: tu scis quæ cogitant in nos.

Quomodo poterimus subsistere ante faciem eorum, nisi tu, Deus, adjuves nos?

Et tubis exclamaverunt voce magna.

Et post hæc constituit Judas duces populi, tribunos, et centuriones, et pentacontarchos, et decuriones.

Et dixit his qui ædificabant domos, et sponsabant uxores, et plantabant vineas, et formidolosus, ut redirent unusquisque in domum suam secundum legem.

Et moverunt castra, et collocaverunt ad austrum Emmaum.

Et ait Judas: Accingimini, et estote filii potentes, et estote parati in mane, ut pugnetis adversus nationes has, quæ convenerunt adversus nos disperdere nos, et sancta nostra:

Quoniam melius est nos mori in bello, quam videre mala gentis nostræ, et sanctorum.

Sicut autem fuerit voluntas in cælo, sic fiat.

CAPUT IV.

Et assumpsit Gorgias quinque millia virorum, et mille equites electos: et moverunt castra nocte.

Ut applicarent ad castra Judæorum, et percuterent eos subito: et filii, qui erant ex arce, erant illis duces.

Et audivit Judas, et surrexit ipse, et potentes percutere virtutem exercituum regis, qui erant in Emmaum.

Adhuc enim dispersus erat exercitus a castris.

Et venit Gorgias in castra Judæ noctu, et neminem invenit, et quærebat eos in montibus: quoniam dixit: Fugiant hi a nobis.

Et cum dies factus esset, apparuit Judas in campo cum tribus millibus virorum tantum: qui tegumenta et gladios non habebant:

Et viderunt castra gentium valida, et loricated, et equitatus in circuitu eorum, et hi docti ad prælium.

Et ait Judas viris qui secum erant: Ne timueritis multitudinem eorum, et impetum eorum ne formidetis.

Mementote qualiter salvi facti sunt patres nostri in mari Rubro, cum sequeretur eos Pharao cum exercitu multo.

Et nunc clamemus in cælum, et miserebitur nostri Dominus, et memor erit testamenti patrum nostrorum, et conteret exercitum istum ante faciem nostram hodie:

Et scient omnes gentes, quia est qui redimat et liberet Israel.

Et elevarunt alienigenæ oculos suos, et viderunt eos venientes ex adverso.

Et exierunt de castris in prælium, et tuba cecinerunt hi, qui erant cum Juda:

Et congressi sunt: et contritæ sunt gentes, et fugerunt in campum.

Novissimi autem omnes ceciderunt in gladio, et persecuti sunt eos usque Gezeron, et usque in campos Idumææ, et Azoti, et Jamnia: et ceciderunt ex illis usque ad tria millia virorum.

Et reversus est Judas, et exercitus ejus, sequens eum.

Dixitque ad populum: Non concupiscatis spolia: quia bellum contra nos est.

Et Gorgias et exercitus ejus prope nos in monte: sed stete nunc contra inimicos nostros, et expugnate eos, et sumetis postea spolia securi.

Et adhuc loquente Juda hæc, ecce apparuit pars quædam prospiciens de monte.

Et vidit Gorgias quod in fugam conversi sunt sui, et succederunt castra: sumus enim, qui videbatur, declarabat quod factum est.

Quibus illi conspectis, timuerunt valde, aspicientes simul et Judam, et exercitum in campo paratum ad prælium.

Et fugerunt omnes in campum alienigenarum:

Et Judas reversus est ad spolia castrorum, et acceperunt aurum multum, et argentum, et hyacinthum, et purpuram marinam, et opes magnas.

Et conversi, hymnum canebant, et benedicebant Deum in cælum, quoniam bonus est, quoniam in sæculum misericordia ejus.

Et facta est salus magna in Israel in die illa.

Quicumque autem alienigenarum evaserunt, venerunt, et nuntiaverunt Lysiæ universa quæ acciderant.

Quibus ille auditis, consternatus animo deficiebat: quod non qualia voluit, talia contigerunt in [Al. tac. in] Israel, et qualia mandavit rex.

Et sequenti anno congregavit Lysias virorum electorum sexaginta millia, et equitum quinque millia, ut debellaret eos.

Et venerunt in Judæam, et castra posuerunt in Bethoron, et occurrit illis Judas cum decem millibus viris.

Et viderunt exercitum sortem, et oravit, et dixit: Benedictus es, salvator Israel, qui contrivisti impetum potentis in manu servi tui David, et tradidisti castra alienigenarum in manu Jonathæ filii Saul, et armigeri ejus.

Conclude exercitum istum in manu populi tui Israel, et confundantur in exercitu suo, et equitibus.

Da illis formidinem, et tabefac audaciam virtutis eorum, et commoveantur contritione sua.

Dejice illos gladio diligentium te: et collaudent te omnes, qui noverunt nomen tuum in hymnis.

Et commiserunt prælium: et ceciderunt de exercitu Lysiæ quinque millia virorum.

Videns autem Lysias fugam suorum, et Judæorum audaciam, et quod parati sunt aut vivere, aut mori fortiter, abiit Antiochiam, et elegit milites, ut multiplicati rursus venirent in Judæam.

Dixit autem Judas, et fratres ejus: Ecce contriti sunt inimici nostri: ascendamus nunc mundare sancta, et renovare.

Et congregatus est omnis exercitus, et ascenderunt in montem Sion.

Et viderunt sanctificationem desertam, et altare profanatum, et portas exutas, et in atrii virgulta nata sicut in saltu, vel in montibus, et pastophoria diruta.

Et sciderunt vestimenta sua, et planxerunt planctu magno, et imposuerunt cinerem [Al. cineres] super caput suum.

Et ceciderunt in faciem super terram, et exclamarunt tubis signorum, et clamaverunt in cælum.

Tunc ordinavit Judas viros, ut pugnarent adversus eos qui erant in arce, donec eunndarent sancta.

Et elegit sacerdotes sine macula, voluntatem habentes in lege Dei :

Et mundaverunt sancta, et tulerunt lapides contaminationis in locum immundum.

Et cogitavit de altari holocaustorum, quod profanatum erat, quid de eo faceret.

Et incidit illis consilium bonum, ut destruerent illud: ne forte illis esset in opprobrium, quia contaminaverunt illud gentes, et demoliti sunt illud.

Et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto, quoadque veniret propheta, et responderet de eis.

Et acceperunt lapides integros secundum legem, et edificaverunt altare novum secundum illud, quod fuit prius :

Et edificaverunt sancta, et quæ intra domum erant intrinsecus : et ædem et atria sanctificaverunt.

Et fecerunt vasa sancta nova, et intulerunt candelabrum, et altare incensorum, et mensam in templum.

Et incensum posuerunt super altare, et accenderunt lucernas, quæ super candelabrum erant, et lucebant in templo.

Et posuerunt super mensam panes, et appenderunt vela, et consummaverunt omnia opera quæ fecerant.

Et ante matutinum surrexerunt quinta et vigesima die mensis noni (hic est mensis Casleu) centesimi quadragésimi octavi anni.

Et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum novum, quod fecerunt.

Secundum tempus et secundum diem, in qua contaminaverunt illud gentes, in ipsa renovatum est in canticis, et citharis, et cingris, et in cymbalis.

Et cecidit omnis populus in faciem, et adoraverunt, et benedixerunt in cælum eum qui prosperavit eis.

Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo, et obtulerunt holocausta cum lætitia, et sacrificium salutaris, et laudis.

Et ornaverunt faciem templi coronis aureis, et scutulis : et dedicaverunt portas, et pastophoria, et imposuerunt eis januas.

Et facta est lætitia in populo magna valde, et aversum est opprobrium gentium :

Et statuit Judas, et fratres ejus, et universa ecclesia Israel, ut agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum, per dies octo, a quinta et vigesima die mensis Casleu, cum lætitia et gaudio.

Et edificaverunt in tempore illo montem Sion, et per circuitum muros altos, et turres firmas, ne quando venirent gentes, et conculcarent eum, sicut antea fecerunt.

Et collocavit illic exercitum, ut servarent eum, et munivit eum ad custodiendam Bethsuram, [Al. add. et] ut haberet populus munitionem contra faciem Idumææ.

CAPUT V.

Et factum est, ut audierunt gentes in circuitu, quia ædificatum est altare, et sanctuarium sicut prius, iratæ sunt valde :

Et cogitabant tollere genus Jacob, qui erant inter eos, et cœperunt occidere de populo, et persequi.

Et debellabat Judas filios Esau in Idumæa, et eos qui erant in Acrabathane : quia circumsedebant Israelitas, et percussit eos plaga magna.

Et recordatus est malitiam filiorum Bean, qui erant populo in laqueum et in scandalum, insidiantes ei in via.

Et conclusi sunt ab eo in turribus, et applicuit ad

eos, et anathematizavit eos, et incendit turres eorum igni, cum omnibus qui in eis erant.

Et transiit ad filios Ammon, et invenit manum fortem, et populum copiosum, et Timotheum ducem ipsorum :

Et commisit cum eis prælia multa, et contriti sunt in conspectu eorum, et percussit eos :

Et cepit Gazer civitatem, et filias ejus, et reversus est in Judæam.

Et congregatæ sunt gentes, quæ sunt in Galaad, adversus Israelitas, qui erant in finibus eorum, ut tollerent eos, et sugerunt in Datheman munitionem.

Et miserunt litteras ad Judam, et fratres ejus, dicentes : Congregatæ sunt adversam nos gentes per circuitum, ut nos auferant :

Et parant venire, et occupare munitionem in quam confugimus : et Timotheus est dux exercitus eorum.

Nunc ergo veni, et eripe nos de manibus eorum, quia cecidit multitudo de nobis.

Et omnes fratres nostri, qui erant in locis Tabin, interfecti sunt : et captivos duxerunt uxores eorum, et natos, et spolia, et peremerunt illic fere mille viros.

Et adhuc epistolæ legebantur, et ecce alii nuntii venerunt de Galilæa conscissis tunicis, nuntiantes secundum verba hæc :

Dicentes, convenisse adversum se a Ptolemaida, et Tyro, et Sidone : et repleta est omnis Galilæa alienigenis, ut nos consumant.

Ut audivit autem Judas, et populus, sermones istos, convenit ecclesia magna cogitare quid facerent fratribus suis, qui in tribulatione erant, et expugnabantur ab eis.

Dixitque Judas Simoni fratri suo : Elige tibi viros, et vade, et libera fratres tuos in Galilæa : ego autem, et frater meus Jonathas ibimus in Galaaditim.

Et reliquit Josephum filium Zachuriæ, et Azariam duces populi cum residuo exercitu in Judæa ad custodiam.

Et præcepit illis, dicens : Præstote populo huic : et nolite bellum committere adversum gentes, donec revertamur.

Et partiti sunt Simoni viri tria millia, ut iret in Galilæam : Judæ autem octo millia in Galaaditim.

Et abiit Simon in Galilæam, et commisit prælia multa cum gentibus : et contritæ sunt gentes a facie ejus, et persecutus est eos usque ad portam Ptolemaidis : et ceciderunt de gentibus fere tria milia virorum, et accepit spolia eorum,

Et assumpsit eos, qui erant in Galilæa, et in Arbatis cum uxoribus, et natis, et omnibus quæ erant illis, et adduxit in Judæam cum lætitia magna.

Et Judas Machabæus, et Jonathas frater ejus transierunt Jordanem, et abierunt viam trium dierum per desertum.

Et occurrerunt eis Nabuthæi, et susceperunt eos pacifice, et narraverunt eis omnia quæ acciderant fratribus eorum in Galaaditide,

Et quia multi ex eis comprehensi sunt in Barasa, et Bosor, et in Alimis, et in Casphor, et Mageth, et Carnain : hæ omnes civitates munitæ et magnæ.

Sed et in cæteris civitatibus Galaaditidis tenentur comprehensi, et in crastinum constituerunt admovere exercitum civitatibus his, et comprehendere, et tollere eos in una die.

Et convertit Judas, et exercitus ejus, viam in desertum Bosor repente, et occupavit civitatem : et occidit omnem masculum in ore gladii, et accepit omnia spolia eorum, et succendit eam igni.

Et surrexerunt inde nocte, et ibant usque ad munitionem.

Et factum est diluculo, cum eleassent oculos suos, ecce populus multus, cujus non erat numerus, portantes scalas et machinas, ut comprehenderent munitionem, et expugnarent eos.

Et vidit Judas quia cœpit bellum, et clamor belli ascendit ad cælum sicut tuba, et clamor magnus de civitate :

Et dixit exercitui suo : Pugnate hodie pro fratribus vestris.

Et venit tribus ordinibus post eos, et exclamaverunt tubis, et clamaverunt in oratione.

Et cognoverunt castra Timothei, quia Machabæus est, et refugerunt a facie ejus: et percusserunt eos plaga magna, et ceciderunt ex iis in die illa fere octo millia virorum.

Et divertit Judas in Maspha, et expugnavit, et cepit eam: et occidit omnem masculum: ejus, et sumpsit spolia ejus, et succendit eam igni.

Inde perrexit, et cepit Casbon, et Mageth, et Bosor, et reliquas civitates Galaaditidis.

Post hæc autem verba congregavit Timotheus exercitum alium, et castra posuit contra Raphon torrentem.

Et misit Judas specularem exercitum: et renuntiaverunt ei dicentes: quia convenerunt ad eum omnes gentes, quæ in circuitu nostro sunt, exercitus multus nimis:

Et Arabas conduxerunt in auxilium sibi, et castra posuerunt trans torrentem, parati ad te venire in prælium. Et abiit Judas obviam illis.

Et ait Timotheus principibus exercitus sui: Cum appropinquaverit Judas, et exercitus ejus ad torrentem aquæ: si transierit ad nos prior, non poterimus sustinere eum: quia potens poterit adversum nos.

Si vero timuerit transire, et posuerit castra extra flumen, transfretemus ad eos: et poterimus adversus illum.

Ut autem appropinquavit Judas ad torrentem aquæ, statuit scribas populi secus torrentem, et mandavit eis, dicens: Neminem hominum reliqueritis: sed veniant omnes in prælium.

Et transfretavit ad illos prior, et omnis populus post eum, et contritæ sunt omnes gentes a facie eorum, et projecerunt arma sua, et fugerunt ad fanum quod erat in Carnaim.

Et occupavit ipsam civitatem, et fanum succendit igni cum omnibus qui erant in ipso: et oppressa est Carnaim, et non potuit sustinere contra faciem Judæ.

Et congregavit Judas universos Israelitas, qui erant in Galaaditide, a minimo usque ad maximum, et uxores eorum, et natos, et exercitum magnum valde, ut venirent in terram Juda.

Et venerunt usque Ephron: et hæc civitas magna in ingressu posita, munita valde, et non erat declinare ab ea dextera vel sinistra, sed per mediam iter erat.

Et incluserunt se, qui erant in civitate, et obstruxerunt portas lapidibus: et misit ad eos Judas verbis pacificis,

Dicens: Transeamus per terram vestram, ut eamus in terram nostram: et nemo vobis nocebit: tantum pedibus transibimus. Et nolebant eis aperire.

Et præcepit Judas prædicare in castris, ut applicarent unusquisque in quo erat loco.

Et applicuerunt se viri virtutis: et oppugnavit civitatem illam tota die, et tota nocte, et tradita est civitas in manu ejus:

Et peremerunt omnem masculum in ore gladii, et eradicavit eam, et accepit spolia ejus, et transivit per totam civitatem super interfectos.

Et transgressi sunt Jordanem in campo magno, contra faciem Bethsan.

Et erat Judas congregans extremos, et exhortabatur populum per totam viam, donec venirent in terram Juda:

Et ascenderunt in montem Sion cum lætitia et gaudio, et obtulerunt holocausta, quod nemo ex eis cecidisset, donec reverterentur in pace.

Et in diebus, quibus erat Judas, et Jonathas in terra Galaad, et Simon frater ejus in Galilæa contra faciem Ptolemaidis.

Audivit Josephus Zachariæ filius, et Azarias principes [A]. princeps] virtutis, res bene gestas, et prælia quæ facta sunt,

Et dixit: Faciamus et ipsi nobis nomen, et eamus pugnare adversus gentes quæ in circuitu nostro sunt.

Et præcepit his qui erant in exercitu suo, et abierunt Jamniam.

Et exivit Gorgias de civitate, et viri ejus obviam illis in pugnam.

Et fugati sunt Josephus et Azarias usque in [A]. ad fines Judææ: et ceciderunt illo die de populo Israel ad duo millia viri, et facta est fuga magna in populo:

Quia non audierunt Judam, et fratres ejus, existimantes fortiter se facturos.

Ipsi autem non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel.

Et viri Juda magnificati sunt valde in conspectu omnis Israel, et gentium omnium, ubi audiebatur nomen eorum.

Et convenerunt ad eos fausta acclamantes.

Et exivit Judas, et fratres ejus, et expugnabant filios Esau in terra quæ ad Austrum est, et percussit Chebron et filias ejus: et muros ejus, et turres succendit igni in circuitu.

Et movit castra, ut iret in terram alienigenarum, et perambulabat Samariam.

In die illa ceciderunt sacerdotes in bello, dum volunt fortiter facere, dum sine consilio exeunt in prælium.

Et declinavit Judas in Azotum in terram alienigenarum, et diruit aras eorum, et sculpitilia deorum ipsorum succendit igni: et cepit spolia civitatum, et reversus est in terram Juda.

CAPUT VI.

Et rex Antiochus perambulabat superiores regiones, et audivit esse vitalem Elymaidem in Perside nobilissimam, et copiosam in argento et auro.

Templumque in ea locuples valde: et illic velamina aurea, et lorice, et scuta, quæ reliquit Alexander Philippi rex Macedo, qui regnavit primus in Græcia.

Et venit, et quærebat capere civitatem, et deprædari eam: et non potuit, quoniam innotuit sermo his qui erant in civitate:

Et insurrexerunt in prælium, et fugit inde, et abiit cum tristitia magna, et reversus est in Babiloniam.

Et venit qui nuntiaret ei in Perside, quia fugata sunt castra quæ erant in terra Juda:

Et quia abiit Lysias cum virtute forti in primis, et fugatus est a facie Judæorum, et invaluerunt armis, et viribus, et spoliis multis, quæ ceperunt de castris, quæ exciderunt.

Et quia diruerunt abominationem, quam ædificaverat super altare quod erat in Jerusalem: et sanctificationem, sicut prius, circumdederunt muris excelsis: sed et Bethsuram civitatem suam.

Et factum est, ut audivit rex sermones istos, exparit, et commotus est valde: et decidit in lectum, et incidit in languorem præ tristitia, quia non factum est ei sicut cogitabat.

Et erat illic per dies multos: quia renovata est in eo tristitia magna, et arbitratus est se mori.

Et vocavit omnes amicos suos, et dixit illis: Recessit somnus ab oculis meis, et concidi, et corruï corde præ sollicitudine:

Et dixi in corde meo: In quantam tribulationem deveni, et in quos fluctus tristitiæ, in qua nunc sum: qui jucundus eram, et dilectus in potestate mea!

Nunc vero reminiscor malorum, quæ feci in Jerusalem, unde et abstuli omnia spolia aurea et argentea, quæ erant in ea, et misi auferre habitantes Judæam sine causa.

Cognovi ergo, quia propterea invenerunt me mala ista: et ecce pereō tristitia magna in terra aliena.

Et vocavit Philippum, unum de amicis suis, et præposuit eum super universum regnum suum:

Et dedit ei diadema, et stolam suam, et anulum, ut adduceret Antiochum filium suum, et nutrirer eum, et regnaret.

Et mortuus est illic Antiochus rex, anno centesimo quadragesimo nono.

Et cognovit Lysias, quoniam mortuus est rex, et constituit regnare Antiochum filium ejus, quem nutritivit adolescentem: et vocavit nomen ejus Eupatorem [Al. Eupator].

Et hi, qui erant in arce, concluderant Israel in circuitu sanctorum: et querebant eis mala semper, et firmamentum gentium.

Et cogitavit Judas disperdere eos: et convocavit universum populum, ut obsiderent eos.

Et convenerunt simul, et obsederunt eos anno centesimo quinquagesimo, et fecerunt balistas et machinas.

Et exierunt quidam ex eis, qui obsidebantur: et adjunxerunt se illis aliqui impit ex Israel,

Et abierunt ad regem, et dixerunt: Quousque non facis judicium, et vindicas fratres nostros?

Nos decrevimus servire patri tuo, et ambulare in præceptis ejus, et obsequi edictis ejus:

Et filii populi nostri propter hoc alienabant se a nobis: et quicumque inveniebantur ex nobis, interficiebantur, et hæc ditates nostræ diripiebantur.

Et non ad nos tantum extenderunt manum, sed et in omnes fines nostros.

Et ecce applicuerunt hodie ad arcem Jerusalem occupare eam, et munitionem Bethsuram munierunt:

Et nisi præveneris eos velocius, majora, quam hæc, facient, et non poteris obtinere eos.

Et iratus est rex, ut hæc audivit: et convocavit omnes amicos suos, et principes exercitus sui, et eos qui super equites erant.

Sed et de regnis aliis, et de insulis maritimis venerunt ad eum exercitus conductitii.

Et erat numerus exercitus ejus, centum millia pedatum, et viginti millia equitum, et elephantis triginta duo, docii ad prælium.

Et venerunt per Idumæam, et applicuerunt ad Bethsuram, et pugnaverunt dies multos, et fecerunt machinas, et exierunt, et succenderunt eas igni, et pugnaverunt viriliter.

Et recessit Judas ab arce, et movit castra ad Bethzacharam contra castra regis.

Et surrexit rex ante lucem, et concitavit exercitus in impetum contra viam Bethzacharam: et comparaverunt se exercitus in prælium, et tubis cecinerunt:

Et elephantis ostenderunt sanguinem uvæ et mori, ad acuendos eos in prælium:

Et diviserunt bestias per legiones: et astiterunt singulis elephantis mille viri in lorici concatenatis, et galææ æreæ in capitibus eorum: et quingenti equites ordinati unicuique bestiæ electi erant.

Hi ante tempus ubicumque erat bestia, ibi erant: et quocumque ibat, ibant, et non discedebant ab ea.

Sed et turres lignæ super eos firmæ, protegentes super singulas bestias: et super eas machinæ: et super singulas viri virtutis triginta duo, qui pugnabant desuper, et Indus magister bestiæ.

Et residuum equitatum hinc et inde statuit in duas partes, turbis exercitum commovere, et perurgere constipatos in legionibus ejus.

Et ut refulsit sol in clypeos aureos et æreos, resplenderunt montes ab eis, et resplenderunt sicut lampades ignis.

Et distincta est pars exercitus regis per montes excelsos, et alia per loca humilia, et ibant caute et ordinate.

Et commovebantur omnes inhabitantes terram a voce multitudinis, et incessu turbæ, et collisione armorum: erat enim exercitus magnus valde, et fortis.

Et appropriavit Judas, et exercitus ejus in prælium: et ceciderunt de exercitu regis sexcenti viri.

Et vidit Eleazar filius Saura unam de bestiis loricatam lorici regis: et erat eminens super cæteras bestias, et visum est ei quod in ea esset rex.

Et dedit se, ut liberaret populum suum, et acquireret sibi nomen æternum.

Et cucurrit ad eam audacter in medio legionis interficiens a dextris, et a sinistris, et cadebant ab eo huc atque illuc.

Et ivit sub pedes elephantis, et supposuit se ei, et occidit eum, et cecidit in terram super ipsum, et mortuus est illic.

Et videntes virtutem regis, et impetum exercitus ejus, diverterunt se ab eis.

Castra autem regis ascenderunt contra eos in Jerusalem, et applicerunt [Al. applicuerunt] castra regis ad Judæam et montem Sion.

Et fecit pacem cum his qui erant in Bethsura: et exierunt de civitate, quia non erant eis ibi alimenta conclusis, quia sabbata erant terræ.

Et comprehendit rex Bethsuram: et constituit illic custodiam servare eam.

Et convertit castra ad locum sanctificationis dies multos: et statuit illic balistas et machinas, et ignis jacula, et tormenta ad lapides jactandos, et spicula, et scorpis ad mittendas sagittas, et fundibula.

Fecerunt autem et ipsi machinas adversus machinas eorum, et pugnaverunt dies multos.

Esca autem non erant in civitate, eo quod septimus annus esset: et qui remanserant in Judæa de gentibus, consumpserant reliquias eorum, quæ repositæ fuerant.

Et remanserunt in sanctis viri pauci, quoniam obtinuerat eos fames: et dispersi sunt unusquisque in locum suum.

Et audivit Lysias quod Philippus, quem constituerat rex Antiochus, cum adhuc viveret, ut nutrirer Antiochum filium suum, et regnaret,

Reversus esset a Perside, et Media, et exercitus, qui abierat cum ipso, et quia querebat suscipere regni negotia:

Festinavit ire, et dicere ad regem, et duces exercitus: Deficimus quotidie, et esca nobis modica est, et locus, quem obsidemus, est munitus, et incumbit nobis ordinare de regno.

Nunc itaque demus dexteras hominibus istis, et faciamus cum illis pacem, et cum omni gente eorum:

Et constituamus illis, ut ambulent in legitimis suis sicut prius: propter legitima enim ipsorum, quæ despezimus, irati sunt, et fecerunt omnia hæc.

Et placuit sermo in conspectu regis et principum: et misit ad eos pacem facere: et receperunt illam.

Et juravit illis rex, et principes: et exierunt de munitione.

Et intravit rex montem Sion, et vidit munitionem loci: et rupit citius juramentum quod juravit: et mandavit destruere murum in gyro.

Et discessit festinanter, et reversus est Antiochiam, et invenit Philippum dominantem civitati: et pugnavit adversus eum, et occupavit civitatem.

CAPUT VII.

Anno centesimo quinquagesimo primo exiit Demetrius Seleuci filius ab urbe Roma, et ascendit cum paucis viris in civitatem maritimam, et regnavit illic.

Et factum est, ut ingressus est domum regni patrum suorum, comprehendit exercitus Antiochum, et Lysiam, ut adducerent eos ad eum.

Et res ei innotuit, et ait: Nolite mihi ostendere faciem eorum.

Et occidit eos exercitus. Et sedit Demetrius super sedem regni sui:

Et venerunt ad eum viri iniqui et impii ex Israel: et Alcimus dux eorum, qui volebat fieri sacerdos.

Et accusaverunt populum apud regem, dicentes: Perdidit Judas, et fratres ejus omnes amicos tuos, et nos desperavit de terra nostra.

Nunc ergo mitte virum, cui credis, ut eat, et videat exterminium omne, quod fecit nobis, et regionibus regis: et puniat omnes amicos ejus, et adjutores eorum.

Et elegit rex ex amicis suis Bacchidem, qui domina-

batur trans flumen magnum in regno, et fidelem regi : **A** sus fuero in pace , succendam domum istam. Et exiit cum ira magna.

Ut videret exterminium, quod fecit Judas ; sed et Alcimum impium constituit in sacerdotium, et mandavit ei *facere ultionem in filios Israel.*

Et surrexerunt, et venerunt cum exercitu magno in terram Juda : et miserunt nuntios, et locuti sunt ad Judam et ad fratres ejus verbis pacificis in dolo.

Et non intenderunt sermonibus eorum : viderunt enim quia venerunt cum exercitu magno.

Et convenerunt ad Alcimum et Bacchidem congregationi scribarum requirere quæ justa sunt.

Et primi Assidæi, qui erant in filiis Israel, et exquirebant ab eis pacem :

Dixerunt enim : Homo sacerdos de semine Aaron venit, non decipiet nos.

Et locutus est cum eis verba pacifica : et juravit illis, dicens : Non inferemus vobis malum, neque amicis vestris.

Et crediderunt ei. Et comprehendit ex eis sexaginta viros, et occidit eos in una die, secundum verbum quod **B** scriptum est :

Carnes sanctorum tuorum, et sanguinem ipsorum effuderunt in circuitu Jerusalem, et non erat qui sepeliret.

Et incubuit timor, et tremor in omnem populum, quia dixerunt : Non est veritas, et iudicium in eis : transgressi sunt enim constitutum, et jusjurandum, quod juraverunt.

Et movit Bacchides castra ab Jerusalem, et applicuit in Bethzecha : et misit, et comprehendit multos ex eis qui a se effugerant, et quosdam de populo mactavit, et in puteum magnum projecit.

Et commisit regionem Alcimo, et reliquit cum eo auxilium in adiutorium ipsi. Et abiit Bacchides ad regem :

Et satis agebat Alcimus pro principatu sacerdotii sui.

Et convenerunt ad eum omnes qui perturbabant populum suum, et obtinuerunt terram Judam, et fecerunt **C** plagam magnam in Israel.

Et vidit Judas omnia mala quæ fecit Alcimus, et qui cum eo erant, filiis [Al. fitti] Israel, multo plus quam gentes.

Et exiit in omnes fines Judæ in circuitu, et fecit vindictam in viros desertores, et cessaverunt ultra exire in regionem.

Vidit autem Alcimus quod prævaluit Judas, et qui cum eo erant : et cognovit quia non potest sustinere eos, et regressus est ad regem, et accusavit eos multis criminibus.

Et misit rex Nicanorem, unum ex principibus suis nobilioribus, qui erat inimicitias exercens contra Israel : et mandavit ei evertere populum.

Et venit Nicanor in Jerusalem cum exercitu magno, et misit ad Judam, et ad fratres ejus verbis pacificis cum dolo, dicens :

Non sit pugna inter me et vos : veniam cum viris paucis, ut videam facies vestras cum pace.

Et venit ad Judam, et salutaverunt se invicem pacifice : et hostes parati erant rapere Judam.

Et innotuit sermo Judæ, quoniam cum dolo venerant ad eum : et conterritus est ab eo, et amplius noluit videre faciem ejus.

Et cognovit Nicanor quoniam denudatum est constitutum ejus : et exivit obviam Judæ in pugnam juxta Capharsalama.

Et ceciderunt de Nicanoris exercitu fere quinque millia viri, et fugerunt in civitatem David.

Et post hæc verba accendit Nicanor in montem Ston, et exierunt de sacerdotibus populi salutare eum in pace, et demonstrare ei holocaustomata quæ offerbantur pro rege.

Et irridens sprevit eos, et polluit : et locutus est superbe.

Et juravit cum ira, dicens : Nisi traditus fuerit Judas et exercitus ejus in manus meas, continuo cum regres-

sus fuero in pace , succendam domum istam. Et exiit cum ira magna.

Et intraverunt sacerdotes, et steterunt ante faciem altaris et templi : et stentes dixerunt :

Tu, Domine, elegisti domum istam ad invocandum nomen tuum in ea, ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo.

Fac vindictam in homine isto, et exercitu ejus, et cadant in gladio : memento blasphemias eorum, et ne dederis eis ut permaneant.

Et exiit Nicanor ab Jerusalem, et castra applicuit ad Bethoron : et occurrit illi exercitus Syriæ.

Et Judas applicuit in Adursa cum tribus millibus viris : et oravit Judas, et dixit :

Qui missi erant a rege Sennacherib, Domine, quia blasphemaverunt te, exiit angelus, et percussit ex eis centum octoginta quinque millia :

Sic contere exercitum iatum in conspectu nostro hodie : et sciant cæteri quia male locutus est super sancta tua : et judica illum secundum malitiam illius.

Et commiserunt exercitus prælium tertia decima die mensis Adar : et contrita sunt castra Nicanoris, et cecidit ipse primus in prælio.

Ut autem vidit exercitus ejus quia cecidisset Nicanor, projecerunt arma sua et fugerunt :

Et persecuti sunt eos viam unius diei ab Adazer usquequo veniatur in Gazara, et tibus cecinerunt post eos cum significationibus :

Et exierunt de omnibus castellis Judæ in circuitu, et ventilabant eos cornibus et convertebantur iterum ad eos, et ceciderunt omnes gladio, et non est relictus ex eis nec unus.

Et acceperunt spolia eorum in prædam, et cepit Nicanoris amputaverunt, et dexteram ejus, quam extenderrat superbe, et attulerunt et suspenderunt contra Jerusalem.

Et lætatus est populus valde, et egerunt diem illam in lætitia magna.

Et constituit agi omnibus annis diem istam tertia decima die mensis Adar.

Et siluit terra Juda dies paucos.

CAPUT VIII.

Et audivit Judas nomen Romanorum, quia sunt potentes viribus, et acquiescunt ad omnia quæ postulatur ab eis : et quicumque accesserunt ad eos, statuerunt cum eis amicitias, et quia sunt potentes viribus.

Et audivit prælia eorum, et virtutes bonas quas fecerunt in Galatia, quia obtinuerunt eos et duxerunt sub tributum :

Et quanta fecerunt in regione Hispaniæ, et quod in potestatem redegerunt metalla argenti et auri quæ illic sunt, et possederunt omnem locum consilio suo, et patientia.

Locaque quæ longe erant valde ab eis, et reges qui supervenerant eis ab extremis terræ contriverunt, et percusserunt eos plaga magna : cæteri autem dant eis tributum omnibus annis.

Et Philippum et Persen Cethæorum regem, et ceteros qui adversum eos arma tulerant, contriverunt in bello, et obtinuerunt eos.

Et Antiochum magnum regem Asiæ, qui eis pugnam intulerat, habens centum viginti elephantos, et equitatum, et currus, et exercitum magnum valde, conitum ab eis.

Et quia ceperunt eum vivum, et statuerunt ei ut daret ipse, et qui regnarent post ipsum, tributum magnum, et daret obsides, et constitutum,

Et regionem Indorum, et Medos, et Lydos, de optimis regionibus eorum, et acceptas eas ab eis, dederunt Eumeni regi :

Et quia qui erant apud Helledam, voluerunt ire, et tollere eos : et innotuit sermo his,

Et miserunt ad eos ducentum unum : et pugnauerunt contra illos, et ceciderunt ex eis multi, et captivos duxerunt uxores eorum et filios, et diriperunt eos, et terram eorum possederunt, et destruxerunt muros eo-

rum, et in serritatem illos redegerunt usque in hunc A diem :

Et residua regna, et insulas, quæ aliquando restite- rant illis, exterminaverunt, et in potestatem redege- runt.

Cum amicis autem suis, et qui in ipsis requiem habe- bant, conservaverunt [Al. et conservarunt] amicitiam, et obtinuerunt regna, quæ erant proxima et quæ erunt longe : quia quicumque audiebant nomen eorum, time- bant eos :

Quibus vero vellent auxilio esse ut regnarent, regna- bant : quos autem vellent, regno deturbabant : et exaltiati sunt.

Et in omnibus istis nemo portabat diadema, nec induebatur purpura ut magnificaretur in ea.

Et quia curiam fecerunt sibi, et quotidie consulebant trecentos viginti, consilium agentes semper de multitu- dine, ut quæ digna sunt gerant.

Et committunt uni homini magistratum suum per singulos annos, dominari universæ terræ suæ, et omnes obediunt uni, et non est invidia, neque zelus inter eos.

Et elegit Judas Eupoleum, filium Joannis, filii Jaco- b, et Jasonem, filium Eleazari, et misit eos Romam constituere cum illis amicitiam et societatem.

Et ut auferrent ab eis jugum Græcorum, quia vide- rant quod in servitutem premerent regnum Israel.

Et abierunt Romam viam multam valde, et introie- runt curiam, et dixerunt :

Judas Machabæus, et fratres ejus, et populus Judæo- rum miserunt nos ad vos statuere vobiscum societatem et pacem, et conscribere nos socios et amicos vestros.

Et placuit sermo in conspectu eorum.

Et hoc rescriptum est, quod rescripserunt in tabulis æreis, et miserunt in Jerusalem, ut esset apud eos ibi memoriale pacis et societatis.

BENE SIT ROMANIS, et genti Judæorum in mari, et in terra in æternum : gladiusque et hostis procul sit ab eis.

Quod si institerit bellum Romanis prius, aut omni- bus sociis eorum in omni dominatione eorum :

Auxilium feret gens Judæorum, prout tempus dicta- verit, corde pleno :

Et præstantibus non dabunt, neque ministrabunt triticum, arma, pecuniam, naves, sicut placuit Roma- nis : et custodient mandata eorum, nihil ab eis acci- pientes.

Similiter autem et si genti Judæorum prius acciderit bellum, adjuvabunt Romani ex animo, prout eis tem- pus permiserit :

Et adjuvantibus non dabitur triticum, arma, pecunia, naves, sicut placuit Romanis : et custodient mandata eorum absque dolo.

Secundum hæc verba constituerunt Romani populo Judæorum.

Quod si post hæc verba hi aut illi addere, aut de- mere ad hæc aliquid voluerint, facient ex proposito suo : et quæcumque addiderint vel dempserint, rata erunt.

Sed et de malis quæ Demetrius rex fecit in eos, scripsimus ei, dicentes : Quare gravasti jugum tuum super amicos nostros et socios Judæos?

Si ergo iterum adierint nos adversum te, faciemus illis iudicium, et pugnabimus tecum mari terraque.

CAPUT IX.

Interea ut audivit Demetrius quia cecidit Nicanor et exercitus ejus in prælio, apposuit Bacchidem et Alci- um rursus militare in Judæam, et dextrum cornu cum illis.

Et abierunt viam quæ ducit in Galgala, et castra posuerunt in Masaloth, quæ est in Arbëllis : et occupa- verunt eum, et peremerunt animas hominum multas.

In mense primo anni centesimi et quinquagesimi se- cundi, applicerunt exercitum ad Jerusalem :

Et surrexerunt, et abierunt in Beream viginti millia virorum, et duo millia equitum.

Et Judas posuerat castra in Laiza, et tria millia viri electi cum eo :

Et viderunt multitudinem exercitus, quia multi sunt, et timuerunt valde : et multi subtraxerunt se de castris, et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri.

Et vidit Judas quod defuxit exercitus suus, et bel- lum perurgebat eum, et contractus est corde : quia non habebat tempus congregandi eos, et dissolutus est.

Et dixit his qui residui erant : Surgamus, et eam- us ad adversarios nostros, si poterimus pugnare ad- versus eos.

Et avertabant eum, dicentes : Non poterimus, sed liberemus animas nostras modo, et revertamur ad pa- tres nostros, et tunc pugnabimus adversus eos : nos autem pauci sumus.

Et ait Judas : Absit istam rem facere ut fugiamus ab eis : et si appropriavit tempus nostrum, moriamur in virtute propter fratres nostros, et non inferamus crimen gloriæ nostræ.

Et movit exercitus de castris, et steterunt illis ob- viam : et divisi sunt equites in duas partes, et fundibu- larii, et sagittarii præbant exercitum, et primi certa- minis omnes potentes.

Bacchides autem erat in dextro cornu, et proxima- vit legio ex duabus partibus, et clamabant tubis :

Exclamaverunt autem et hi, qui erant ex parte Judæ, etiam ipsi, et commota est terra a voce exerci- tum : et commissum est prælium a mane usque ad vesperam.

Et vidit Judas, quod firmior est pars exercitus Bacchidis in dextris, et convenerunt cum ipso omnes constantes corde :

Et contrita est dextera pars ab eis, et persecutus est eos usque ad montem Azoi.

Et qui in sinistro cornu erant, viderunt quod con- tritum est dextrum cornu, et secuti sunt post Judam, et eos qui cum ipso erant, a tergo :

Et ingravatum est prælium, et ceciderunt [Al. occi- derunt] vulnerati multi ex his, et ex illis.

C Et Judas cecidit, et cæteri fugerunt.

Et Jonathas, et Simon tulerunt Judam fratrem suum, et sepelierunt eum in sepulcro patrum suorum in civitate Modin.

Et fleverunt eum omnis populus Israel planctu ma- gno, et tugebant dies multos,

Et dixerunt : Quomodo cecidit potens, qui salvum faciebat populum Israel?

Et cætera verba bellorum Judæ, et virtutum quas fecit, et magnitudinis ejus, non sunt descripta ; multa enim erant valde.

Et factum est : post obitum Judæ emergerunt iniqui in omnibus finibus Israel, et exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatem.

In diebus illis facta est fames magna valde, et tra- didit se Bacchidi omnis regio eorum cum ipsis.

Et elegit Bacchides viros impios, et constituit eos dominos regionis :

Et exquirebant, et perscrutabantur amicos Judæ, et adducebant eos ad Bacchidem, et vindicabat in illos, et illudebat.

Et facta est tribulatio magna in Israel, qualis non fuit ex die qua non est visus propheta in Israel.

Et congregati sunt omnes amici Judæ, et dixerunt Jonathæ :

Ex quo frater tuus Judas defunctus est, vir similis ei non est, qui exeat contra inimicos nostros, Bacchi- dem, et eos qui inimici sunt gentis nostræ.

Nunc itaque te hodie elegimus esse pro eo nobis in principem, et ducem ad bellandum bellum nostrum.

Et suscepit Jonathas tempore illo principatum, et surrexit loco Judæ fratris sui.

Et cognovit Bacchides, et quærebat eum occidere.

Et cognovit Jonathas, et Simon frater ejus, et om- nes qui cum eo erant : et fugerunt in desertum The- cæ, et consederunt ad aquam lacus Asphar.

Et cognovit Bacchides, et die sabbatorum venit ipse et omnis exercitus ejus trans Jordanem.

Et *Jonathas misit fratrem suum ducem populi, et rogavit Nabuthæos amicos suos, ut commodarent illis apparatus suum, qui erat copiosus.*

Et *exierunt filii Jambri ex Madaba, et comprehenderunt Joannem, et omnia, quæ habebat, et abierunt habentes ea.*

Post hæc verba, *renuntiatum est Jonathæ, et Simoni fratri ejus, quia filii Jambri faciunt nuptias magnas, et ducunt sponsam ex Madaba filiam unius de magnis principibus Chanaan cum ambitione magna.*

Et *recordati sunt sanguinis Joannis fratris sui : et ascenderunt, et absconderunt se sub tegumento montis.*

Et *elevarunt oculos suos, et viderunt : et ecce tumultus, et apparatus multus : et sponsus processit, et amici ejus, et fratres ejus obviam illis [A.] illi cum tympanis, et musicis, et armis multis.*

Et *surrexerunt ad eos ex insidiis, et occiderunt eos, et ceciderunt vulnerati multi, et residui sugerunt in montes : et acceperunt omnia spolia eorum :*

Et *conversæ sunt nuptiæ in luctum, et vox musicorum ipsorum in lamentum.*

Et *vindicaverunt vindictam sanguinis fratris sui : et reversi sunt ad ripam Jordanis.*

Et *audivit Bacchides, et venit die sabbatorum usque ad oram Jordanis in virtute magna.*

Et *dixit ad suos Jonathas : Surgamus, et pugnemus contra inimicos nostros : non est enim hodie sicut heri, et nudius tertius.*

Et *ecce enim bellum ex adverso : aqua vero Jordanis hinc et inde, et ripæ, et paludes, et saltus : et non est locus divertendi.*

Nunc *ergo clamate in cælum, ut liberemini de manu inimicorum vestrorum. Et commissum est bellum.*

Et *extendit Jonathas manum suam percutere Bacchidem, et divertit ab eo retro :*

Et *dissiliit Jonathas, et qui cum eo erant in Jordanem, et transnaverunt ad eos Jordanem.*

Et *ceciderunt de parte Bacchidis die illa mille viri. Et reversi sunt in Jerusalem.*

Et *edificaverunt civitates munitas in Judæa, munitorem, quæ erat in Jericho, et in Ammaum, et in Bethoron, et in Bethel, et Thamnata, et Phara, et Thop muris excelis, et portis, et seris.*

Et *posuit custodiam in eis, ut inimicitias exercerent in Israel.*

Et *munit civitatem Bethsuram, et Gazaram, et arcem, et posuit in eis auxilia, et apparatus escarum.*

Et *accepit filios principum regionis obsides, et posuit eos in arce in Jerusalem in custodiam.*

Et *anno centesimo quinquagesimo tertio, mense secundo, præcepit Alcimus destrui muros domus sanctæ interioris, et destrui opera prophetarum : et cœpit destruere.*

In *tempore illo percussus est Alcimus, et impedita sunt opera illius, et oclusum est os ejus, et dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui verbum, et mandare de domo sua.*

Et *mortuus est Alcimus in tempore illo cum tormento magno.*

Et *vidit Bacchides quoniam mortuus est Alcimus : et reversus est ad regem, et siluit terra annis duobus.*

Et *cogitaverunt omnes iniqui dicentes : Ecce Jonathas, et qui cum eo sunt, in silentio habitant confidenter : nunc ergo adducamus Bacchidem, et comprehendet eos omnes una nocte.*

Et *abierunt, et consilium ei dederunt.*

Et *surrexit, ut veniret cum exercitu multo : et misit occulte epistolam sociis suis, qui erant in Judæa, ut comprehenderent Jonathan, et eos qui cum eo erant : sed non potuerunt, quia innotuit eis consilium eorum.*

Et *apprehendit de viris regionis, qui principes erant militiæ, quinquaginta viros, et occidit eos.*

Et *cessavit Jonathas, et Simon, et qui cum eo erant in Bethessen, quæ est in deserto : et extruxit diruta ejus, et firmaverunt eam.*

Et *cognovit Bacchides, et congregavit universam multitudinem suam : et his, qui de Judæa erant, denuntiavit.*

Et *venit, et castra posuit desuper Bethessen : et oppugnavit eam dies multos, et fecit machinas.*

Et *reliquit Jonathas Simonem fratrem suum in civitate, et exiit in regionem, et venit cum numero,*

Et *percussit Odaren, et fratres ejus, et filios Phaseron in tabernaculis ipsorum : et cœpit cedere, et crescere in virtutibus.*

Simon *vero, et qui cum ipso erant, exierunt de civitate, et succenderunt machinas :*

Et *pugnaverunt contra Bacchidem, et contritus est ab eis : et affligerunt eum valde, quoniam consilium ejus, et congressus ejus erat inanis.*

Et *iratus contra viros iniquos, qui ei consilium dederant, ut veniret in regionem ipsorum, multos ex eis occidit : ipse autem cogitavit cum reliquis abire in regionem suam.*

Et *cognovit Jonathas : et misit ad eum legatos componere pacem cum ipso, et reddere ei captivitatem.*

Et *libenter accepit, et fecit secundum verba ejus, et juravit se nihil facturum ei mali omnibus diebus vite ejus.*

Et *reddidit ei captivitatem, quam prius erat prædatus de terra Juda : et conversus abiit in terram suam, et non apposuit amplius venire in fines ejus.*

Et *cessavit gladius ex Israel : et habitavit Jonathas in Machmas, et cœpit Jonathas ibi judicare populum, et exterminavit impios ex Israel.*

CAPUT X.

Et *anno centesimo sexagesimo ascendit Alexander Antiochi filius, qui cognominatus est Nobilis : et occupavit Ptolemaidam : et receperunt eum, et regnavit illic.*

Et *audivit Demetrius rex, et congregavit exercitum copiosum valde, et exiit obviam illi in prælium.*

Et *misit Demetrius epistolam ad Jonatham verbis pacificis, ut magnificaret eum.*

Dixit *enim : Anticipemus facere pacem cum eo, priusquam faciat cum Alexandro adversum nos :*

Recordabitur *enim omnium malorum, quæ fecimus in eum, et in fratrem ejus, et in gentem ejus.*

Et *dedit ei potestatem congregandi exercitum, et fabricare arma, et esse ipsum socium ejus : et obsides, qui erant in arce, jussit tradi ei.*

Et *venit Jonathas in Jerusalem : et legit epistolam in auditu omnis populi, et eorum qui in arce erant.*

Et *immeruit timore magno, quoniam audierunt quod dedit ei rex potestatem congregandi exercitum.*

Et *traditi sunt Jonathæ obsides, et reddidit eos parentibus suis :*

Et *habitavit Jonathas in Jerusalem, et cœpit edificare, et innovare civitatem.*

Et *dixit facientibus opera, ut exstruerent muros, et montem Sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem : et ita fecerunt.*

Et *sugerunt alienigenæ, qui erant in munitionibus quas Bacchides edificaverat.*

Et *reliquit unusquisque locum suum, et abiit in terram suam.*

Tantum *in Bethsura remanserunt aliqui ex his qui reliquerant legem et præcepta Dei : erat enim hæc eis ad refugium.*

Et *audivit Alexander rex promissa quæ promisit Demetrius Jonathæ : et narraverunt ei prælia, et virtutes, quas ipse fecit, et fratres ejus, et labores quos laboraverunt.*

Et *ait : Numquid inveniemus aliquem virum talem ? et nunc faciemus eum amicum et socium nostrum.*

Et *scripsit epistolam, et misit ei secundum hæc verba, dicens :*

Rex *Alexander fratri Jonathæ salutem.*

Audivimus *de te, quod vir potens sis viribus, et aptus es ut sis amicus noster.*

Et *nunc constituimus te hodie summum sacerdotem gentis tuæ, et tu amicus voceris regis (et misit ei purpuram, et coronam auream), et quæ nostra sunt sentias nobiscum, et conserres amicitias ad nos.*

Et induit se Jonathas stola sancta septimo mense, **A** eis princeps sermonum pacis, et ipsi auxilium ferebant anno centesimo sexagesimo in die solemnī Scenopegix : et congregavit exercitum, et fecit arma copiosa.

Et audivit Demetrius verba ista, et contristatus est nimis, et ait :

Quid hoc fecimus, quod præoccupavit nos Alexander apprehendere amicitiam Judæorum ad munimen sui ?

Scribam et ego illis verba deprecatoria, et dignitates, et dona : ut sint mecum in adiutorium.

Et scripsit eis in hæc verba : Rex Demetrius genti Judæorum salutem :

Quoniam servastis ad nos pactum, et mansistis in amicitia nostra, et non accessistis ad inimicos nostros, audivimus, et gavisi sumus.

Et nunc perseverate adhuc conservare ad nos fidem, et tribuemus vobis bona pro his quæ fecistis nobiscum :

Et remitemus vobis præstationes multas, et dabimus vobis donationes.

Et nunc absolvo vos, et omnes Judæos a tributis, et **B** pretia salis indulgeo, et coronas remitto, et tertias seminis :

Et dimidiam partem fructus ligni, quod est portionis meæ, relinquo vobis ex hodierno die, et deinceps, ne accipiat a terra Juda, et a tribus civitatibus, quæ additæ sunt illi ex Samaria, et Galilæa ex hodierna die et in totum tempus.

Et Jerusalem sit sancta, et libera cum finibus suis : et decimæ, et tributa ipsius sint.

Remitto etiam potestatem arcis, quæ est in Jerusalem : et do eam summo sacerdoti, ut constituat in ea viros quoscunque ipse elegerit, qui custodiant eam.

Et omnem animam Judæorum, quæ captiva est a terra Juda in omni regno meo, relinquo liberam gratis, et omnes a tributis solvantur, etiam pecorum suorum.

Et omnes dies solemnes, et sabbata, et neomeniæ, et dies decreti, et tres dies ante diem solemnem, et tres dies post diem solemnem sint omnes immunitatis et remissionis omnibus Judæis, qui sunt in regno meo.

Et nemo habeat potestatem agere aliquid, et movere **C** negotia adversus aliquem illorum in omni causa.

Et ascribantur ex Judæis in exercitu regis ad triginta millia virorum, et dabuntur illis copiæ, ut oportet omnibus exercitibus regis, et ex eis ordinabuntur qui sint in munitionibus regis magni :

Et ex his constituantur super negotia regni, quæ aguntur ex fide, et principes sint ex eis, et ambulent in legibus suis, sicut præcepit rex in terra Juda.

Et tres civitates, quæ additæ sunt Judææ ex regione Samariæ, cum Judæa reputentur : ut sint sub uno, et non obediant alienæ potestati, nisi summi sacerdotis.

Ptolemaida, et confines ejus, quas dedi donum sanctis, qui sunt in Jerusalem ad necessarios sumptus sanctorum.

Et ego do singulis annis quindecim millia siclorum argenti de rationibus regis, quæ me contingunt :

Et omne, quod reliquum fuerit, quod non reddiderant qui super negotia erant annis in [Al. tac. in] prioribus, ex hoc dabunt in opera domus.

Et super hæc quinque millia siclorum argenti, quæ accipiebant de sanctorum ratione per singulos annos : et hæc ad sacerdotes pertineant, qui ministerio funguntur.

Et quicumque confugerint in templum, quod est Jerusalem, et in omnibus finibus ejus, obnoxii regi in omni negotio dimittantur, et universa, quæ sunt eis in regno meo, libera habeant.

Et ad ædificanda, vel restauranda opera sanctorum, sumptus dabuntur de ratione regis :

Et ad extruendos muros in [Al. tac. in] Jerusalem et communiendos in circuitu, sumptus dabuntur de ratione regis, et ad construendos muros in Judæa.

Ut audivit autem Jonathas, et populus sermones istos, non crediderunt eis, nec receperunt eos : quia recordati sunt malitiæ magnæ, quam fecerat in Israel, et tribulaverat eos valde.

Et complacuit eis in Alexandrum, quia ipse fuerat

et ipsi auxilium ferebant omnibus diebus.

Et congregavit rex Alexander exercitum magnum, et admovit castra contra Demetrium.

Et commiserunt prælium duo reges, et fugit exercitus Demetrii, et insecutus est eum Alexander, et incubuit super eos.

Et invaluit prælium nimis, donec occidit sol : et cecidit Demetrius in die illa.

Et misit Alexander ad Ptolemæum regem Ægypti legatos secundum hæc verba, dicens :

Quoniam regressus sum in regnum meum, et sedi in sede patrum meorum, et obtinui principatum, et contrivi Demetrium, et possedi regionem nostram,

Et commisi pugnam cum eo, et contritus est ipse, et castra ejus a nobis, et sedimus in sede regni ejus :

Et nunc statuamus ad invicem amicitiam : et da mihi filiam tuam uxorem, et ego ero gener tuus, et dabo tibi dona, et ipsi, digna te.

Et respondit rex Ptolemæus dicens : Felix dies, in qua reversus es ad terram patrum tuorum, et sedisti in sede regni eorum.

Et nunc faciam tibi quod scripsisti : sed occurre mihi Ptolemaidam, ut videamus invicem nos, et spondeam tibi sicut dixisti.

Et exivit Ptolemæus de Ægypto, ipse et Cleopatra filia ejus, et venit Ptolemaidam anno centesimo sexagesimo secundo.

Et occurrit ei Alexander rex, et dedit ei Cleopatram filiam suam, et fecit nuptias ejus Ptolemaidæ, sicut reges, in magna gloria.

Et scripsit rex Alexander Jonathæ, ut veniret obviam sibi.

Et abiit cum gloria Ptolemaidam, et occurrit ibi duobus regibus, et dedit illis argentum multum, et aurum, et dona, et invenit gratiam in conspectu eorum.

Et convenerunt adversus eum viri pestilentis ex Israel, viri iniqui interpellantes adversus eum : et non intendit ad eos rex.

Et jussit spoliari Jonatham vestibus suis, et indui eum purpura : et ita fecerunt. Et collocavit eum rex sedere secum.

Dixitque principibus suis : Exite cum eo medium civitatis, et prædicate, ut nemo adversus eum interpellat de ullo negotio, nec quisquam ei molestus sit de ulla ratione.

Et factum est, ut viderunt qui interpellabant gloriam ejus, quæ prædicabatur, et optertum eum purpura, fugerunt omnes :

Et magnificavit eum rex, et scripsit eum inter primos amicos, et posuit eum ducem, et participem principatus :

Et reversus est Jonathas in Jerusalem cum pace et lætitia.

In anno centesimo sexagesimo quinto venit Demetrius filius Demetrii a Creta in terram patrum suorum.

Et audivit Alexander rex, et contristatus est valde, et reversus est Antiochiam.

Et constituit Demetrius rex Apollonium ducem, qui præerat Cælesyriæ : et congregavit exercitum magnum, et accessit ad Jamniam : et misit ad Jonathan summum sacerdotem.

Dicens : Tu solus resistis nobis : ego autem factus sum in derisum, et in opprobrium, propterea quia tu potestatem adversum nos exeres in montibus :

Nunc ergo si confidis in virtutibus tuis, descende ad nos in campum, comparemus illic invicem : quia necum est virtus bellorum.

Interroga, et discere quis sum ego, et cæteri, qui auxilio sunt mihi, qui et dicunt : quia non potest stare pes vester ante faciem nostram, quia bis in fugam conversi sunt patres tui in terra sua.

Et nunc quomodo poteris sustinere equitatum et exercitum tantum in campo, ubi non est lapis, neque saxum, neque locus fugiendi ?

Ut audivit autem Jonathas sermones Apollontii, mo-

tus est animo : et elegit decem millia virorum, et exiit ab Jerusalem, et occurrit ei Simon frater ejus in adiutorium :

Et applicuerunt castra in Joppen, et exclusit eum a civitate (quia custodia Apollonii Joppe erat), et oppugnavit eam.

Et exterriti qui erant in civitate, aperuerunt ei, et obtinuit Jonathas Joppen.

Et audivit Apollonius, et admovit tria millia equitum, et exercitum multum.

Et abiit Azotum tamquam iter faciens, et statim exiit in campum, eo quod haberet multitudinem equitum, et confideret in eis. Et, insecutus est eum Jonathas in Azotum, et commiserunt prælium.

Et reliquit Apollonius in castris mille equites post eos occulte.

Et cognovit Jonathas quoniam insidiæ sunt post se, et circumierunt castra ejus, et ejecerunt jacula in populum a mane usque ad vesperam :

Populus autem stabat, sicut præceperat Jonathas : et laboraverunt equi eorum.

Et ejecit Simon exercitum suum, et commisit contra legionem : equites enim fatigati erant : et contriti sunt ab eo, et fugerunt.

Et qui dispersi sunt per campum, fugerunt in Azotum, et intraverunt in Bethdagon idolum suum, ut ibi se liberarent.

Et succendit Jonathas Azotum, et civitates, quæ erant in circuitu ejus, et accepit spolia eorum, et templum Dagon : et omnes, qui fugerunt in illud, succendit igni.

Et fuerunt qui ceciderunt gladio cum his qui succensi sunt, fere octo millia virorum.

Et movit inde Jonathas castra, et applicuit ea Ascalonem : et exierunt de civitate obviam illi in magna gloria.

Et reversus est Jonathas in Jerusalem cum suis, habentibus spolia multa.

Et factum est, ut audivit Alexander rex sermones istos, addidit adhuc glorificare Jonatham.

Et misit ei sfulam auream, sicut consuetudo est dari cognatis regum. Et dedit ei Accaron, et omnes fines ejus in possessionem.

CAPUT XI.

Et rex Ægypti congregavit exercitum, sicut arena, quæ est circa oram maris, et naves multas : et quærebatur obtinere regnum Alexandri dolo, et addere illud regno suo.

Et exiit in Syriam verbis pacificis, et aperiebant ei civitates, et occurrabant ei : quia mandaverat Alexander rex exire ei obviam, eo quod socer suus esset.

Cum autem introiret civitatem Ptolemæus, ponebat custodias militum in singulis civitatibus.

Et ut appropiavit Azoto, ostenderunt ei templum Dagon succensum igni, et Azotum, et cætera ejus demolita, et corpora projecta, et eorum, qui cæsi erant in bello, tumulos quos fecerant secus viam.

Et narraverunt regi, quia hæc fecit Jonathas, ut indignum facerent ei : et tacuit rex.

Et occurrit Jonathas regi in Joppen cum gloria, et invicem se salutaverunt, et dormierunt illic.

Et abiit Jonathas cum rege usque ad fluvium, qui vocatur Eleutherus : et reversus est in Jerusalem.

Rex autem Ptolemæus obtinuit dominium civitatum usque Seleuciam maritimam, et cogitabat in Alexandrum consilia mala.

Et misit legatos ad Demetrium, dicens : Veni, componamus inter nos pactum, et dabo tibi filiam meam, quam habet Alexander : et regnabis in regno patris tui.

Poenitet enim me, quod dederim illi filiam meam : quæsiit enim me occidere.

Et vituperavit eum, propterea quod concupierat regnum ejus.

Et abstulit filiam suam, et dedit eam Demetrio, et

alienavit se ab Alexandro, et manifestatæ sunt inimicitia ejus.

Et intravit Ptolemæus Antiochiam, et imposuit duo diademata capiti suo, Ægypti, et Asiæ.

Alexander autem rex erat in Cilicia illis temporibus : quia rebellabant qui erant in locis illis.

Et audivit Alexander, et venit ad eum in bellum : et produxit Ptolemæus rex exercitum, et occurrit ei in manu valida, et fugavit eum.

Et fugit Alexander in Arabiam, ut ibi protegeretur : rex autem Ptolemæus exaltatus est.

Et abstulit Zabdiel Arabs caput Alexandri, et misit Ptolemæo.

Et rex Ptolemæus mortuus est in die tertio : et qui erant in munitionibus, perierunt ob his qui erant in castra.

Et regnavit Demetrius anno centesimo sexagesimo septimo.

In diebus illis congregavit Jonathas eos, qui erant in Judæa, ut expugnarent arcem, quæ est in Jerusalem : et fecerunt contra eam machinas multas.

Et abierunt quidam, qui oderant gentem suam viri iniqui ad regem Demetrium, et renuntiaverunt ei, quod Jonathas obsidere tarcem.

Et ut [Al. tac. ut] audivit, iratus est : et statim venit ad Ptolemaidam, et scripsit Jonathæ, ne obsideret arcem, sed occurreret sibi ad colloquium festinato.

Ut audivit autem Jonathas, jussit obsidere : et elegit de senioribus Israel, et de sacerdotibus, et dedit se periculo.

Et accepit aurum, et argentum, et vestem, et alia xenia multa, et abiit ad regem Ptolemaidam, et invenit gratiam in conspectu ejus.

Et interpellabant adversus eum quidam iniqui ex gente sua.

Et fecit ei rex sicut fecerant ei, qui ante eum fuerant : et exaltavit eum in conspectu omnium amicorum suorum.

Et statuit ei principatum sacerdotii [Al. sacerdotis], et quæcumque alia habuit prius pretiosa, et fecit eum principem amicorum.

Et postulavit Jonathas a rege, ut immunem faceret Judæam, et tres toparchias, et Samariam, et confines ejus : et promisit ei talenta trecenta :

Et consensit rex : et scripsit Jonathæ epistolas de his omnibus, hunc modum continentes :

Rex Demetrius fratri Jonathæ salutem, et genti Judæorum.

Exemplum epistolæ, quam scripsimus Lastheni parenti nostro de vobis, misimus ad vos ut sciretis :

Rex Demetrius Lastheni parenti salutem.

Genti Judæorum amicis nostris, et conservantibus quæ justa sunt apud nos, decrevimus benefacere propter benignitatem ipsorum, quam erga nos habent.

Statuimus ergo illis omnes fines Judææ, et tres civitates, Lydan, et Ramathan, quæ additæ sunt Judææ ex Samariâ, et omnes confines earum sequestrari omnibus sacrificantibus in Jerosolymis pro his, quæ ab eis prius accipiebat rex per singulos annos, et pro fructibus terræ, et pomorum.

Et alia, quæ ad nos pertinebant decimarum, et tributorum ex hoc tempore remittimus eis : et areas salinarum, et coronas, quæ nobis deferbantur,

Omnia ipsis concedimus : et nihil horum irritum erit ex hoc, et in omne tempus.

Nunc ergo curate facere horum exemplum, et deus Jonathæ, et ponatur in monte sancto, in loco celebri.

Et videns Demetrius rex quod siluit terra in conspectu suo, et nihil ei restitit, dimisit totum exercitum suum, unumquemque in locum suum, excepto peregrino exercitu, quem contraxit ab insulis gentium : et inimici erant ei omnes exercitus patrum ejus.

Tryphon autem erat quidam partium Alexandri prius : et vidit quoniam omnis exercitus murmurabat contra Demetrium, et iit ad Emacluel Arabem, qui nutriebat Antiochum filium Alexandri :

Et assidebat ei, ut traderet eum ipsi, ut regnaret

luco patris sui: et enuntiauit ei quanta fecit Demetrius, A et inimicium exercituum ejus aduersus illum. Et mansit ibi diebus multis.

Et misit Jonathas ad Demetrium regem, ut egeret eos, qui in arce erant in Jerusalem, et qui in præsidiis erant: quia impugnabant Israel.

Et misit Demetrius ad Jonatham, dicens: Non hæc tantum faciam tibi, et genti tuæ, sed gloria illustrabo te, et gentem tuam cum fuerit opportunum.

Nunc ergo recte feceris, si miseris in auxilium mihi viros: quia discessit omnis exercitus meus.

Et misit ei Jonathas tria millia virorum fortium Antiochiam: et venerunt ad regem, et delectatus est rex in aduentu eorum.

Et convenerunt, qui erant de civitate centum viginti millia virorum, et volebant interficere regem.

Et fugit rex in autam: et occupaverunt qui erant de civitate, itinera civitatis, et ceperunt pugnare.

Et vocavit rex Judæos in auxilium, et convenerunt omnes simul ad eum, et dispersi sunt omnes per civitatem: B

Et occiderunt in illa die centum millia hominum, et succenderunt civitatem, et ceperunt spolia multa in die illa, et liberaverunt regem.

Et viderunt qui erant de civitate, quod obtinissent Judæi civitatem, sicut volebant: et infirmati sunt mente sua, et clamaverunt ad regem cum precibus dicentes:

Da nobis dexteras, et cessent Judæi oppugnare nos, et civitatem.

Et projecerunt arma sua, et fecerunt pacem, et glorificati sunt Judæi in conspectu regis, et in conspectu omnium, qui erant in regno ejus, et nominati sunt in regno: et regressi sunt in Jerusalem habentes spolia multa.

Et sedit Demetrius rex in sede regni sui: et siluit terra in conspectu ejus.

Et mentitus est omnia quæcumque dixit, et alienavit se a Jonathæ, et non retribuit ei secundum beneficia, quæ sibi retribuerat [Al. tribuerat], et vexabat eum valde.

Post hæc autem reversus est Tryphon, et Antiochus cum eo puer adolescens, et regnavit, et imposuit sibi diademam.

Et congregati sunt ad eum omnes exercitus, quos disperserat Demetrius, et pugnaverunt contra eum: et fugit, et terga vertit.

Et accepit Tryphon bestias, et obtinuit Antiochiam:

Et scripsit Antiochus adolescens Jonathæ, dicens: Consilio tibi sacerdotium, et constituo te super quatuor civitates, ut sis de amicis regis.

Et misit illi vas aureum in ministerium, et dedit ei potestatem biberendi in auro, et esse in purpura, et habere fibulam auream:

Et Simeon fratrem ejus constituit ducem a terminis Tyri usque ad fines Ægypti.

Et exiit Jonathas, et perambulabat trans flumen civitates: et congregatus est ad eum omnis exercitus Syriæ in auxilium, et venit Ascalonem, et occurrerunt ei honorifice de civitate.

Et abiit inde Gazam: et concluderunt se, qui erant Gazæ: et obsedit eam, et succendit quæ erant in circuitu civitatis, et prædatus est ea.

Et rogaverunt Gazenses Jonatham, et dedit illis dexteram: et accepit filios eorum obsides, et misit illos in Jerusalem: et perambulavit regionem usque Damascum.

Et audivit Jonathas quod prævaricati sunt principes Demetrii in Cades quæ est in Galilæa, cum exercitu multo, volentes eum removere a negotio regni:

Et occurrit illis: fratrem autem suum Simonem reliquit intra provinciam.

Et applicuit [Al. applicavit] Simon ad Bethsuram, et expugnabat eam diebus multis, et conclusit eos.

Et postularerunt ab eo dexteras accipere, et dedit illis: et ejecit eos inde, et cepit civitatem, et posuit in ea præsidium.

Et Jonathas, et castra ejus applicuerunt ad aquam Genesar, et ante lucem vigilaverunt in campo Asor.

Et ecce castra alienigenarum occurrerunt in campo, et tendebant ei insidias in montibus: ipse autem occurrat ex adverso.

Insidiæ vero exsurrexerunt de locis suis, et commiserunt prælium.

Et sugerunt qui erant ex parte Jonathæ omnes, et nemo relictus est ex eis, nisi Ma'hathias filius Absoloni, et Judas filius Calphi, princeps militiæ exercitus.

Et scidit Jonathas vestimenta sua, et posuit terram in capite suo, et oravit.

Et reversus est Jonathas ad eos in prælium, et convertit eos in fugam, et pugnaverunt.

Et viderunt qui fugiebant partii illius, et reversi sunt ad eum, et insequabantur cum eo omnes usque Cades ad castra sua, et pervenerunt usque illuc.

Et ceciderunt de alienigenis in die illa tria millia virorum: et reversus est Jonathas in Jerusalem.

CAPUT XII.

Et vidit Jonathas quia tempus eum jurat, et elegit viros, et misit eos Romam statuere, et renovare cum eis amicitiam.

Et ad Spartiatas, et ad alia loca misit epistolas secundum eandem formam.

Et abierunt Romam, et intraverunt curiam, et dixerunt: Jonathas summus sacerdos, et gens Judæorum miserunt nos, ut renovaremus amicitiam, et societatem secundum pristinum.

Et dederunt illis epistolæ ad ipsos per loca, ut deducerent eos in terram Juda cum pace.

Et hoc est exemplum epistolarum, quas scripsit Jonathas Spartiatis:

Jonathas summus sacerdos, et seniores gentis, et sacerdotes, et reliquus populus Judæorum Spartiatis C fratribus salutem.

Jampridem missæ erant epistolæ ad Oniam summum sacerdotem ab Ario, qui regnabat apud vos, quoniam estis fratres nostri, sicut rescriptum continet, quod subjectum est.

Et suscepit Onias virum, qui missus fuerat, cum honore: et accepit epistolas, in quibus significabatur de societate, et amicitia.

Nos cum nullo horum indigeremus, habentes solatio sanctos libros, qui sunt in manibus nostris.

Maluimus mittere ad vos renovare fraternitatem, et amicitiam, ne forte alieni efficiamur a vobis: multa enim tempora transierunt, ex quo misistis ad nos.

Nos ergo in omni tempore sine intermissione, in diebus solemnibus, et cæteris, quibus oportet, memores sumus vestri in sacrificiis, quæ offerimus, et in observationibus, sicut fas est, et decet meminisse fratrum.

Lætatur itaque de gloria vestra.

Nos autem circumdederunt multæ tribulationes, et multa prælia, et impugnaverunt nos reges, qui sunt in circuitu nostro.

Nolumus ergo vobis molesti esse, neque cæteris sociis, et amicis nostris in his præliis:

Habuumus enim de cælo auxilium, et liberati sumus nos, et humiliati sunt inimici nostri.

Elegimus itaque Numenium Antiochi filium, et Antipatrem Jasonis filium, et misimus ad Romanos renovare cum eis amicitiam, et societatem pristinam.

Mandavimus itaque eis, ut veniant etiam ad vos, et salutent vos: et reddant vobis epistolas nostras de innovatione fraternitatis nostræ.

Et nunc benefaciatis respondentes nobis ad hæc.

Et hoc est rescriptum epistolarum, quod miserat Oniæ:

• Editi alii libri, ejecit eos, et inde cepit, etc., minus vere.

Arius, rex Spartitarum, Onie sacerdoti magno salutem.

Inventum est in scriptura de Spartiatis, et Judæis, quoniam sunt fratres, et quod sunt de genere Abraham.

Et nunc ex quo hæc cognovimus, benefacitis scribentes nobis de pace vestra :

Sed et nos rescripsimus vobis : Pecora nostra, et possessiones nostræ, vestræ sunt : et vestræ, nostræ : mandavimus itaque hæc nuntiari vobis.

Et audivit Jonathas quoniam regressi sunt principes Demetrii cum exercitu multo supra quam prius, pugnare adversus eum.

Et exiit ab Jerusalem, et occurrit eis in Amathite regione : non enim dederat eis spatium, ut ingrederentur regionem ejus.

Et misit speculatores in castra eorum : et reversi renuntiaverunt, quod constituunt supervenire illis nocte.

Cum occidisset autem sol, præcepit Jonathas suis vigilare, et esse in armis paratos ad pugnam tota nocte, et posuit custodes per circuitum castrorum.

Et audierunt adversarii quod paratus est Jonathas cum suis in bello : et timuerunt, et formidaverunt in corde suo : et accendunt focos in castris suis.

Jonathas autem, et qui cum eo erant, non cognoverunt usque mane : videbant autem luminaria ardentia : Et recutus est eos Jonathas, et non comprehendit eos : transierant enim flumen Eleutherum.

Et divertit Jonathas ad Arabas, qui vocantur Zabadaï, et percussit eos, et accepit spolia eorum.

Et junxit, et venit Damascum, et perambulabat omnem regionem illam.

Simon autem exiit, et venit usque ad Ascalonem, et ad proxima præsidia : et declinavit in Joppem, et occupavit eam.

(Audivit enim quod vellent præsidium tradere partibus Demetrii) et posuit ibi custodes, ut custodirent eam.

Et reversus est Jonathas, et convocavit seniores populi, et cogitavit cum eis edificare præsidia in Judea.

Et edificare muros in Jerusalem, et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et civitatis, ut separaret eam a civitate, ut esset ipsa singulariter, et neque emant, neque vendant.

Et convenerunt, ut edificarent civitatem : et cecidit murus, qui erat super torrentem ab ortu solis, et reparavit eum, qui vocatur Caphetetha.

Et Simon edificavit Adiada in Sephela, et munivit eam, et imposuit portas, et seras.

Et cum cogitasset Tryphon regnare Asiæ, et assumere diadema, et [Al. tac. et] extendere manum in Antiochum regem :

Timens ne forte non permetteret eum Jonathas, sed pugnaret adversus eum, quærebat comprehendere eum, et occidere. Et exurgens abiit in Bethsan.

Et exiit Jonathas obviam illi cum quadraginta milibus virorum electorum in prælium, et venit Bethsan.

Et vidit Tryphon quia venit Jonathas : cum exercitu multo, ut extenderet in eum manus, timuit.

Et excepit eum cum honore, et commendavit eum omnibus amicis suis, et dedit ei munera : et præcepit exercitibus suis ut obedirent ei, sicut sibi.

Et dixit Jonathæ : Ut quid vexasti universum populum, cum bellum nobis non sit ?

Et nunc remitte eos in domos suas : elige autem tibi viros paucos, qui tecum sint, et veni mecum Ptolemaidam, et tradam eam tibi, et reliqua præsidia, et exercitum, et universos præpositos negotii, et conversus abibo : propterea enim veni :

Et credidit ei, et fecit sicut dixit : et dimisit exercitum, et abierunt in terram Juda.

Retinuit autem secum tria millia virorum : ex quibus remisit in Galilæam duo millia : mille autem venerunt cum eo.

Ut autem intravit Ptolemaidam Jonathas, clausurunt portas civitatis Ptolemenses, et comprehenderunt eum : et omnes, qui cum eo intraverant, gladio interfecerunt.

Et misit Tryphon exercitum, et equites in Galilæam,

et in campum magnum, ut perderet [Al. perderent] omnes socios Jonathæ.

At illi cum cognovissent, quia comprehensus est Jonathas, et periit, et omnes qui cum eo erant, hortati sunt semetipsos, et exierunt parati in prælium.

Et videntes hi, qui insecuti fuerant, quia pro anima res est illis, reversi sunt :

Illi autem venerunt omnes cum pace in terram Juda. Et planxerunt Jonatham, et eos, qui cum ipso fuerant, valde : et luxit Israel luctu magno.

Et quæsierunt omnes gentes, quæ erant in circuitu eorum conterere eos : dixerunt enim :

Non habent principem, et adjuvantem : nunc ergo expugnemus illos, et tollamus de hominibus memoriam eorum.

CAPUT XIII.

Et audivit Simon quod congregavit Tryphon exercitum copiosum, ut veniret in terram Juda, et attereret eam :

Videns quia in tremore populus est, et in timore, accendit Jerusalem, et congregavit populum :

Et adhortans dixit : Vos scitis quanta ego, et fratres mei, et domus patris mei fecimus pro legibus, et pro sanctis prælia, et angustias quales vidimus :

Horum gratia perierunt fratres mei omnes propter Israel, et relictus sum ego solus.

Et nunc non mihi contingat parcere animæ meæ in omni tempore tribulationis : non enim melior sum fratribus meis.

Vindicabo itaque gentem meam, et sancta, natos quoque nostros, et uxores : quia congregatæ sunt universæ gentes conterere nos inimicitia gratia.

Et accensus est spiritus populi simul, ut audiret sermones istos :

Et responderunt voce magna dicentes : Tu es dux noster loco Judæ, et Jonathæ fratris tui.

Pugna prælium nostrum : et omnia, quæcumque dixeris nobis, faciemus.

Et congregans omnes viros bellatores, acceleravit consummare universos muros Jerusalem, et munivit eam in gyro.

Et misit Jonatham filium Absalomi, et cum eo exercitum novum in Joppem, et ejectis his, qui erant in ea, remansit illic ipse.

Et movit Tryphon a Ptolemaida cum exercitu multo, ut veniret in terram Juda, et Jonathas cum eo in custodia.

Simon autem applicuit in Addus contra faciem campi.

Et ut cognovit Tryphon quia surrexit Simon loco fratris sui Jonathæ : et quia commissurus esset cum eo prælium, misit ad eum legatos,

Dicens : Pro argento, quod debebat [Al. habebat] frater tuus Jonathas in ratione regis, propter negotia, quæ habuit, detinuimus eum.

Et nunc mitte argenti talenta centum, et duos filios ejus obsides, ut non dimissus fugiat a nobis, et remittimus eum.

Et cognovit Simon quia cum dolo loqueretur secum : jussit tamen dari argentum, et pueros, ne inimicitiam magnam sumeret ad populum Israel, dicentem :

Quia non misit ei argentum, et pueros, propterea periit.

Et misit pueros, et centum talenta : et mentitus est, et non dimisit Jonatham.

Et post hæc venit Tryphon intra regionem, ut contereret eam : et gyraverunt per viam, quæ ducit Ador : et Simon, et castra ejus ambulabant in omnem locum quocumque ibant.

Qui autem in arce erant, miserunt ad Tryphonem legatos, ut festinaret venire per desertum, et mitteret illis alimonias.

Et paravit Tryphon omnem equitatum, ut veniret illa nocte : erat autem nix multa valde, et non venit in Galaaditim.

Et cum appropinquasset Bescaman [Al. Bescaman], occidit Jonatham, et filios ejus illic.

Et convertit Tryphon, et abiit in terram suam.
Et misit Simon, et accepit ossa Jonathæ fratris sui,
et sepelivit ea in Modin civitate patrum ejus.
Et planterunt eum omnis Israel planctu magno, et
lazerunt eum dies multos.

Et ædificavit Simon super sepulcrum patris sui et
fratrum suorum ædificium altum visu, lapide polito
relo et ante.

Et statuit septem pyramidas, unam contra unam pa-
tri et matri, et quatuor fratribus :

Et his circumposuit columnas magnas : et super co-
lumnas arma, ad memoriam æternam : et iuxta arma
naves sculptas, quæ viderentur ab omnibus naviganti-
bus mare.

Hoc est sepulcrum, quod fecit in Modin, usque in
hunc diem.

Tryphon autem cum iter faceret cum Antiocho rege
adolescente, dolo occidit eum.

Et regnavit loco ejus, et imposuit sibi diadema A-
siae, et fecit plagam magnam in terra.

Et ædificavit Simon præsidia Judææ, muniens ea
turbibus excelsis, et muris magnis, et portis, et seris :
et posuit alimenta in munitionibus.

Et elegit Simon viros, et misit ad Demetrium re-
cem, ut faceret remissionem regioni : quia actus omnes
Tryphonis per direptionem fuerant gesti.

Et Demetrius rex ad verba ista respondit ei, et scri-
psit epistolam talem :

Rez Demetrius Simoni summo sacerdoti, et amico
regum, et senioribus, et genti Judæorum salutem.

Coronam auream, et bahem, quam misistis, susce-
pimus : et parati sumus facere vobiscum pacem ma-
gnam, et scribere præpositis regis remittere vobis quæ
indulsimus.

Quæcumque enim constituimus, vobis constant. Mu-
nitiones, quas ædificastis, vobis sint.

Remittimus quoque ignorantias, et peccata usque in
hodiernum diem, et coronam, quam debebatis : et si
quid aliud erat tributarium in Jerusalem, jam non sit
tributarium.

Et si qui ex vobis apti sunt conscribi inter nostros,
conscribantur, et sit inter nos pax.

Anno centesimo septuagesimo ablatum est jugum
gentium ab Israel.

Et cepit populus Israel scribere in tabulis, et gestis
publicis, anno primo sub Simone summo sacerdote,
magno duce, et principe Judæorum.

In diebus illis applicuit Simon ad Gazam, et cir-
cumdedit eam castris, et fecit machinas, et applicuit
ad civitatem, et percussit turrem unam, et compre-
hendit eam.

Et eruperant, qui erant intra machinam in civita-
tem : et factus est motus magnus in civitate.

Et ascenderunt qui erant in civitate cum uxoribus,
et filii supra murum scissis tunicis suis, et clamave-
runt voce magna, postulantes a Simone dexteras sibi
dari, et dixerunt :

Non nobis reddas secundum malitias nostras, sed
secundum misericordias tuas.

Et flexus Simon non debellavit eos : ejecit tamen
eos de civitate, et mundavit aedes, in quibus fuerant
simulacra, et tunc intravit in eam, cum hymnis bene-
dicens Dominum :

Et ejecta ab ea omni immunditia, collocavit in ea
viros, qui legem facerent : et munivit eam, et fecit
sibi habitationem.

Qui autem erant in arce Jerusalem, prohibebantur
egredi, et ingredi regionem, et emere, ac vendere : et
esurierunt valde, et multi ex eis fame perierunt,

Et acclamaverunt ad Simonem, ut dexteras accipe-
rent : et dedit illis : et ejecit eos inde, et mundavit ar-
cem a contaminationibus :

Et intraverunt in eam tertia et vigesima die secundi
mensis, anno centesimo septuagesimo primo cum laude,
et ramis palmarum, et cinyris, et cymbalis, et nablis,
et hymnis, et canticis : quia contritus est inimicus ma-
gnus ex Israel.

A Et constituit, ut omnibus annis agerentur dies hi
cum lætitia.

Et munivit montem templi, qui erat secus arcem, et
habitavit ibi ipse, et qui cum eo erant.

Et vidit Simon Joannem filium suum, quod fortis
prælii vir esset : et posuit eum duce[m] virtutum univer-
sarum : et habitavit in Gazaris.

CAPUT XIV.

Anno centesimo septuagesimo secundo congregavit
rex Demetrius exercitum suum, et abiit in Mediam ad
contrahenda sibi auxilia, ut expugnaret Tryphonem.

Et audit Arsaces rex Persidis, et Mediæ, quia in-
travit Demetrius confines suos, et misit unum de prin-
cipibus suis, ut comprehenderet eum vivum, et adduce-
ret eum ad se.

Et abiit, et percussit castra Demetrii : et compre-
hendit eum, et duxit eum ad Arsacem, et posuit eum
in custodiam.

B Et siluit omnis terra Juda omnibus diebus Simonis,
et quæsitiva lona genti suæ : et placuit illis potestas
ejus, et gloria ejus omnibus diebus.

Et cum omni gloria sua accepit Joppen in portum,
et fecit introitum in insulis maris.

Et dilatavit fines gentis suæ, et obtinuit regionem.

Et congregavit captivitatem multam, et dominatus
est Gazaræ, et Bethsuræ, et arci : et abstulit immun-
ditias ex ea, et non erat qui resisteret ei.

Et unusquisque colebat terram suam cum pace : et
terra Juda dabat fructus suos, et ligna camporum fru-
ctum suum.

Seniores in plateis sedebant omnes, et de bonis ter-
ræ tractabant, et juvenes induebant se gloriam, et stolas
belli.

Et civitatibus tribuebat alimonias, et constituebat
eas, ut essent vasa munitionis, et quadamque nominatum
est nomen gloriæ ejus usque ad extradum terræ.

Fecit pacem super terram, et lætatus est Israel læ-
titia magna.

C Et sedit unusquisque sub vite sua, et sub ficulnea
sua : et non erat qui eos terreret.

Defecit impugnans eos super terram : reges contriti
sunt in diebus illis.

Et confirmavit omnes humiles populi sui, et legem
exquisivi, et abstulit omnem iniquum et malum :

Sancta glorificavit, et multiplicavit vasa sanctorum.

Et auditum est Romæ, quia defunctus esset Jona-
thas : et usque in Spartiatis : et contristati sunt valde.

Ut audierunt autem quod Simon frater ejus factus
esset summus sacerdos loco ejus, et ipse obtineret om-
nem regionem, et civitates in ea :

Scripserunt ad eum in tabulis æreis, ut renovarent
amicitias, et societatem quam fecerant cum Juda, et
cum Jonatha, fratribus ejus.

Et lætæ sunt in conspectu ecclesiæ in Jerusalem. Et
hoc exemplum epistolarum, quas Spartiatis miserunt :
Spartianorum principes, et civitates, Simoni sacer-
doti magno, et senioribus, et sacerdotibus, et reliquo
populo Judæorum, fratribus, salutem.

D Legati, qui missi sunt ad populum nostrum, nuntia-
verunt nobis de vestra gloria, et honore, ac lætitia : et
gavisi sumus in introitu eorum.

Et scripsimus quæ ab eis erant dicta, in conciliis po-
puli, sic : Numenius Antiochi, et Antipater Jasonis fi-
lius, legati Judæorum, venerunt ad nos, renovantes
nobiscum amicitiam pristinam.

Et placuit populo excipere viros gloriose, et ponere
exemplum sermonum eorum in segregatis populi li-
bris, ut sit ad memoriam populo Spartiatarum. Exem-
plum autem horum scripsimus Simoni magno sacer-
doti.

Post hæc autem misit Simon Numenium Romanum,
habentem clypeum aureum magnum, pondo mmarum
mille, ad statuendam cum eis societatem. Cum autem
audisset populus Romanus

Sermones istos, auerunt : Quam gratiarum actionem reddemus Simoni, et filiis ejus?

Restituit enim ipse fratres suos, et expugnauit inimicos Israel ab eis, et statuerunt ei libertatem, et descripserunt in tabulis æreis, et posuerunt in titulis in monte Sion.

Et hoc est exemplum scripturæ : Octava decima die mensis Elul, anno centesimo septuagesimo secundo, anno tertio sub Simone sacerdote magno in Asaramel.

In conuentu magno sacerdotum, et populi, et principum gentis, et seniorum regionis, nota facta sunt hæc : quoniam frequenter sunt prælia in regione nostra.

Simon autem Mathathia filius ex filiis Jarib, et fratres ejus dederunt se periculo, et restiterunt aduersariis gentis suæ, ut starent sancta ipsorum, et lex : et gloria magna glorificauerunt gentem suam.

Et congregauit Jonathas gentem suam, et factus est illis sacerdos magnus, et appositus est ad populum suum,

Et uoluerunt inimici eorum calcare, et atterere regionem ipsorum, et extendere manus in sancta eorum.

Tunc restitit Simon, et pugnavit pro gente sua, et erogauit pecunias multas, et armauit viros virtutis gentis suæ, et dedit illis stipendia :

Et munivit civitates Judææ, et Bethsuram, quæ erat in finibus Judææ, ubi erant arma hostium antea : et posuit illic præsidium viros Judæos.

Et Joppen munivit, quæ erat ad mare : et Gazaram, quæ est in finibus Azoti, in qua hostes antea habitabant, et collocauit illic Judæos : et quæcumque opta erant ad correptionem eorum, posuit in eis.

Et uidit populus actum Simonis, et gloriam, quam cogitabat facere genti suæ, et posuerunt eum ducem suum, et principem sacerdotum, eo quod ipse fecerat hæc omnia, et iustitiam et fidem, quam conseruauit genti suæ, et exquisiuit omni modo exaltare populum suum.

Et in diebus ejus prosperatum est in manibus ejus, ut tollerentur gentes de regione ipsorum, et qui in ciuitate David erant in Ierusalem in arce, de qua procedebant, et contaminabant omnia, quæ in circuitu sanctorum sunt, et inferebant plagam magnam castitati.

Et collocauit in ea viros Judæos ad tutamentum regionis, et ciuitatis, et exaltauit muros Ierusalem.

Et rex Demetrius statuit illi summum sacerdotium. Secundum hæc fecit eum amicum suum, et glorificauit eum gloria magna.

Audiuit enim, quod appellati sunt Judæi a Romanis amici, et socii, et fratres, et quia susceperunt legatos Simonis gloriose :

Et quia Judæi, et sacerdotes eorum consenserunt eum esse ducem suum, et summum sacerdotem in æternum, donec surgat propheta fidelis :

Et ut sit super eos dux, et ut constitueret præpositos super opera eorum, et super regionem, et super arma, et super præsidia :

Et cura sit illi de sanctis : et ut [Al. tac. ut] audiantur ab omnibus, et scribantur in nomine ejus omnes conscriptiones in regione : et ut operiatur purpura, et auro :

Et ne liceat ulli ex populo, et ex sacerdotibus irritum facere aliquid horum, et contradicere his, quæ ab eo dicuntur, aut convocare conuentum in regione sine ipso : et vestiri purpura, et uti fibula aurea.

Qui autem fecerit extra hæc, aut irritum fecerit aliquid horum, reus erit.

Et complacuit omni populo statuere Simonem, et facere secundum uerba ista.

Et suscepit Simon, et placuit ei, ut summo sacerdotio fungeretur, et esse dux, princeps gentis Judæorum, et sacerdotum, et præset omnibus.

Et scripturam istam dixerunt ponere in tabulis æreis, et ponere eas in peribolo sanctorum, in loco celebri :

Exemplum autem eorum ponere in ærario, ut habeat Simon, et filii ejus.

CAPUT XV.

Et misit rex Antiochus filius Demetrii epistolas ab insulis maris Simoni sacerdoti, et principi gentis Judæorum, et uniuersæ genti :

Et erant continentes hunc modum : Rex Antiochus Simoni sacerdoti magno, et genti Judæorum salutem.

Quoniam quidem pestilentes obtinuerunt regnum patrum nostrorum, uolo autem vindicare regnum, et restituere illud sicut erat antea : et electam feci multitudinem exercitus, et feci naves bellicas.

Uolo autem procedere per regionem, ut ulciscar in eos, qui corruerunt regionem nostram, et qui desolauerunt ciuitates multas in regno meo.

Nunc ergo statuo tibi omnes oblationes, quas miserunt tibi ante me omnes reges, et quæcumque alia dona miserunt tibi.

Et permitto tibi facere percussuram proprii numismatis in regione tua :

Ierusalem autem sanctam esse, et liberam : et omnia arma, quæ fabricata sunt, et præsidia, quæ construxisti, quæ tenes, maneant tibi [Al. ibi].

Et omne debitum regis, et quæ futura sunt regi, ex hoc, et in totum tempus remittuntur tibi.

Cum autem obtinuerimus regnum nostrum, glorificabimus te, et gentem tuam, et templum gloria magna, ita ut manifestetur gloria uestra in uniuersa terra.

Anno centesimo septuagesimo quarto exiit Antiochus in terram patrum suorum, et conuenerunt ad eum omnes exercitus, ita ut pauci relicti essent cum Tryphone.

Et insecutus est eum Antiochus rex, et uenit Doram fugiens per maritimum.

Sciebat enim quod congregata sunt mala in eum, et reliquit eum exercitus.

Et applicuit Antiochus super Doram cum centum viginti millibus uirorum belligeratorum, et octo millibus equitum :

Et circiuit ciuitatem, et naves a mari accesserunt : et uexabant ciuitatem a terra, et mari, et neminem sinebant ingredi, vel egredi.

Venit autem Numentius, et qui cum eo fuerant, ab urbe Roma, habentes epistolas regibus, et regionibus scriptas, in quibus continebantur hæc :

Lucius consul Romanorum Ptolemæo regi salutem.

Legati Judæorum uenerunt ad nos amici nostri, renouantes pristinam amicitiam, et societatem, missi a Simone principe sacerdotum, et populo Judæorum.

Attulerunt autem et clypeum aurum minarum mille. Placuit itaque nobis scribere regibus, et regionibus, ut non inferant illis mala, neque impugnent eos, et ciuitates eorum, et regiones eorum : et ut non ferant auxilium pugnantibus aduersus eos.

Visum autem est nobis accipere ab eis clypeum.

Si qui ergo pestilentes resugerunt de regione ipsorum ad uos, tradite eos Simoni principi sacerdotum, ut uindictam in eos secundum legem suam.

Hæc eadem scripta sunt Demetrio regi, et Attalo, et Ariarathi, et Arsaci,

Et in omnes regiones : et Lampsaco, et Spartiatis, et in Delum, et in Myndum, et in Sicyonem, et in Carriam, et in Samum, et in Pamphyliam, et in Lyciam, et in Alicarnassum, et in Coos, et in Siden, et in Aradon, et in Rhodum, et in Phaselidem, et in Gortynam, et Gnidum, et Cyprum, et Cyrenem.

Exemplum autem eorum scripserunt Simoni principi sacerdotum, et populo Judæorum.

Antiochus autem rex applicuit castra in Doram secundo, admouens ei semper manus, et machinas faciens : et conclusit Tryphonem, ne procederet.

Et misit ad eum Simon duo millia uirorum electorum in auxilium, et argentum, et aurum, et uasa copiosa :

Et noluit ea accipere, sed rupit omnia, quæ pactus est cum eo antea, et alienauit se ab eo.

Et misit ad eum Athenobium unum de amicis suis, ut tractaret cum ipso, dicens : Vos tenetis Joppen, et

Gazaram, et arcem, quæ est in [Al. tac. in] Jerusalem, A
civitates regni mei.

Fines earum desolastis, et fecistis plagam magnam
in terra, et dominati estis per loca multa in regno
meo.

Nunc ergo tradite civitates, quas occupastis, et
tributa locorum, in quibus dominati estis extra fines
Judææ.

Sin autem, date pro illis quingenta talenta argenti,
et extermini, quod exterminastis, et tributorum civita-
tum alia talenta quingenta: sin autem, venimus, et
expugnabimus vos.

Et venit Athenobius amicus regis in Jerusalem, et
vidit gloriam Simonis, et claritatem in auro et argento,
et apparatus copiosum: et obstupuit, et retulit ei
verba regis.

Et respondit ei Simon, et dixit ei: Neque alienam
terram sumpsimus, neque aliena detinemus: sed hæ-
reditatem patrum nostrorum, quæ injuste ab inimicis
nostris aliquo tempore possessa est.

Nos vero tempus habentes, vindicamus hæreditatem
patrum nostrorum.

Nam de Joppe, et Gazara, quæ exoptulas, ipsi fa-
ciebant in populo plagam magnam, et in regione nos-
tra: horum damus talenta centum. Et non respondit
ei Athenobius verbum.

Hererus autem cum ira ad regem, renuntiavit ei
verba ista, et gloriam Simonis, et universa quæ vidit,
et iratus est rex ira magna.

Tryphon autem fugit navi in Orthosiada.

Et constituit rex Cendebæum ducem maritimum, et
exercitum peditum et equitum dedit illi.

Et mandavit illi movere castra contra faciem Ju-
dææ: et mandavit ei ædificare Gedorem, et obstruere
portas civitatis, et debellare populum. Rex autem per-
sequebatur Tryphonem.

Et pervenit Cendebæus Jamniam, et cepit irritare
plæbem, et conculcare Judæam, et captivare populum,
et interficere, et ædificare Gedorem.

Et collocavit illic equites, et exercitum: ut egressi C
perambularent viam Judææ, sicut constituit ei rex.

CAPUT XVI.

Et ascendit Joannes de Gazaris, et nuntiavit Simoni
patri suo, quæ fecit Cendebæus in populo ipsorum.

Et vocavit Simon duos filios seniores, Judam, et
Joannem, et ait illis: Ego, et fratres mei, et domus
patris mei expugnabimus hostes Israel ab adolescentia
usque in hunc diem: et prosperatum est in manibus
nostris liberare Israel aliquoties.

Nunc autem senui: sed estote loco meo, et fratres
mei, et egressi pugnate pro gente nostra: auxilium
vero de celo vobiscum sit.

Et elegit de regione viginti millia virorum belligera-
torum, et equites: et profecti sunt ad Cendebæum: et
dormierunt in Modin.

Et surrexerunt mane, et abierunt in campum: et

ecce exercitus copiosus in obviam illis peditum, et equi-
tum, et fluvius torrens erat inter medium ipsorum.

Et admovit castra contra faciem eorum ipse, et po-
pulus ejus, et vidit populum tripudantem ad transfre-
tandum torrentem, et transfretavit primus: et viderunt
eum viri, et transierunt post eum.

Et divisit populum, et equites in medio peditum:
erat autem equitatus adversariorum copiosus nimis.

Et exclamaverunt sacris tubis, et in fugam conver-
sus est Cendebæus, et castra ejus: et ceciderunt ex
eis multi vulnerati: residui autem in munitionem fuge-
runt.

Tunc vulneratus est Judas frater Joannis: Joannes
autem insecutus est eos, donec venit Cedronem, quam
ædificavit:

Et fugerunt usque ad turres, quæ erant in agris
Azoti, et succendit eas igni. Et ceciderunt ex illis duo
millia virorum, et reversus est in Judæam in pace.

Et Ptolemæus filius Abobi constitutus erat dux in
campo Jericho, et habebat argentum, et aurum
multum:

Erat enim gener summi sacerdotis.

Et exaltatum est cor ejus, et voluit obtinere regio-
nem, et cogitabat dolum adversus Simonem, et filios
ejus, ut tolleret eos.

Simon autem, perambulans civitates, quæ erant in
regione Judææ, et sollicitudinem gerens earum, descen-
dit in Jericho ipse, et Mathathias filius ejus, et Judas,
anno centesimo septuagesimo septimo, mense undeci-
mo: hic est mensis Sabath.

Et suscepit eos filius Abobi in munitiunculam, quæ
vocatur Doch, cum dolo, quam ædificavit: et fecit
eis convivium magnum, et abscondit illic viros.

Et cum inebriatus esset Simon et filii ejus, surrexit
Ptolemæus cum suis, et sumpserunt arma sua, et in-
traverunt in convivium, et occiderunt eum, et duos
filios ejus, et quosdam pucros ejus.

Et fecit deceptionem magnam in Israel, et reddidit
mala pro bonis.

Et scripsit hæc Ptolemæus, et misit regi, ut mitteret
ei exercitum in auxilium, et traderet ei regionem, et
civitates eorum, et tributa.

Et misit alios in Gazaram tollere Joannem: et tri-
bunis misit epistolas, ut venirent ad se, et daret eis ar-
gentum, et aurum, et dona.

Et alios misit occupare Jerusalem, et montem
templi.

Et præcurrrens quidam, nuntiavit Joanni in Gazara,
quia periit pater ejus, et fratres ejus, et quia misit te
quoque interfici.

Ut audivit autem, vehementer exparit: et compre-
hendit viros, qui venerant perdere eum, et occidit eos:
cognovit enim quia quærebant eum perdere.

Et cætera sermonum Joannis, et bellorum ejus, et
bonarum virtutum, quibus fortiter gessit, et ædificii
murorum, quos extruxit, et rerum gestarum ejus:

Ecce hæc scripta sunt in libro dierum sacerdotii
ejus, ex quo factus est princeps sacerdotum post pa-
trem suum.

LIBER SECUNDUS.

CAPUT PRIMUM.

Fratribus, qui sunt per Ægyptum, Judæis, salutem
dicunt fratres, qui sunt in Jerosolymis, et [Al. tac. et]
Judæi, et qui in regione Judææ, et pacem bonam.

Benefaciat vobis Deus, et meminerit testamenti sui,
quod locutus est ad [Al. tac. ad] Abraham, et Isaac, et
Jacob, servorum suorum fidelium:

Et det vobis cor omnibus, ut colatis eum, et faciatis
ejus voluntatem corde magno, et animo volenti.

Adaperiat cor vestrum in lege sua, et in præceptis
suis, et faciat pacem.

D Exaudiat orationes vestras, et reconcilietur vobis,
nec vos deserat in tempore malo.

Et nunc hic sumus orantes pro vobis.

Regnante Demetrio, anno centesimo sexagesimo nono,
nos Judæi scripsimus vobis in tribulatione, et impetu,
qui supervenit nobis in istis annis, ex quo recessit Jason
a sancta terra, et a regno.

Portam succenderunt, et effuderunt sanguinem inno-
centem: et oravimus ad Dominum, et exauditi sumus,
et obtulimus sacrificium, et similaginem, et accendi-
mus lucernas, et proposuimus panes.

Et nunc frequentate dies Scenopejiæ mensis Casleu.

Anno centesimo octogesimo octavo, populus, qui est A Jerosolymis, et in Judæa, Senatusque et Judas, Aristobulo magistro Ptolemæi regis, qui est de genere christorum sacerdotum, et his, qui in Ægypto sunt, Judæis salutem, et sanitatem.

De magnis periculis a Deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi, ut pote qui adversus talem regem dimicavimus.

Ipsæ enim ebullire fecit de Perside eos qui pugnarent contra nos, et sanctam civitatem.

Nam cum in Perside esset dux ipse, et cum ipso immensus exercitus, cecidit in templo Nanææ, consilio deceptus sacerdotum Nanææ.

Etenim cum ea habitaturus venit ad locum Antiochus, et amici ejus, et ut acciperet pecunias multas dotis nomine.

Cumque proposuissent eas sacerdotes Nanææ, et ipse cum paucis ingressus esset intra ambitum fani, clausurunt templum,

Cum intrasset Antiochus: apertoque occulto aditu templi, mittentes lapides perusserunt ducem, et eos qui cum eo erant, et diviserunt membratim, et capitibus amputatis, foras projecerunt.

Per omnia benedixit Deus, qui tradit impios.

Facturi igitur quinta et vigesima die mensis Casleu purificationem templi, necessarium duximus significare vobis: ut et vos quoque agatis diem Scenopægiæ, et diem ignis, qui datus est, quando Nehemias, ædificato templo, et altari, obtulit sacrificia.

Nam cum in Persidem ducerentur patres nostri, sacerdotes, qui tunc cultores Dei erant, acceptum ignem de altari occulte absconderunt in valle, ubi erat puteus altus, et siccus, et in eo contulati sunt eum, ita ut omnibus ignotus esset locus.

Cum autem præterissent anni multi, et placuit Deo, ut mitteretur Nehemias a rege Persidis: nepotes sacerdotum illorum, qui absconderant, misit ad requirendum ignem: et sicut narraverunt nobis, non invenerunt ignem, sed aquam crassam.

Et jussit eos haurire, et afferre sibi: et sacrificia, quæ imposita erant, jussit sacerdos Nehemias aspergi ipsa aqua, et ligna, et quæ erant superposita.

Utque hoc factum est, et tempus affluit, quo sol refusit, qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.

Orationem autem faciebant omnes sacerdotes dum consummaretur sacrificium, Jonatha inchoante, cæteris autem respondentibus.

Et Nehemiæ erat oratio hunc habens modum: Domine Deus, omnium creator, terribilis, et fortis, justus, et misericors, qui solus es bonus rex,

Solus præstans, solus justus, et omnipotens, et æternus, qui liberas Israel de omni malo, qui fecisti patres electos, et sanctificasti eos:

Accipe sacrificium pro universo populo tuo Israel, et custodi partem tuam, et sanctifica.

Congrega dispersionem nostram, libera eos, qui serviunt gentibus, et contemplos et abominatos respice: ut sciant gentes, quia tu es Deus noster.

Afflige opprimentes nos, et contumeliam facientes in superbia.

Constituere populum tuum in loco sancto tuo, sicut dixit Moyses.

Sacerdotes autem psallebant hymnos, usquequo consumptum esset sacrificium.

Cum autem consumptum esset sacrificium, ex residua aqua Nehemias jussit lapides majores perfundi.

Quod ut factum est, ex eis flamma accensa est: sed ex lumine, quod refusit ab altari, consumpta est.

Ut vero manifestata est res, renuntiatum est regi Persarum, quod in loco, in quo ignem absconderant hi, qui translati fuerant, sacerdotes, aqua apparuit, de qua Nehemias, et qui cum eo erant, purificaverunt sacrificia.

* Tacent editi alii libri hic et voculam, moxque ipsum illuc adverbium: cum in Græco tamen utrumque resonet.

Considerans autem rex, et rem diligenter examinans, fecit ei templum, ut probaret, quod factum erat.

Et cum probasset, sacerdotibus donavit multa bona, et alia atque alia munera, et accipiens manu sua, tribuebat eis.

Appellavit autem Nehemias hunc locum Nephthar, quod interpretatur Purificatio. Vocatur autem apud plures Nephi.

CAPUT II.

Invenitur autem in descriptionibus Jeremiæ prophetæ, quod jussit eos ignem accipere, qui transmigrabant: ut significatum est, et ut mandavit transmigratis.

Et dedit illis legem, ne obliviscerent præcepta Domini, et ut non exerrarent mentibus, videntes simulacra aurea, et argentea, et ornamenta eorum.

Et alia hujusmodi dicens, hortabatur, ne legem amoverent a corde suo.

Erat autem in ipsa scriptura, quomodo tabernaculum, et arcam jussit Propheta divino responso ad se facto comitari secum, usquequo exiit in montem, in quo Moyses ascendit, et vidit Dei hæreditatem.

Et veniens ibi Jeremias invenit locum speluncæ: et tabernaculum, et arcam, et altare incensi intulit illuc, et ostium obstruxit.

Et accesserunt quidam simul, qui sequebantur, ut notarent sibi locum: et non potuerunt invenire.

Ut autem cognovit Jeremias, culpans illos, dixit: Quod ignotus erit locus, donec congreget Deus congregationem populi, et propitius fiat:

Et tunc Dominus ostendet hæc, et apparebit majestas Domini, et nubes erit, sicut et Moysi manifestabatur, et sicut cum Salomon petiit, ut locus sanctificaretur magno Deo, manifestabat hæc.

Magnifice etenim sapientiam tractabat: et ut sapientiam habens, obtulit sacrificium dedicationis, et consummationis templi.

Sicut et Moyses orabat ad Dominum, et descendit ignis de cælo, et consumpsit holocaustum: sic et Salomon oravit, et descendit ignis de cælo, et consumpsit holocaustum.

Et dixit Moyses, eo quod non sit comestum, quod erat pro peccato, consumptum est.

Similiter et Salomon octo diebus celebravit dedicationem.

Inferabantur autem in descriptionibus, et commentariis Nehemiæ hæc eadem: et ut construens bibliothecam congregavit de regionibus libros et prophetarum, et David, et epistolas Regum, et de donariis.

Similiter autem et Judas ea, quæ deciderant per bellum, quod nobis acciderat, congregavit omnia, et sunt apud nos.

Si ergo desideratis hæc, mittite qui perferant vobis. Acturi itaque purificationem scripsimus vobis: bene ergo facietis, si egeritis hos dies.

Deus autem, qui liberavit populum suum, et reddidit hæreditatem omnibus, et regnum, et sacerdotium, et sanctificationem,

Sicut promisit in lege, speramus quod cito nostri miseretur, et congregabit de sub cælo in locum sanctum.

Eripuit enim nos de magnis periculis, et locum purgavit.

De Juda vero Machabæo, et fratribus ejus, et de templi magni purificatione et de aræ dedicatione.

Sed et de præliis, quæ pertinent ad Antiochum Nobilem, et filium ejus, Eupatorem:

Et de illuminationibus, quæ de cælo factæ sunt [Al. tac. sunt] ad eos, qui pro Judæis fortiter fecerunt, ita ut universam regionem, cum pauci essent, vindicarent, et barbaram multitudinem fugarent,

Et famosissimum in toto orbe templum recuperarent, et civitatem liberarent, et leges, quæ abolitæ

erant, restituerentur, Domino cum omni tranquillitate A propitio facto illis.

Itemque ab Jasono Cyrenæo quinque libris comprehensa tentavimus nos uno volumine breviare.

Considerantes enim multitudinem librorum et difficultatem volentibus aggredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum,

Curavimus volentibus quidem legere, ut esset animi oblectatio: studiosis vero, facilius possint memoriæ commendare: omnibus autem legentibus utilitas conferatur.

Et nobis quidem ipsis, qui hoc opus breviandi causa suscepimus, non facilem laborem, immo vero negotium plenum vigiliarum, et sudoris assumpsimus.

Sicut hi, qui præparant convivium, et quærunt aliorum voluntati parere propter multorum gratiam, libenter laborem sustinemus.

Veritatem quidem de singulis aucto. ibus concedentes, ipsi autem secundum datam formam brevitati studentes.

Sicut enim noræ domus architecto de universa structura curandum est: ei vero, qui pingere curat, quæ apta sunt ad ornatum, exquirenda sunt: ita æstimandum est et in nobis.

Etenim intellectum colligere, et ordinare sermonem, et curiosius partes singulas quasque disquirere, historię congruit auctori.

Brevitatem vero dictionis sætari, et cæsecutiones rerum vitare, brevianti concedendum est.

Hinc ergo narrationem incipimus: de Præfatione tantum dixisse sufficiat: stultum etenim est ante historiam effluere, in ipsa autem historia succingi.

CAPUT III.

Igitur cum sancta civitas habitaretur in omni pace, leges etiam adhuc optime custodirentur, propter Oniæ pontificis pietatem, et animos odio habentes mala,

Fiebat, ut et ipsi reges, et principes locum summo honore dignum ducerent, et templum maximis muneribus illustrarent:

Ita ut Seleucus Asiæ rex de redditibus suis præstaret omnes sumptus ad ministerium sacrificiorum pertinentes.

Simon autem de tribu Benjamin præpositus templi constitutus, contendebat, obsistente sibi principe sacerdote, iniquum aliquid in civitate moliri.

Sed cum vincere Onium non posset, venit ad Apollonium Tharsææ filium, qui eo tempore erat dux Cælesyriæ, et Phœnicis:

Et nuntiavit ei, pecuniis innumerabilibus plenum esse ærarium Jerosolymis, et communes copias immensas esse, quæ non pertinent ad rationem sacrificiorum: esse autem possibile sub potestate regis cadere universa.

Cumque retulisset ad regem Apollonium, de pecuniis, quæ delatæ erant, ille accitum Heliodorum, qui erat super negotia ejus, misit cum mandatis, ut prædictam pecuniam transportaret.

Statimque Heliodorus iter est aggressus, specie quidem quasi per Cælesyriam, et Phœnicen civitates esset peragraturus: revera autem regis propositum perfecturus.

Sed cum venisset Jerosolymam, et benigne a summo sacerdote, in civitate esset exceptus, narravit de dato iudicio pecuniarum: et, cujus rei gratia odesset, aperuit: interrogabat autem, si vere hæc ita essent.

Tunc summus sacerdos ostendit deposita esse hæc, et victualia viduarum, et pupillarum.

Quædam vero esse Hircani Tobię viri valde eminentis, in his, quæ detulerat impius Simon: universa autem argenti talenta esse quadringenta, et auri ducenta.

Decipi vero eos, qui credidissent loco, et templo, quod per universum mundum honoratur, pro sui veneratione, et sanctitate omnino impossibile esse.

At ille pro his, quæ habebat in mandatis a rege, dicebat omni genere regi ea esse deferenda.

Constitutâ autem die intrabat de his Heliodorus or-

dinatorus. Non modica vero per universam civitatem erat trepidatio.

Sacerdotes autem ante altare cum stolis sacerdotalibus jactaverunt se, et invocabant de cælo cum, qui de depositis legem posuit, ut his, qui deposuerant ea, salva custodiret.

Jam vero qui videbat summi sacerdotis vultum mente vulnerabatur: facies enim, et color immutatus declarabat internum animi dolorem:

Circumsus enim erat mœstitia quædam viro, et horror corporis, per quem manifestis aspicientibus dolor cordis ejus efficiebatur.

Alii etiam gregatim de domibus confluebant, publica supplicatione obsecrantes, pro eo quod in contemptum locus esset venturus.

Accinctæque mulieres ciliciis pertus, per plateas confluebant: sed et virgines, quæ conclusæ erant, procurrerant ad Oniam: aliæ autem ad muros: quædam vero per fenestras aspiciebant.

B Universæ autem protendentes manus in cælum, deprecabantur.

Erat enim misera commistæ multitudinis, et magni sacerdotis in agone constituti cæspectatio.

Et hi quidem invocabant omnipotentem Deum, ut credita sibi his, qui crediderant, cum omni integritate conservarentur.

Heliodorus autem, quod decreverat, perficiebat eodem loco ipse cum satellitibus circa ærarium præsens.

Sed spiritus omnipotentis Dei magnam fecit suæ ostensionis evidentiam, ita ut omnes, qui ausi fuerant parere ei, ruentes Dei virtute, in dissolutionem, et formidinem converterentur.

Apparuit enim illis quidam equus terribilem habens sessorem, optimis operimentis adornatus: isque cum impetu Heliodoro priores calcēs elisit: qui autem ei sedebat, videbatur arma habere aurea.

Alii etiam apparuerunt duo juvenes virtute decori, optimi gloria, speciosique amicti: qui circumsteterunt eum, et ex utraque parte flagellabant, sine intermissione multis plagis verberantes.

C Subito autem Heliodorus concidit in terram, eumque multa caligine circumfusum rapuerunt, atque in sella gestatoria positum ejecerunt.

Et is, qui cum multis cursoribus, et satellitibus prædictum ingressus est ararium, portabatur, nullo sibi auxilium ferente, manifesta Dei cognita virtute:

Et ille quidem per divinam virtutem jacebat mutus, atque omni spe et salute privatus.

Hi autem Dominum benedicbant, quia magnificabat locum suum: et templum, quod paulo ante timore ac tumultu erat plenum, apparente omnipotente Domino, gaudio et lætitia impletum est.

Tunc vero ex omicis Heliodori quidam rogabant confestim Oniam, ut invocaret Altissimum, ut vitam donaret ei, qui in supremo spiritu erat constitutus.

Considerans autem summus sacerdos, ne forte rex suspicaretur malitiam aliquam ex Judæis circa Heliodorum consummatam, obtulit pro salute viri hostiam salutarem.

Cumque summus sacerdos exoraret, iidem juvenes eisdem vestibus amicti, astantes Heliodoro, dixerunt: Oniæ sacerdoti gratias age: nam propter eum Dominus tibi vitam donavit.

Tu autem a Deo flagellatus, nuntia omnibus magnalia Dei, et potestatem. Et his dictis, non comparuerunt.

Heliodorus autem, hostia Deo oblata, et votis magnis promissis ei, qui vivere illi concessit, et Oniæ gratias agens, recepto exercitu, repedabat ad regem.

Testabatur autem omnibus ea quæ sub oculis suis viderat opera magni Dei.

Cum autem rex interrogasset Heliodorum, quis esset apud adhuc semel Jerosolymam mitti, ait:

Si quem habes hostem, aut regni tui insidiatorem, mitte illuc, et flagellatum eum recipies, si tamen

eraserit : eo quod in loco sit vere Dei quædam A virtus.

Nam ipse, qui habet in cælis habitationem, visitator, et adiutor est loci illius, et venientes ad malefaciendum percussit, ac perdit.

Igitur de Heliodoro, et ærarii custodia i'a res se habet.

CAPUT IV.

Simon autem pædictus pecuniarum, et patriæ delator, male loquebatur de Onia, tamquam ipse Heliodorum insigasset ad hæc, et ipse fuisset inventor malorum :

Provisoremque civitatis, ac defensorem gentis sæ, et æmulatorem legis Dei audebat insidiatorem regi dicere.

Sed, cum inimicitia in tantum procederent, ut etiam per quosdam Simonis necessarios homicidia fierent :

Considerans Onias periculum contentionis, et Apollonium insanire, utpote ducem Cælesyriæ, et Phœnicis, ad augendam malitiam Simonis, ad regem se contulit,

Non ut civium accusator, sed communem utilitatem apud semetipsum universæ multitudinis considerans :

Videbat enim sine regali providentia impossibile esse pacem rebus dari, nec Simonem posse cessare a stultitia sua.

Sed post Seleuci vitæ excessum, cum suscepisset regnum Antiochus, qui Nobilis appellabatur, ambiebat Jason frater Oniæ summum sacerdotium :

Adiit rege, promittens ei argenti talenta trecenta sexaginta, et ex redditibus aliis talenta octoginta :

Super hæc promittebat et alia centum quinquaginta, si potestati ejus concederetur gymnasium, et ephibiam sibi constituere, et eos, qui in Jerosolymis erant, Antiochenos scribere.

Quod cum rex annuisset, et obtinisset principatum, statim ad gentilem ritum contribules suos transferre cepit.

Et amotis his, quæ humanitatis causa Judæis a regibus fuerant constituta, per Joannem patrem Eupolemi, qui apud Romanos de amicitia, et societate sanctus est legatione legitima, civium jura destituens, prava instituta sanciebat.

Etenim ausus est sub ipsa arce gymnasium constituere, et optimos quosque ephedorum in lupanaribus ponere.

Erat autem hoc non initium, sed incrementum quoddam, et profectus gentilis, et alienigenæ conversationis, propter impij, et non sacerdotis Jasonis nefarium et inauditum scelus.

Ita ut sacerdotes jam non circa altaris officia dediti essent, sed contempto templo, et sacrificiis neglectis, festinarent participes fieri palæstræ, et præbitionis ejus injustæ, et in exercitiis disci.

Et patrios quidem honores nihil habentes, Græcas glorias optimas arbitrabantur :

Quarum gratia periculosa eos contentio habebat, et eorum instituta æmulabantur, ac per omnia his consimiles esse cupiebant, quos hostes, et peremptores habuerant.

In leges enim divinas impie agere, impune non cedit: sed hoc tempus sequens declarabit.

Cum autem quinquennalis agone Tyri celebraretur, et rex præsens esset,

Misit Jason facinorosus ab Jerosolymis viros peccatores, portantes argenti didrachmas trecentas in sacrificium Herculis, quas postulerunt hi, qui asportaverant, ne in sacrificiis erogarentur : quia non oportet, sed in alios sumptus eas deputari.

Sed hæc oblatæ sunt quidem ab eo, qui miserat, in sacrificium Herculis : propter præsentem autem datæ sunt in fabricam navium triremium.

Misso autem in Ægyptum Apollonio Mnesthei filio propter primates Ptolemæi Philometoris regis, cum co-

gnovisset Antiochus alienum se a negotiis regni effectum, propriis utilitatibus consulens, profectus inde venit Joppen, et inde Jerosolymam.

Et magnifice ab Jason, et civitate susceptus, cum secularum luminibus, et laudibus ingressus est : et inde in Phœnicem exercitum convertit.

Et post triennii tempus misit Jason Menelaum supra dicti Simonis fratrem portantem pecunias regis, et de negotiis necessariis responsa perlaturum.

At ille commendatus regi, cum magnificasset faciem potestatis ejus, et semetipsum retorsit summum sacerdotium, superponens Jasoni talenta argenti trecenta.

Acceptisque a rege mandatis, venit, nihil quidem habens dignum sacerdotio : animos vero crudelibus tyranni, et feræ belluæ iram gerens.

Et Jason quidem, qui proprium fratrem captivaverat, ipse deceptus profugus in Ammanitem expulsus est regionem.

Menelaus autem principatum quidem obtinuit : de pecuniis vero regi promissis nihil agebat, cum exacti-

B nem faceret Sostratus, qui arci erat præpositus : (Nam ad hunc exactio vectigalium pertinebat) quam ob causam utrique ad regem sunt evocati.

Et Menelaus amotus est a sacerdotio, succedente Lysimacho fratre suo : Sostratus autem prælatus est Cypriis.

Et cum hæc agerentur, contigit, Tharsenses, et Mallotas seditionem movere, eo quod Antiochidi regis concubinae dono essent dati.

Festinanter itaque rex venit sedare illos, relicto suscepto uno ex comilibus suis Andronico.

Ratus autem Menelaus accepisse se tempus opportunum, aurea quædam vasa e templo furatus denavit Andronico, et alia vendiderat Tyri, et per vicinas civitates.

Quod cum certissime cognovisset Onias, arguebat eum, ipse in loco tuto se continens Antiochiæ secus Daphnen.

Unde Menelaus accedens ad Andronicum, rogabat, ut Oniam inter fieret. Qui cum venisset ad Oniam, et datis dextris cum iuramento (quamvis esset ei suspectus) suavisset de ayo procedere, statim cum premit, non veritus iustitiam.

Ob quam causam non solum Judæi, sed aliæ quoque nationes indignabantur, et moleste ferebant de nec tanti viri injusta.

Sed regressum regem de Ciliciæ locis, adierunt Judæi apud Antiochiam, simul et Græci, conquerentes de iniqua nece Oniæ.

Contristatus itaque animo Antiochus propter Oniam, et flexus ad misericordiam, lacrymas fudit, recordatus defuncti sobrietatem et modestiam.

Accensusque animis, Andronicum purpura exutum, per totam civitatem jubet circumduci : et in eodem loco, in quo in Oniam impietatem commiserat, sacrilegum vita privari, Domino illi condignam retribuente pœnam.

Multis autem sacrilegis in templo a Lysimacho commissis Menelai consilio, et divulgata fama, congregata est multitudo adversum Lysimachum, multo jam auro exportato.

Turbis autem insurgentibus, et animis ira repletis, Lysimachus armatis fere tribus nullibus iniquis manibus uti cepit, duce quodam tyranno, atate pariter, et dementia profecto.

Sed, ut intellexerunt conatum Lysimachi, alii lapides, alii iustes validos arripere : quidam vero cinerem in Lysimachum jecerunt.

Et multi quidem vulnerati, quidam autem et prostrati, omnes vero in fugam conversi sunt : ipsum etiam sacrilegum secus ærarium interfecerunt.

De his ergo cepit iudicium adversum Menelaum agitari,

Et cum venisset rex Tyrum, ad ipsum negotium detulerunt missi tres viri a senioribus.

Et cum superaretur Menelaus, promisit Ptolemæo nullas pecunias dare ad suadendum regi.

Itaque Ptolemæus in quodam uirio positum quasi A refrigerandi gratia regem adiit, et deduxit a sententia :

Et Menelaum quidem universæ malitiæ reum criminibus absolvit : miseros autem, qui, etiamsi apud Scythas causam dixissent, innocentes judicantur, hoc morte damnavit.

Cito ergo injustam pœnam dederunt, qui pro citate, et populo, et sacris vasis causam prosecuti sunt.

Quam ob rem Tyrii quoque indignati, erga sepulturam eorum liberalissimi exstiterunt.

Menelaus autem, propter eorum, qui in potentia erant, avaritiam, permanebat in potestate, crescens in malitia ad insidias civium.

CAPUT V.

Eodem tempore Antiochus secundam projectionem paravit in Ægyptum.

Contigit autem per universam Jerosolymorum civitatem B videri diebus quadraginta per ara equites discurrentes, auratas stolas habentes, et hastis, quasi cohortes, armatos.

Et cursus equorum per ordines digestos, et congregationes feri cominus, et scutorum motus, et galeatorum multitudinem gladiis districtis, et telorum jactus, et aureorum armorum splendorem, omnisque generis lorricarum.

Quapropter omnes rogabant in bonum monstra conterriti.

Sed cum falsus rumor exisset, tanquam ritu excessisset Antiochus, assumptis Jason non minus mille viris, repente aggressus est civitatem, et civibus ad murum convolantibus, ad ultimum apprehensa civitate, Menelaus fugit in arcem :

Jason vero non parcebat in cœde civibus suis : nec cogitabat prosperitatem adversum cognatos malum esse maximum, arbitrans hostium et non civium se tropæa capturum.

Et principatum quidem non obtinuit, finem vero insidiarum suarum confusionem accepit, et profugus iterum abiit in Ammanitienam.

Ad ultimum, in exitum sui conclusus ab Areta Arabum tyranno, fugiens de civitate in civitatem, omnibus odiosus, ut refuga legum, et execrabilis, ut patriæ civium hostis, in Ægyptum extrusus est :

Et qui multos de patriâ sua expulerat, peregre periiit, Lacedæmonas profectus, quasi pro cognatione ibi C refugium habiturus :

Et qui insepultos multos abjecerat, ipse et illamentatus, et insepultus abjicitur, sepultura neque peregrina usus, neque patrio sepulcro participans.

His itaque gestis, suspicatus est rex societatem de se rixos Judæos, et ob hoc profectus ex Ægypto effrenatis animis, civitatem quidem armis cepit.

Jussit autem militibus interficere, nec parcere occurrentibus, et per domos ascendentes trucidare.

Fiebant ergo cædes juvenum, ac seniorum, et mulierum, et natorum exterminia, virginumque, et parvulorum neces.

Erant autem toto triduo octoginta millia interfecti, D quadraginta millia vincti, non minus autem venundati.

Sed nec ista sufficiunt : ausus est etiam intrare templum universa terra sanctius, Menelao ductore, qui legum, et patriæ fuit proditor :

Et a celestis manibus sumens sancta vasa, quæ ab aliis regibus, et civitatibus erant posita ad ornatum loci, et gloriam contractabat indigne, et contaminabat.

Ita alienatus mente Antiochus, non considerabat, quod propter peccata habitantium civitatem, modicum Deus fuerat iratus ; propter quod et accidit circa locum despectio.

Alioquin nisi contigisset eos multos peccatis esse involutos, sicut Heliodorus, qui missus est a Seleuco rege ad espoliandum ærarium, etiam hic statim adveniens flagellatus, et repulsus utique fuisset ab audacia.

Verum non propter locum, gentem ; sed propter gentem, locum Deus elegit.

Ideoque et ipse locus particeps factus est populorum malorum : postea autem fiet socius honorum, et qui derelictus in ira Dei omnipotentis est, iterum in magni Domini reconciliatione cum summa gloria exaltabitur.

Igitur Antiochus mille et octingentis ablatis de templo talentis, velociter Antiochiam regressus est, existimans se præ superbia terram ad navigandum, pelagus vero ad iter agendum deducturum propter mentis elationem.

Reliquit autem et præpositos ad affigendam gentem : Jerosolymis quidem Philippum genere Phrygem, moribus crudeliorem eo ipso, a quo constitutus est :

In Garizim autem Andronicum, et Menelaum, qui gravius quam cæteri imminebant civibus.

Cumque appositus esset contra Judæos, misit odiosum principem Apollonium cum exercitu viginti et duobus millibus, præcipiens ei omnes perfectæ ætatis interficere ; mulieres ac juvenes vendere.

Qui cum venisset Jerosolymam, pacem simulans, quærit usque ad diem sanctum sabbati : et tunc feriatis Judæis arma copere suis præcepit.

Omnesque qui ad spectaculum processerant, trucidavit : et civitatem cum armatis discurrentes, ingentem multitudinem peremit.

Judas autem Machabæus, qui decimus fuerat, recesserat in desertum locum, ibique inter feras vitam in montibus cum suis agebat : et seni cibo vescentes, demorabantur, ne participes essent coinquinationis.

CAPUT VI.

Sed non post multum temporis misit rex senem quemdam Antiochenum, qui compelleret Judæos, ut se transferrent a patriis et Dei legibus.

Contaminare etiam quod in Jerosolymis erat templum, et cognominare Jovis Olympii : et in Garizim, pro ut erant hi, qui locum inhabitabant, Jovis hospitalis.

Pessima autem et universis gravis erat malorum incurio :

Nam templum luxuria, et comessionibus gentium erat plenum, et scortantium cum meretricibus : sacratisque ædibus mulieres se ultro ingerebant, intro ferentes ea, quæ non licebat.

Altare etiam plenum erat illicitis, quæ legibus prohibebantur.

Neque autem sabbata custodiebantur, neque dies solemnæ patrii servabantur, nec simpliciter Judæum se esse quisquam [Al. quisque] confitebatur.

Ducebantur autem cum amara necessitate in die natalis regis ad sacrificia : et, cum Liberi sacra celebrarentur, cogebantur hedera coronati Libero circumire.

Decretum autem exiti in proximas gentium civitates, suggerentibus Ptolemæis, ut pari modo et ipsi adversus Judæos agerent, ut sacrificarent :

D Eos autem, qui nolent transire ad instituta gentium, interficerent : erat ergo videre miseriam.

Duæ enim mulieres delatæ sunt natos suos circumcidisse : quas, infantibus ad ubera suspensis, cum publice per civitatem circumduxissent, per muros præcipitaverunt.

Alii vero ad proximas cocuntes speluncas, et latenter sabbati diem celebrantes cum indicati essent Philippo, flammis succensi sunt, eo quod verebantur propter religionem et observantiam, manu sibimet auxilium ferre.

Obsecro autem eos, qui hunc librum lecturi sunt, ne abhorrescant propter adversos casus, sed reputent, ea, quæ acciderunt, non ad interitum, sed ad correctionem esse generis nostri.

Et enim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed statim ultiones adhibere, magni beneficii est indicium.

Non enim, sicut in aliis nationibus, Dominus patienter exspectat, ut eas, cum Judicii dies advenerit, in plenitudine peccatorum puniat :

Ita et in nobis statuit, in peccatis nostris in finem devolutis, ita demum in nos vindicet.

Propter quod nunquam quidem a nobis misericordiam suam amovet : corripens vero in adversis populum suum non derelinquit.

Sed hæc nobis ad commonitionem legentium dicta sint paucis. Jam autem veniendum est ad narrationem.

Igitur Eleazarus unus de primoribus scribarum, vir ætate proectus, et vultu decorus, aperto ore hians compellebatur carnem porcinam manducare.

At ille gloriosissimam mortem magis quam odibilem vitam complectens, voluntarie præibat ad supplicium.

Intuens autem, quemadmodum oporteret accedere, patienter sustinens, destinavit non admittere illicita propter vitæ amorem.

Hi autem, qui astabant, iniqua miseratione commoti, propter antiquam viri amicitiam, tollentes eum secreto rogabant afferri carnes, quibus vesci ei licebat, ut simularetur manducasse, sicut rex imperaverat de sacrificii carnibus :

Ut, hoc facto, a morte liberaretur : et propter veterem viri amicitium, hanc in eo faciebant humanitatem.

At ille cogitare cepit ætatis ac senectutis suæ eminentiam dignam, et ingenitæ nobilitatis canitiem, atque a puero optimæ conversationis actus : et secundum sanctæ et a Deo conditæ legis constituta, respondit cito, dicens, præmitti se velle in infernum.

Non enim ætatis nostræ dignum est, inquit, fingere : ut multi adolescentium, arbitrantes Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alienigenarum :

Et ipsi propter meam simulationem, et propter medicum corruptibilis vitæ tempus decipiantur, et per hoc maculam, atque execrationem meæ senectutis conquiram.

Nam, etsi in præsentem tempore supplicii hominum eripitur, sed manum Omnipotentis nec vivus, nec defunctus effugiam.

Quam ob rem fortiter vita excedendo, senectute quidem dignus apparebo :

Adolescentibus autem exemplum forte relinquam, si prompto animo, ac fortiter pro gravissimis ac sanctissimis legibus honesta morte perfungar. His dictis confestim ad supplicium trahebatur.

Hi autem, qui eum ducebant, et paulo ante fuerant mitiores, in iram conversi sunt propter sermones ab eo dictos, quos illi per arrogantiam prolatos arbitrabantur.

Sed, cum plagis perimeretur, ingemuit, et dixit : Domine, qui habes sanctam scientiam, manifeste tu scis, quia, cum a morte possem liberari, duos corporis sustineo dolores : secundum animam vero propter timorem tuum libenter hæc patior.

Et iste quidem hoc modo vita decessit, non solum juvenibus, sed et universæ genti memoriam mortis suæ ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens.

CAPUT VII.

Contigit autem et septem fratres una cum matre sua apprehensos compelli a rege edere contra fas carnes porcinas, flagris, et tauris cruciatos.

Unus autem ex illis, qui erat primus, sic ait : Quid quæris, et quid vis discere a nobis? parati sumus mori, magis, quam patrias Dei leges prævaricari.

Iratus itaque rex jussit sartagine, et ollas æneas succendi : quibus statim succensis,

Jussit ei, qui prior fuerat locutus, amputari linguam : et, cute capitis abstracta, summus quoque manus et pedes ei præscindi, cæteris ejus fratribus et matre inspicientibus.

Et, cum jam per omnia inutilis factus esset, jussit ignem admoveri, et adhuc spirantem torreri in sartagine : in qua cum diu cruciaretur, cæteri una cum matre invicem se hortabantur mori fortiter,

Dicentes : Dominus Deus aspiciet veritatem, et consolabitur in nobis, quemadmodum in protestatione cantici declaravit Moyses : Et in servis suis consolabitur.

Mortuo itaque illo primo, hoc modo sequentem deducebant ad illudendum : et, cute capitis ejus cum capillis abstracta, interrogabant, si manducaret prius, quam toto corpore per membra singula puniretur.

At ille, respondens patria voce, dixit : Non faciam. Propter quod et iste, sequenti loco, primi tormenta suscepit :

Et in ultimo spiritu constitutus, sic ait : Tu quidem, aclestissime, in præsentem vita nos perdis : sed Rex mundi defunctos nos pro suis legibus in æternæ vitæ resurrectionem suscitabit.

Post hunc tertius illuditur, et linguam postulatus cito protulit, et manus constanter extendit :

Et cum fiducia ait : E cælo ista possideo, sed propter Dei leges nunc hæc ipsa despicio, quoniam ab ipso me ea recepturum spero :

Ita ut rex, et qui cum ipso erant, mirarentur adolescentis animum, quod tamquam nihilum duceret cruciatus.

Et hoc ita defuncto, quartum vexabant similiter torquentes.

Et, cum jam esset ad mortem, sic ait : Potius est ab hominibus morti datos spem exspectare a Deo, iterum ab ipso resuscitandos : tibi enim resurrectio ad vitam non erit.

Et cum admovissent quintum, vexabant eum. At ille, respiciens in eum,

Dixit : Potestatem inter homines habens, cum sis corruptibilis, facis quod vis : noli autem putare genus nostrum a Deo esse derelictum :

Tu autem patienter sustine, et videbis magnam potestatem ipsius, qualiter te, et semen tuum torquet.

Post hunc ducebant sextum, et is, mori incipiens, sic ait : Noli frustra errare : nos enim propter nosmetipsos hæc patimur, peccantes in Deum nostram, et digna admiratione facta sunt in nobis :

Tu autem ne existimes tibi impune futurum, quod contra Deum pugnare tentaveris.

Supra nodum autem mater mirabilis, et honorum memoria digna, quæ pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens, bono animo serebat propter spem, quam in Deum habebat :

Singulos illorum hortabatur voce patria fortiter repleta sapientia : et femineæ cogitationi masculinum animum inserens :

Dixit ad eas : Nescio qualiter in utero meo apparuistis : neque enim ego spiritum et animam donari vobis, et vitam, et singulorum membra non ego ipsa compegi :

Sed enim mundi Creator, qui formavit hominis naturam, quique omnium invenit originem, et spiritum vobis iterum cum misericordia reddet et vitam, sicut nunc vosmetipsos despiciitis propter leges ejus.

Antiochus autem, contemni se arbitratus, simul et exprobrantis voce despecta, cum adhuc adolescentior superesset, non solum verbis hortabatur, sed et cum juramento affirmabat, se divitem et beatum facturum, et translatum a patriis legibus amicum habiturum, et res necessarias ei præbiturum.

Sed ad hæc cum adolescens nequaquam inclinaretur, vocavit rex matrem, et suadebat ei, ut adolescentem fieret in salutem.

Cum autem multis eam verbis esset hortatus, promisit suasuram se filio suo.

Itaque inclinata ad illud, irridens crudelem tyrannum, ait patria voce : Fili mi, miserere mei, quæ te in utero novem mensibus portavi, et lac triennio dedi, et alui, et in ætatem istam perduxi.

Peto, nate, ut aspicias ad cælum et terram, et ad omnia que in eis sunt : et intelligas, quia ex nihilo fecit illa Deus, et hominum genus :

Ita fiet, ut non timeas carnificem istum, sed dignus fratribus tuis effectus particeps, suscipe mortem, ut in

ill: mi. eratione cum fratribus tuis te recipiam [Al. A recipiam].

Cum hæc illa adhuc diceret, ait adolescens: Quem sustinetis? non obedio præcepto regis, sed præcepto legis, quæ data est nobis per Moysen.

Tu vero, qui inventor omnis militiæ factus es in Hebræos, non effugies manum Dei.

Nos enim pro peccatis nostris hæc patimur.

Et si nobis propter increpationem, et correptionem Dominus Deus noster modicum iratus est: sed iterum reconciliabitur servis suis.

Tu autem, o scelestè, et omnium hominum flagitiosissime, noli frustra extolli vanis spebus in servos ejus inflammatus.

Nondum enim omnipotentis Dei, et omnia inspicientis, judicium effugisti.

Nam fratres mei, modico nunc dolore sustentato, sub testamento æternæ vitæ effecti sunt: tu vero iudicio Dei justas superbie tuæ pœnas exsolves.

Ego autem, sicut et fratres mei, animam, et corpus meum trado pro patriis legibus: invocans Deum matris genti nostræ propitium fieri, teque cum tormentis, et verberibus confiteri quod ipse est Deus solus.

In me vero et in fratribus meis desinet Omnipotentis ira, quæ super omne genus nostrum [Al. nostrorum] juste superdura est.

Tunc rex accensus ira in hunc super omnes crudeliter desævit, indigne serens se derisum.

Et hic itaque mundus obiit, per omnia in Domino confidens.

Novissime autem post filios et mater consumpta est.

Igitur de sacrificiis, et de nimis crudelitatibus satis dictum est.

CAPUT VIII.

Judas vero Machabæus, et qui cum illo erant, introibant latenter in castella: et convocantes cognatos, et amicos, et eos, qui permanserunt in Judaismo, assumentes, eduxerunt ad se sex millia virorum.

Et invocabant Dominum, ut respiceret in populum, qui ab omnibus calcabatur: et misereretur templo, quod contaminabatur ab impiis.

Misereretur etiam exterminio civitatis, quæ esset illico complandanda, et vocem sanguinis ad se clamantis audiret:

Memoraretur quoque iniquissimas mortes parvulorum innocentium, et blasphemias nomini suo illatas, et indignaretur super his.

At Machabæus, congregata multitudine, intolerabilis gentibus efficiebatur: ira enim Domini in misericordiam conversa est.

Et superveniens castellis, et civitatibus improvisus, succedebat eas: et opportuna loca occupans, non paucas hostium strages dabat:

Maxime autem noctibus ad hujuscemodi excursus ferebatur, et fama virtutis ejus ubique diffundebatur.

Videns autem Philippus paulatim virum ad profectum venire, ac frequentius res ei cedere prospere, id Ptolemæum ducem Cælesyriæ, et Phœnicis scripsit, ut auxilium ferret regis negotiis.

At ille velociter misit Nicanorem Patrocli de prioribus amicis, et dans ei de permistis gentibus, armatis non minus viginti millibus, ut universum Judæorum genus deleteret: adjuncto ei et Gorgia viro militari, et in bellicis rebus experientissimo.

Constituit autem Nicanor, ut regi tributum, quod romanis erat dandum, duo millia talentorum de civitate Judæorum suppleret:

Statimque ad maritimas civitates misit, convocans et coemptionem Judaicorum mancipiorum, pro villis se nonaginta mancipia talento distracturum, et respiciens ad vindictam, quæ eum ab Omnipotentis consecutura.

Judas autem ubi comperit, indicavit his, qui secum erant, Judæis Nicanoris adventum.

Ex quibus quidam formidantes, et non credentes Dei justitiæ, in fugam vertebantur:

Alii vero, si quid ei [Al. eis] supererat, vendebant, simulque Dominum deprecabantur, ut eriperet eos ab impio Nicanore, qui eos prius quam cominus veniret, vendiderat:

Et si non propter eos, propter testamentum tamen, quod erat ad patres eorum, et propter invocationem sancti et magnifici nominis ejus super ipsos.

Convocatis autem Machabæus septem millibus, qui cum ipso erant, rogabat, ne hostibus reconciliarentur, neque metuerent inique venientium adversum se hostium multitudinem: sed fortiter contenderent:

Ante oculos habentes contumeliam, quæ loco sancto ab his injuste esset illata, itemque, et ludibrio habitæ civitatis injuriam, adhuc etiam veterum instituta convulsa.

Num illi quidem armis confidunt, ait, simul et audacia: nos autem in omnipotente Domino, qui potest et venientes adversum nos, et universum mundum uno nutu delere, confidimus.

Admonuit autem eos et de auxiliis Dei, quæ facta sunt erga parentes: et quod sub Sennacherib centum octoginta quinque millia perierunt:

Et de prælio, quod eis adversus Galatas fuit in Bablyonia, ut omnes ubi ad rem ventum est, Macedonibus sociis hæsitantibus, ipsi sex millia soli peremerunt centum viginti millia propter auxilium illis datum de cælo, et beneficia pro his plurima consecuti sunt.

His verbis constantes effecti sunt, et pro legibus, et patria mori parati.

Constituit itaque fratres suos duces utrique ordini, Simonem, et Josephum, et Jonatham, subjectis unicuique millenis et quingentenis.

Ad hoc etiam ab Esdra lecto illis sancto libro, et dato signo adjutorii Dei, in prima acie ipse dux commisit cum Nicanore.

Et facto sibi adjutore Omnipotente, interfecerunt super novem millia hominum: majorem autem partem exercitus Nicanoris vulneribus debilem factam, fugere compulerunt.

Pecuniis vero eorum, qui ad emptionem ipsorum venerant, sublatis, ipsos usquequaque persecuti sunt.

Sed reversi sunt hora conclusi: nam erat ante sabbatum: quam ob causam non perseveraverunt insequentes.

Arma autem ipsorum, et spolia congregantes, sabbatum agebant: benedicentes Dominum, qui liberavit eos in isto die, misericordiæ initium stillans in eos.

Post sabbatum vero debilibus, et orphanis viduis diviserunt spolia: et residua ipsi cum suis habuerunt.

His itaque gestis, et communiter ab omnibus facta obsecratione, misericordem Dominum postulabant, ut in finem servis suis reconciliaretur.

Et ex his, qui cum Timotheo, et Bacchide erant contra se contententes, super viginti millia interfecerunt, et munitiones excelsas obtinuerunt: et plures prædas diviserunt æquam portionem debilibus, pupillis, et viduis: sed et senioribus facientes.

Et cum arma eorum diligenter collegissent, omnia composuerunt in locis opportunis, residua vero spolia Jerosolymam detulerunt:

Et Philarchen, qui cum Timotheo erat, interfecerunt, virum scelestum: qui in multis Judæos afflixerat.

Et cum epinicia agerent Jerosolymis, eum, qui sacras januas incenderat, id est, Callisthenem, cum in quadam domicilium refugisset, incenderunt, digna ei mercede pro impietatibus suis reddita.

Facinorosissimus autem Nicanor, qui mille negotiantes ad Judæorum venditionem adduxerat,

Humiliatus auxilio Domini ab his quos nullos exi-

Præferunt alii libri datis: in Græco autem est, ὑποτάξας.

stimaverat, deposita veste gloriæ, per mediterranea fugiens, solus venit Antiochiam, summam infelicitatem de interitu sui exercitus consecutus.

Et qui promiserat Romanis se tributum restituere de captivitate Jerosolymorum, prædicabat nunc pro cetero rem Deum habere Judæos, et ob ipsam invulnerabiles esse, eo quod sequerentur leges ab ipso constitutas.

CAPUT IX.

Eodem tempore Antiochus inhoneste revertebatur de Perside.

Intraverat enim in eam, quæ dicitur Persepolis, et tentavit exspoliare templum, et civitatem opprimere: sed multitudine ad arma concurrente, in fugam versi sunt: et ita contigit, ut Antiochus post fugam turpiter rediret.

Et cum venisset circa Ecbatanam, recognovit quæ erga Nicanorem et Timotheum gesta sunt.

Elatus autem in ira, arbitrabatur se injuriam illorum qui se fugaverant, posse in Judæos retorquere: ideoque jussit agitari currum suum, sine intermissione agens iter, cælesti cum judicio perurgente, eo quod ita superbe locutus est se venturum Jerosolymam, et congeriem sepulcri Judæorum eam facturum.

Sed qui universa conspicit Dominus Deus Israel, percussit eum insanabili et invisibili plaga. Utenim finivit hunc ipsum sermonem, apprehendit eum dolor dirus viscerum, et amara internorum tormenta.

Et quidem satis juste, quippe qui multis et novis cruciatibus aliorum torserat viscera, licet ille nullo modo a sua malitia cessaret.

Super hoc autem superbia repletus, ignem spirans animo in Judæos, et præcipiens accelerari negotium, contigit illum impetu euntem de curru cadere, et gravi corporis collisione membra vexari.

Isque qui sibi videbatur etiam fluctibus maris imperare, supra humanum modum superbia repletus, et montium altitudines in statera appendere, nunc humilior ad terram, in gestatorio portabatur, manifestum Dei virtutem in semelipso contestans:

Ita ut de corpore impii vermes scaturirent, ac virentis in doloribus carnes ejus effluerent, odore etiam illius et fetore exercitus gravaretur.

Et qui paulo ante sidera cæli contingere se arbitrabatur, eum nemo poterat propter intolerantiam setoris portare.

Hinc igitur cæpit ex gravi superbia deductus, ad agnitionem sui venire, divina admonitus plaga, per momenta singula doloribus suis augmenta capientibus.

Et cum nec ipse jam fetorem suum ferre posset, ita ait: Justum est subditum esse Deo, et mortalem non parva Deo sentire.

Orabat autem hic scelestus Dominum, a quo non esset misericordiam consecutus.

Et civitatem, ad quam festinans veniebat, ut eam ad solum deduceret, ac sepulcrum congestorum faceret, nunc optat liberam reddere.

Et [Al. tac. Et] Judæos, quos nec sepultura quidem se dignos habiturum, sed avibus ac feris diripiendos traditurum, et cum parvulis exterminaturum dixerat, æquales nunc Atheniensibus facturum pollicetur.

Templum etiam sanctum, quod prius exspoliaverat, optimis donis ornaturum, et sancta vasa multiplicaturum, et pertinentes ad sacrificia sumptus de redditibus suis præstiturum.

Super hæc, et Judæum se futurum, et omnem locum terræ perambulaturum, et prædicaturum Dei potestatem.

Sed non cessantibus doloribus (supervenerat enim in eum justum Dei judicium), desperans scripsit ad Judæos in modum deprecationis epistolam hæc continentem:

Optimis civibus Judæis plurimam salutem, et bene valere, et esse felices, rex et princeps Antiochus.

Si bene valetis, et filii vestri, et ex sententia vobis cuncta sunt, maximas agimus gratias.

Et ego in infirmitate constitutus, vestri aut. in memor benigne, reversus de Persidis locis, et infirmitate gravi apprehensus, necessarium duzi pro communi utilitate curam habere:

Non desperans memetipsum, sed spem nullam habens effugiendi infirmitatem.

Respicens autem quod et pater meus, quibus temporibus in locis superioribus ducebat exercitum, ostendit qui post se susciperet | Al. suscipiet | principatum:

Ut si quid contrarium accideret, aut difficile numeretur, scientes hi, qui in regionibus erant, cui esset rerum summa derelicta, non turbarentur.

Ad hæc, considerans de proximo potentes quosque, et vicinos temporibus insidiantes, et eventum expectantes, designavi filium meum Antiochum regem, quem sæpe recurrrens in superiora regna multis vestrum commendabam: et scripsi ad eum quæ subjecta sunt.

Oro itaque vos, et peto memores beneficiorum publicæ et privatæ, ut unusquisque conservet fidem ad me et ad filium meum.

Confido enim eum modeste et humane acturum, et sequentem propositum meum, et communem vobis fore.

Igitur homicida, et blasphemus pessime percussus, et ut ipse alios tractaverat, peregre in montibus miserabili obitu vita functus est.

Transferebat autem corpus Philippus collacæneus ejus: qui, metuens filium Antiochi, ad Ptolemæum Philometorem in Ægyptum abiit.

CAPUT X.

Machabæus autem, et qui cum eo erant, Domino se protegente, templum quidem, et civitatem recepit.

Aras autem, quas alienigenæ per plateas extruxerant, itemque delubra demolitus est.

Et purgato templo, aliud altare secerrunt: et de ignitis lapidibus igne concepto, sacrificia obtulerunt post biennium, et incensum, et lucernas, et panes propositionis posuerunt.

Quibus gestis, rogabant Dominum prostrati in terram, ne amplius talibus malis inciderent: sed et si quando peccassent, ut ab ipso nihil corriperentur, et non barbaris, ac blasphemis hominibus traderentur.

Qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat, contigit eadem die purificationem fieri, vigesima quinta mensis, qui fuit Casleu.

Et cum lætitia diebus octo egerunt in modum tabernaculorum, recordantes quod ante modicum temporis diem solemnem tabernaculorum in montibus et in speluncis more bestiarum egerant.

Propter quod thyrsos, et ramos virides, et palmas præferebant ei, qui prosperavit mundari locum suum.

Et decreverunt communi præcepto et decreto universæ genti Judæorum omnibus annis agere dies istos.

Et Antiochi quidem, qui appellatus est Nobilis, vitæ excessus ita se habuit.

Nunc autem de Eupatore, Antiochi impii filio, quæ gesta sunt narrabimus, breviantes mala quæ in bellis gesta sunt.

Hic enim, suscepto regno, constituit super negotia regni Lysiam quemdam, Phœnicis et Syriæ militie principem.

Nam Ptolemæus, qui dicebatur Macer, justus tamen, erga Judæos esse constituit, et præcipue propter iniquitatem quæ facta erat in eos, et pacifice agere cum eis.

Sed ob hoc accusatus ab amicis apud Eupatorem, cum frequenter proditor audirêt, eo quod Cyprum creditam sibi a Philometore deseruisset, et ad Antiochum Nobilem translatus etiam ab eo recessisset, veneno vitam finivit.

Gorgias autem, cum esset dux locorum, assumptis advenis, frequenter Judæos debellabat.

Ita et Græcus præfert ὑπὸ τῶν φίλων: vulgati autem alii libri habent ab inimicis.

Judæi vero, qui tenebant opportunas munitiones, fugatos ab Jerosolymis suscipiebant, et bellare tentabant.

Hi vero qui erant cum Machabæo, per orationes Dominum rogantes, ut esset sibi adjutor, impetum fecerunt in munitiones Idumæorum.

Multaque vi insistentes, loca obtinuerunt, occurrentes interemerunt, et omnes simul non minus viginti millibus trucidaverunt.

Quidam autem, cum confugissent in duas turres valde munitas, omnem apparatus ad repugnandum habentes, Machabæus ad eorum expugnationem, relicto Simone, et Josepho, itemque Zachæo, eique qui cum ipsis erant, satis multis, ipse ad eas, quæ amplius perurgebant, pugnas conversus est.

Hi vero, qui cum Simone erant, cupiditate ducti, a quibusdam, qui in turribus erant, suasi sunt pecunia: et septuaginta millibus didrachmis acceptis, dimiserunt quosdam effugere.

Cum autem Machabæo nuntiatum esset quod factum est, principibus populi congregatis, accusavit, quod pecunia fratres vendidissent, adversariis eorum dimissis.

Hos igitur proditores factos interfecit, et confestim duas turres occupavit,

Armis autem, ac manibus omnia prospere agendo in duabus munitionibus plus quam viginti millia peremit.

At Timotheus, qui prius a Judæis fuerat superatus, convocato exercitu peregrinæ multitudinis, et congregato equitatu Asiano, advenit quasi armis Judæam capturus.

Machabæus autem, et qui cum ipso erant, appropinquante illo, deprecabantur Dominum, caput terra aspercentes, tumosque cilicis præcincti.

Ad altaris crepidinem prostrati, ut sibi propitius, inimicis autem eorum esset inimicus, et adversariis adversetur, sicut lex dicit.

Et ita post orationem, sumptis armis, longius de civitate procedentes, et proximi hostibus effecti resederunt.

Primo autem solis ortu utrique commiserunt: isti quidem victoriæ, et prosperitatis sponsorem cum virtute Dominum habentes: illi autem ducem belli animum habebant.

Sed, cum vehemens pugna esset, apparuerunt adversariis de cælo viri quinque in equis, frenis aureis decori, ducatum Judæis præstantes:

Ex quibus duo Machabæum medium habentes, armis suis circumseptum incolumentum conservabant: in adversarios autem tela, et fulmina jaciebant, ex quo et cæcitate confusi, et repleti perturbatione cadebant.

Interfecti sunt autem viginti millia quingenti, et equites sexcenti.

Timotheus vero confugit in Gazaram præsidium munitum, cui præerat Cheræas.

Machabæus autem, et qui cum eo erant, lætantes obsecerunt præsidium diebus quatuor.

At hi, qui intus erant, loci firmitate confisi, supra modum maledicebant, et sermones nefandos jactabant.

Sed cum dies quinta illucesceret, viginti juvenes ex his, qui cum Machabæo erant, accensi animis propter blasphemiam, viriliter accesserunt ad murum, et feroci animo incidentes ascendebant.

Sed et alii similiter ascendentes, turres, portasque succendere aggressi sunt, atque ipsos maledicos vivos concremare.

Per continuum autem biduum præsidio vastato, Timotheum occultantem se in quodam repertum loco peremerunt: et fratrem illius Cheræam, et Apollophanem occiderunt.

Quibus gestis, in hymnis et confessionibus benedicebant Dominum, qui magna fecit in Israel, et victoriam dedit illis.

CAPUT XI.

Sed parvo post tempore, Lysias procurator regis, et propinquus, ac negotiorum præpositus, graviter ferens de his quæ acciderant,

A Congregatis octoginta millibus, et equitatu universo, veniebat adversus Judæam, existimans se civitatem quidam captam gentibus habitaculum facturum,

Templum vero in pecuniæ quæstum, sicut cætera delubra gentium habiturum, et per singulos annos venale sacerdotium:

Nusquam recogitans Dei potestatem, sed mente effrenatus in multitudine peditum, et in millibus equitum, et in octoginta elephantis confidebat.

Ingressus autem Judæam, et appropians Bethsuram, quæ erat in angusto loco, ab Jerosolyma intervallo quinque stadiorum, illud præsidium expugnabat.

Ut autem Machabæus, et qui cum eo erant, cognoverunt expugnari præsidia, cum fletu et lacrymis rogabant Dominum, et omnis turba simul, ut bonum angelum mitteret ad salutem Israel.

Et ipse primus Machabæus, sumptis armis, cæteros adhortatus est simul secum periculum subire, et ferre auxilium fratribus suis.

B Cumque pariter prompto animo procederent, Jerosolymis apparuit præcedens eos eques in veste candida, armis aureis hastam vibrans.

Tunc omnes simul benedixerunt misericordem Dominum, et convalescerunt animis: non solum homines, sed et bestias ferocissimas, et muros ferreos parati penetrare.

Ibant igitur prompti, de cælo habentes adiutorem, et miserantem super eos Dominum.

Leonum autem more impetu irruentes in hostes, prostraverunt ex eis undecim millia peditum, et equitum mille sexcentos.

Universos autem in fugam vertierunt: plures autem ex eis vulnerati nudi evaserunt. Sed et ipse Lysias turpiter fugiens evasit.

Et quia non insensatus erat, secum ipse reputans, flectam erga se diminutionem, et intelligens invictos esse Hebræos, omnipotentis Dei auxilio innitentes, misit ad eos:

C Promisitque se consensurum omnibus quæ justa sunt, et regem compulsurum amicum fieri.

Annuit autem Machabæus precibus Lysias, in omnibus utilitati consulens: et quæcumque Machabæus scripsit Lysias de Judæis, ea rex concessit:

Nam erant scriptæ Judæis epistolæ a Lysia quidem hunc modum continentes: Lysias populo Judæorum salutem.

Joannes, et Abesalon, qui missi fuerant a vobis, tradentes scripta, postulabant, ut ea, quæ per illos significabantur, implem.

Quæcumque igitur regi potuerunt perferri, exposui: et quæ res permittebat, concessi [At. concessi].

Si igitur in negotiis fidem conservaveritis et deinceps bonorum vobis causa esse tentabo.

De cæteris autem per singula verbo mandavi et istis, et his qui a me missi sunt, colloqui vobiscum.

Bene valete. Anno centesimo quadragesimo octavo mensis Dioscori, die vigesima et quarta.

Regis autem epistola ista continebat: Rex Antiochus Lysias fratri salutem.

Patre nostro inter deos translato, nos volentes eos, qui sunt in regno nostro, sine tumultu agere, et rebus suis adhibere diligentiam,

Audivimus Judæos non consensisse patri meo, ut transferrentur ad ritum Græcorum, sed tenere velle suum institutum, ac propterea postulare a nobis concedi sibi legitima sua.

Volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse, statuentes judicavimus, templum restitui illis, ut agerent secundum suorum majorum consuetudinem.

Bene igitur feceris, si miseris ad eos, et dexteram dederis: ut cognita nostra voluntate, bono animo sint, et utilitatibus propriis deserviant.

Ad Judæos vero regis epistola talis erat:

Rex Antiochus senatui Judæorum, et cæteris Judæis salutem.

• Voculas et istis vulgati alii libri tacent, quæ sunt tamen in Græco, τούτοις τε καὶ τοῖς παρ' ἐμοῦ, κ. τ. λ.

Si valetis, sic estis ut volumus : sed et ipsi bene vale-

mus. Adiit nos Menelaus, dicens, velle vos descendere ad vestros, qui sunt apud nos.

His igitur, qui conneant usque ad diem trigesimum mensis Xanthici, damus dextras securitatis.

Ut Judæi utantur cibis, et legibus suis, sicut et prius : et nemo eorum ullo modo molestiam patiat de his, quæ per ignorantiam gesta sunt.

Misimus autem et Menelaum, qui vos alloquatur.

Valete. Anno centesimo quadragésimo octavo, Xanthici mensis quinta decima die.

Miserunt autem etiam Romani epistolam; ita se habentem :

Quintus Memmius, et Titus Manilius legati Romanorum, populo Judæorum salutem.

De his, quæ Lysias cognatus regis concessit vobis, et nos concessimus.

De quibus autem ad regem iudicavit referendum, confestim aliquem mittite, diligentius inter vos conferentes, ut decernamus, sicut congruit vobis : nos enim Antiochiam accedimus.

Ideoque festinate rescribere, ut nos quoque sciamus cujus estis voluntatis.

Bene valete. Anno centesimo quadragésimo octavo, quinta decima die mensis Xanthici.

CAPUT XII.

His factis pactionibus, Lysias pergebat ad regem, Judæi autem agriculturæ operam dabant.

Sed hi, qui resederant, Timotheus, et Apollonius Gennæi filius, sed et Hieronymus, et Demophon super hos, et Nicanor Cypriarches non sinebant eos in silentio agere, et quiete.

Joppitæ vero tale quoddam flagitium perpetrarunt : rogaverunt Judæos, cum quibus habitabant, ascendere scaphas, quas paraverant, cum uxoribus, et filiis, quasi nullis inimicitias inter eos subjacentibus.

Secundum commune itaque decretum civitatis, et ipsis acquiescentibus, pacisque causa nihil suspectum habentibus, cum in altum processissent, submerserunt non minus ducentos :

Quam crudelitatem Judas in suæ gentis homines factam, ut cognovit, præcepit viris, qui erant cum ipso : et invocato justo iudice Deo,

Venit adversus interfectores fratrum, et portum quidem noctu succendit, scaphas exussit, eos autem, qui ab igne refugerant, gladio peremit.

Et cum hæc ita egisset, discessit quasi iterum reversurus, et universos Joppitæ eradicaturus.

Sed cum cognovisset, et eos, qui erant Jamniæ, velle pari modo facere habitantibus secum Judæis,

Jamniis quoque nocte supervenit, et portum cum navibus succendit : ita ut lumen ignis appareret Jerosolymis a stadiis ducentis quadraginta.

Iude cum jam abiissent novem stadiis, et iter facerent ad Timotheum, commiserunt cum eo Arabes quinque millia viri, et equites quingenti,

Cumque pugna valida feret, et auxilio Dei prospere cessisset, residui Arabes victi, petebant a Juda dextram sibi dari, promittentes se pascua daturus, et in cæteris profuturos.

Judas autem, arbitratus vere in multis eos vires, promissit pacem : dextrisque acceptis, discessere ad tabernacula sua.

Aggressus est autem et civitatem quamdam firmam pontibus murisque circumseptam, quæ a turbis habitatur gentium promiscuarum, cui nomen Casphin.

Hi vero, qui intus erant, confidentes in stabilitate murorum, et apparatu alimoniarum, remissius agebant, maledictis lacescentes Judam, et blasphemantes, ac loquentes quæ fas non est.

Machabæus autem, invocato magno mundi Principe, qui sine arietibus, et machinis temporibus Jesu præcipitavit Jericho, irruit ferociter muris :

Et cuncta civitate per Domini voluntatem, innumera-

rum latitudinis, sanguine interfectorum fluere videre. ur.

Inde discesserunt stadia septingenta quinquaginta, et venerunt in Characa ad eos, qui dicuntur Tubianei, Judæos :

Et Timotheum quidem in illis locis non comprehenderunt, nulloque negotio perfecto regressus est, relicto in quodam loco firmissimo præsidio.

Dositheus autem, et Sosipater, qui erant duces cum Machabæo, peremerunt a Timotheo relictos in præsidio, decem millia viros,

At Machabæus, ordinatis circum se sex millibus, et constitutis per cohortes, adversus Timotheum processit, habentem secum centum viginti millia peditum, equitumque duo millia quingentos.

Cognito autem Judæ adventu, Timotheus præmisit mulieres, et filios, et reliquum apparatus, in præsidium, quod Carnion dicitur : erat enim inexpugnabile, et accessu difficile propter locorum angustias :

Cumque cohors Judæ prima apparuisset, timor hostibus incussus est, ex præsentia Dei, qui universa conspicit, et in fugam versi sunt alius ob alio, ita ut magis a suis deicerentur, et gladiatorum suorum ictibus debilitarentur.

Judas autem vehementer instabat puniens profanos, et prostravit ex eis triginta millia virorum.

Ipse vero Timotheus incidit in partes Dosithei, et Sosipatris : et multis precibus postulabat, ut vivus dimitteretur, eo quod multorum ex Judæis parentes haberet, ac fratres, quos morte ejus decipi eveniret.

Et cum fidem dedisset restitutum se eos secundum constitutum, illæsum eum dimiserunt propter fratrum salutem.

Judas autem egressus est ad Carnion, intersectis viginti quinque millibus.

Post horum fugam, et necem, movit exercitum ad Ephron civitatem munitam, in qua multitudo diversarum gentium habitabat : et robusti juvenes pro muris consistentes, fortiter repugnabant : in hac autem machinæ multæ, et telorum erat apparatus.

Sed cum Omnipotentem invocasset, qui potestate sua vires hostium confringit, ceperunt civitatem : et ex eis, qui intus erant, viginti quinque millia prostraverunt.

Iude ad civitatem Scytharum abierunt, quæ ab Jerosolymis sexcentis stadiis aberat.

Contestantibus autem his, qui apud Scythopolitas erant, Judæis, quod benigne ab eis haberentur, etiam temporibus infelicitatis quod modeste secum egerint :

Gratias agentes eis, et exhortati etiam de cætero erga seum benignos esse, venerunt Jerosolymam, die solenni septimanarum instante :

Et post Pentecosten abierunt contra Gorgiam præpositum Idumææ.

Exiit autem cum peditibus tribus millibus et equitibus quadringentis.

Quibus congressis, contigit paucos rivere Judæorum.

Dositheus vero quidam de Bacenoris eques, vir fortis, Gorgiam tenebat : et cum vellet illum capere rivum, eques quidam de Thracibus irruit in eum, humerumque ejus amputavit, atque ita Gorgias effugit in Maresa.

At illis, qui cum Esdrin erant, diutius pugnantibus et fatigatis, invocavit Judas Dominum adiutorem, et ducem belli fieri :

Incipiens voce patria, et cum hymnis clamorem extollens, fugam Gorgiæ militibus incussit. Judas autem, collecto exercitu, venit in civitatem Odollam : et, cum septima dies superveniret, secundum consuetudinem purificati, in eodem loco sabbatum egerunt.

Et sequenti die venit cum suis Judas, ut corpora prostratorum tolleret, et cum parentibus poneret in sepulcris paternis.

Incenerunt autem sub tunicis interfectorum de donariis idolorum, quæ apud Jamniam fuerunt, a quibus lex prohibet Judæos : omnibus ergo manifestum factum est, ob hanc causam eos corruisse.

Omnes itaque benedixerunt justum iudicium Domini, qui occulta fecerat manifesta.

Alque ita ad preces conversi, rogaverunt, ut id, quod auctum erat, delictum oblivioni traderetur. At vero fortissimus Judas hortabatur populum conservare se sine peccato, sub oculis videntes, quæ facta sunt pro peccatis eorum, qui prostrati sunt.

Et facta collatione, duodecim millia drachmas argenti misit Jerosolymam offerri pro peccatis mortuorum sacrificium, bene et religiose de resurrectione cogitans.

(Nisi enim eos, qui ceciderant, resurrecturos speraret, superfluum videretur, et vanum orare pro mortuis.)

Et quia considerabat quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam:

Sancta ergo, et salubris est cogitatio pro defunctis orare, ut a peccatis solvantur.

CAPUT XIII.

Anno centesimo quadragesimo nono, cognovit Judas Antiochum Eupatorem venire cum multitudine adversus Judæam,

Et cum eo Lysiam procuratorem, et præpositum negotiorum, secum habentem peditum centum decem millia, et equitum quinque millia, et [Al. tac. et] elephantos viginti duos, currus cum falcibus trecentos.

Commiscuit autem se illis et Menelaus: et cum multa fallacia deprecabatur Antiochum, non pro patriæ salute, sed sperans se constitui in principatum.

Sed rex regem suscitavit animos Antiochi in peccatorem: et suggerente Lysia hunc esse causam omnium malorum, jussit (ut eis est consuetudo) apprehensum in eodem loco necari.

Erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum, aggestum undique habens cineris: hæc prospectum habebat in præceps.

Inde in cinerem dejecti jussit sacrilegum, omnibus eum propellentibus ad interitum.

Et tali lege prævaricatorum legis contigit mori, nec terræ dari Menelaum.

Et quidem satis juste: nam quia nulla erga aram Dei delicta commisit, cujus ignis, et cinis erat sanctus, ipse in cineris morte damnatus est.

Sed rex mente effrenatus veniebat, nequiores se patre suo Judæis ostensurus.

Quibus Judas cognitis, præcepit populo, ut die ac nocte Dominum invocarent, qui, sicut semper, et nunc adjuvaret eos:

Quippe qui lege, et patria, sanctoque templo privati vererentur: ac populum, qui nuper paululum respirasset, ne sineret blasphemis rursus nationibus subdi.

Omnibus itaque simul id facientibus, et pelentibus a Domino misericordiam cum fletu et jejuniis, per triiduum continuum prostratis, hortatus est eos Judas, ut se præpararent.

Ipse vero cum senioribus cogitavit prius quam rex admoveat exercitum ad Judæam, et obtineret civitatem, exire, et Domini judicio committere exitum rei.

Dans itaque potestatem omnium Deo mundi creatori, et exhortatus suos, ut fortiter dimicarent, et usque ad mortem pro legibus, templo, civitate, patria, et civibus starent, circa Modin exercitum constituit.

Et dato signo suis Dei victoriæ, juvenibus fortissimis electis, nocte aggressus aulam regiam, in castris interfecit viros quatuor millia, et maximum elephantorum cum his qui superpositi fuerant:

Summoque metu, ac perturbatione hostium castra repentes, rebus prospere gestis, abierunt.

Hoc autem factum est die illucescente, adjuvante cura Domini protectione.

Sed rex, accepto gustu audaciæ Judæorum, arte difficultatem locorum tentabat.

Et Bethsuræ, quæ erat Judæorum præsidium munitur, castra admovebat, sed fugabatur, impingebat, ni non abatur.

His autem, qui intus erant, Judas necessaria mittebat.

Evantavit autem mysteria hostibus Rhodocus qui-

dam de Judaico exercitu, qui requisitus comprehensus est, et conclusus.

Iterum rex sermonem habuit ad eos, qui erant in Bethsuris: dextram dedit: accepit: abiit:

Commisit cum Juda: superatus est. Ut autem cognovit rebellasse Philippum Antiochiæ, qui relictus erat super negotia, mente consternatus, Judæos deprecans, subditusque eis, jurat de omnibus, quibus justum visum est: et reconciliatus obtulit sacrificium, honoravit templum, et munera posuit:

Machabæum amplexatus est, et fecit eum a Ptolemaide usque ad Gerrenos ducem et principem.

Ut autem venit Ptolemaidam, graviter serebant Ptolemenses amicitiam conventionem, indignantes, ne forte sedes irrumperent.

Tunc ascendit Lysias tribunal, et exposuit rationem, et populum sedavit, regressusque est Antiochiam: et hoc modo regis profectio, et reditus processit.

CAPUT XIV.

Sed post triennii tempus cognovit Judas, et qui cum eo erant, Demetrium Seleuci cum multitudine valida, et navibus, per portum Tripolis ascendisse ad loca opportuna.

Et tenuisse regiones adversus Antiochum, et ducem ejus Lysiam.

Alcimus autem quidam, qui summus sacerdos fuerat, sed voluntarie coinquinatus est temporibus commixtionis, considerans nullo modo sibi esse salutem, neque accessum ad altare.

Venit ad regem Demetrium centesimo quinquagesimo anno, offerens ei coronam auream, et palmam, super hæc et thallos, qui templi esse videbantur. Et ipsa quidem die siluit.

Tempus autem opportunum dementiæ suæ nactus, convocatus a Demetrio ad consilium, et interrogatus quibus rebus et consiliis Judæi niterentur.

Respondit: Ipsi, qui dicuntur Assidæi Judæorum, quibus præest Judas Machabæus, bella nutriant, et seditiones movent, nec patiuntur regnum esse quietum.

Nam et ego defraudatus parentum gloria (dico autem summo sacerdote), huc veni.

Primo quidem utilitatibus regis fidem servans, secundo autem etiam [Al. tac. etiam] civibus consulens: nam illorum pravitate universum genus nostrum non minime vexatur.

Sed oro, his singulis, o rex, cognitis, et regioni, et generi secundum humanitatem tuam pervulgatam omnibus prospice.

Nam, quamdiu superest Judas, impossibile est, pacem esse negotiis.

Talibus autem ab hoc dictis, et cæteri amici, hostiliter se habentes adversus Judam, inflammaverunt Demetrium.

Qui statim Nicanorem præpositum elephantorum ducem misit in Judæam:

Datis mandatis, ut ipsum quidem Judam caperet: eos vero, qui cum illo erant, dispergeret, et constitueret Alcimum maximi templi summum sacerdotem.

Tunc gentes, quæ de Judæa fugerant Judam, gregatim se Nicanori miscerant, miserias, et clades Judæorum prosperitates rerum suarum existimantes.

Audito itaque Judæi Nicanoris adventu, et conventu nationum, conspersi terra rogabant eum, qui populum suum constituit, ut in æternum custodiret, quique suam portionem signis evidentibus protegit.

Imperante autem duce, statim inde moverunt, conveneruntque ad castellum Dessau.

Simon vero frater Judæ commiserat cum Nicanore: sed conterritus est repentino adventu adversariorum.

Nicanor tamen, audiens virtutem comitum Judæ, et animi magnitudinem, quam pro patriæ certantibus habebant, sanguine judicium facere metuebat.

Quamobrem præmisit Posidonium, et Theodosium [Al. Theodotium], et Matthiam, ut darent dextras, atque acciperent.

Et cum diu de his consilium ageretur, et ipse dux

ad multitudinem reliisset, omnium una fuit sententia **A** minorem ritæ ac spiritus, ut hæc illi iterum redderet: atque ita vita desunctus est.

Itaque diem constituerunt, qua secreto inter se agent, et singulis sellæ prolatae sunt, et positæ.

Præcepit autem Judas armatos esse locis opportunis, ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur: et congruum colloquium fecerunt.

Morabatur autem Nicanor Jerosolymis, nihilque inique agebat, gregesque turbarum, quæ congregatæ fuerant, dimisit.

Habebat autem Judam semper churum ex animo, et erat viro inclinatus.

Rogavitque eum ducere uxorem, filiosque procreare. Nuptias fecit, quiete egit, communiterque vivebant.

Alcimus autem, videns charitatem illorum ad invicem, et conventiones, venit ad Demetrium, et dicebat: Nicanorem rebus alienis assentire, Judamque regni insidiatorem successorem sibi destinasse.

Itaque rex exasperatus, et pessimis hujus criminationibus irritatus, scripsit Nicanori, dicens, graviter quidem se ferre de amicitie conventionem; jubere tamen Machabæum citius vincum mittere Antiochiam.

Quibus cognitis, Nicanor consternabatur, et graviter ferebat, si ea, quæ convenerant, irrita faceret, nihil lusus a viro,

Sed quia regi resistere non poterat, opportunitatem observabat, qua præceptum perficeret.

At Machabæus, videns secum austerius agere Nicanorem, et consuetum obscursum ferocius exhibentem, intelligens non ex bono esse austeritatem istam, paucis suorum congregatis, occultavit se a Nicanore.

Quod cum ille cognovit fortiter se a viro præventum, venit ad maximum et sanctissimum templum: et sacerdotibus solitas hostias offerentibus, jussit sibi tradi virum.

Quibus cum juramento dicentibus, nescire se ubi esset qui quærebatur extendens manum ad templum,

Juravit, dicens: Nisi Judam mihi vincum tradideritis, istud Dei funum in plantem deducam, et altare effodiam, et templum hoc Libero patri consecrabo.

Et his dictis abiit. Sacerdotes autem protendentes manus in cælum, invocabant eum, qui semper propugnator esset gentis ipsorum, hæc dicentes:

Tu, Domine universorum, qui nullius indiges, voluisti templum habitationis tuæ fieri in nobis.

Et nunc, sancte sanctorum omnium Domine, conserva in æternum impollutam domum istam, quæ nuper mundata est.

Razias autem quidam de senioribus ab Jerosolymis delatus est Nicanori, vir amator civitatis, et bene audiens: qui pro affectu pater Judæorum appellabatur.

Hic multis temporibus continentius propositum tenuit in Judaismo, corpusque, et animam tradere contentus pro perseverantia.

Volens autem Nicanor manifestare odium, quod habebat in Judæos, misit milites quingentos, ut eum comprehenderent.

Putabat enim, si illum decepisset, se cladem Judæis maximam illaturum.

Turbis autem irruere in domum ejus, et januam disrumpere, atque ignem admoveere cupientibus, cum jam comprehenderetur, gladio se petiit,

Eligens notabiliter mori potius, quam subditus fieri peccatoribus, et contra natales suos indignis injuriis agi.

Sed cum per festinationem non certo ictu plagam dedisset, et turbæ intra ostia irrumperent, recurrens audacter ad murum, præcipitavit semetipsum viriliter in turbas:

Quibus velociter locum dantibus casui ejus, venit per medium cervicem:

Et cum adhuc spiraret, accensus animo, surrexit: et cum sanguis ejus magno fluxu destineret, et gravissimis vulneribus esset sauciis, cursu turbam pertransiit:

Et stans supra quandam petram præruptam, et jam ex sanguine effectus, complexus intestina sua, utrisque manibus projecit super turbas, invocans do-

CAPUT XV.

Nicanor autem, ut comperit Judam esse in locis Samariæ, cogitavit cum omni impetu die sabbati committere bellum.

Judæis vero, qui illum per necessitatem sequebantur, dicentibus: Ne ita ferociter, et barbare feceris, sed honorem tribus diei sanctificationis, et honora eum, qui universa conspicit:

Ille infelix interrogavit, si est potens in cælo, qui imperavit agi diem sabbatorum.

Et respondentibus illis: Est Dominus vivus ipse in cælo potens, qui jussit agi septimam diem,

Et ille ait: Et ego potens sum super terram, qui impero sumi arma, et negotia regis impleri. Tamen non obtinuit, ut consilium perficeret.

Et Nicanor quidem cum summa superbia erectus, cogitaverat commune tropæum statuere de Juda.

Machabæus autem semper confidebat cum omni spe auxilium sibi a Deo affuturum.

Et hortabatur suos, ne formidarent ad adventum nationum, sed in mente haberent adjutoria sibi facta de cælo, et nunc sperarent ab Omnipotente sibi affuturam victoriam.

Et allocutus eos de Lege, et Prophetis, admonens etiam certamina, quæ fecerant prius, promptiores conatuit eos.

Et ita animis eorum erectis, simul ostendebat gentium fallaciam, et juramentorum prævaricationem.

Singulos autem illorum armavit, non clipei, et hæcæ munitione, sed sermonibus optimis, et exhortationibus, exposito digno fide somnio, per quod universos lætificavit.

Erat autem hujuscemodi visus: Ontam, qui sacralissimus sacerdos, virum bonum et benignum, verendum visum, modestum moribus, et eloquio decorum, et qui a puero in virtutibus exercitatus sit, manus protendentem, orare pro omni populo Judæorum:

Post hoc apparuisse et alium virum ætate, et gloria mirabilem, et magni decoris habitudine circa illum:

Respondentem vero Ontam dixisse: Hic est fratrum amator, et populi Israel: hic est, qui multum orat pro populo, et universa sancta civitate, Jeremias propheta Dei.

Extendisse autem Jeremiam dextram, et dedisse Judæ gladium aureum, dicentem:

Accipe sanctum gladium manus a Deo, in quo deprecies adversarios populi mei Israel.

Exhortati itaque Judæ sermonibus bonis valde, de quibus extolli posset impetus, et animi juvenum confortari, statuerunt dimicare, et configere fortiter: ut virtus de negotiis judicaret, eo quod civitas sancta, et templum præcelsitarentur.

Erat enim pro uxoribus, et filiis, itemque pro fratribus, et cognatis minor sollicitudo: maximus vero et primus pro sanctitate timor erat templi.

Sed et eos, qui in civitate erant, non minima sollicitudo habebat pro his, qui congressuri erant.

Et, cum jam omnes sperarent judicium futurum, hostesque adessent, atque exercitus esset ordinatus, bestiarum, equitesque opportuno in loco compositi,

Considerans Machabæus adventum multitudinis, et apparatus varium armorum, et ferocitatem bestiarum, extendens manus in cælum, prodigia facientem Dominum invocavit, qui non secundum armorum potentiam, sed prout ipsi placet, dat dignis victoriam.

Dixit autem invocans hoc [Al. in hoc] modo: Tu, Domine, qui misisti angelum tuum sub Ezechia regis Juda, et interfecisti de castris Sennacherib centum octoginta quinque millia:

Et nunc, dominator cælorum, mitte angelum tuum bonum ante nos in timore, et tremore magnitudinis brachii tui:

Ut meliant qui cum blasphemia veniunt adversus sanctum populum tuum. Et hic quidem ita peroravit.

Nicanor autem, et qui cum ipso erant, cum tubis et A
canticis admovebant.

Judas vero, et qui cum eo erant, invocato Deo, per
orationes congressi sunt :

Manu quidem pugnantes, sed Dominum cordibus
orantes, prostraverunt non minus triginta quinque mil-
lia, præsentia Dei magnifice delectati :

Cumque cessassent, et cum gaudio redirent, cogno-
verunt Nicanorem fuisse cum armis suis.

Facto itaque clamore, et perturbatione excitata,
patria voce omnipotentem Dominum benedicebant.

Præcepit autem Judas, qui per omnia corpore et
animo mori pro civibus paratus erat, caput Nicanor-
is, et manum cum humero abscissam, Jerosolymam
perferri.

Quo cum pervenisset, convocatis contribulibus, et
sacerdotibus ad altare, accersit et eos, qui in arce
erant.

Ei ostenso capite Nicanoris, et manu nefaria, quam
extendens contra domum sanctam omnipotentis Dei,
magnifice gloriatus est :

Lingua impii Nicanoris præcisam jussit particu- B

latim aribus dari : manum autem dementis contra tem-
plum suspendi.

Omnes igitur cæli benedixerunt Dominum, dicentes :
Benedictus, qui locum suum incontaminatum servavit.

Suspendit autem Nicanoris caput in summa arce,
ut evidens esset, et manifestum signum auxilii Dei.

Itaque omnes communi consilio decreverunt nullo
modo diem istum absque celebritate præterire.

Habere autem celebritatem tertiadecima die mensis
Adar, quod dicitur voce Syriaca, pridie Mardochei
diel.

Igitur his erga Nicanorem gestis, et ex illis tempo-
ribus ab Hebræis civitate possessa, ego quoque in his
faciam finem sermonis.

Etsi quidem bene, et ut historiæ competit, hoc et
ipso velim : sin autem minus digne, concedendum est
mihi.

Sicut enim vinum semper bibere, aut semper aquam,
contrarium est : alternis autem uti, delectabile : ita
legendis, si semper exactus sit sermo, non erit gratus.
Hic ergo erit consummatus.

Explicuit libri Machabæorum.

S. EUSEBII HIERONYMI,

STRIDONENSIS PRESBYTERI,

DIVINÆ BIBLIOTHECÆ

PARS TERTIA,

COMPLECTENS NOVUM TESTAMENTUM.

ORDO EVANGELICUS,

In quo sunt libri : Matthæus, Marcus, Lucas, Joannes.

PRÆFATIO HIERONYMI IN QUATUOR EVANGELIA.

Beatissimo papæ Damaso Hieronymus.

Novum opus facere me cogis ex veteri, ut post C
exemplaria Scripturarum toto orbe dispersa, quasi
quidam orbiter sedesam : et quia inter se variant,
quæ sint illa quæ cum Græca consentiant veritate,
decernam. Pius labor, sed periculosa præsumptio,
judicare de cæteris, ipsum ab omnibus judicandum :
senis mutare linguam, et canescentem jam mundum
ad initia retrahere parvulorum. Quis enim doctus
pariter vel indoctus, cum in manus volumen assump-
serit, et a saliva, quam semel imbibit, viderit

discrepare quod lectitat, non statim erumpat in vo-
cem, me falsarium, me clamans esse sacrilegum,
qui audeam aliquid in veteribus libris addere, mu-
tare, corrigere? Adversus quam invidiam duplex
causa me consolatur : quod et tu, qui summus Sa-
cerdos es, fieri jubes : et verum non esse quod va-
riat, etiam maledicorum testimonio comprobatur.
Si enim Latinis exemplaribus fides est adhibenda,
respondeant, quibus : tot enim sunt exemplaria
b pene quot codices. Sin autem veritas est querenda

a Ex hoc loco, multo autem clarius ex toto sub-
sequenti contextu liquet, non novam ex integro
Evangeliorum interpretationem Latinam ex Græco
Hieronymum adornasse : sed veterem Latinam, quæ
vulgo obtinebat, cum Græco originali textu contu-
lisse, eamque, ut ipse inferius ait, codicum Græco-
rum, sed veterum collatione, ita emendasse, ut ne nul-
tum a lectionis Latinæ consuetudine discreparet, ita D

calamo temperavit, ut his tantum, quæ sensum vide-
bantur mutare, correctis, reliqua manere pateretur, ut
fuerant.

b Hujusmodi exemplar ex perquam tenui mem-
brana purpureo colore infecta, litteris aureis, atque
argenteis summo studio exaratum, vetustatis autem
tantæ, ut quantum est, aut certe hactenus innotuit
codicum manuscriptorum facile exsuperet, servat